

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

**IZMJENE I DOPUNE
POSEBNOG STRUČNOG DIJELA
NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA
*EKONOMIST***

lipanj, 2011.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

KLASA: 602-03/11-05/00060
URBROJ: 533-09-11-0007
Zagreb, 13. lipnja 2011.

Na temelju članka 27., stavka 12. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi («Narodne novine», broj 87/08, 86/09, 92/10 i 105/10-isp.) ministar znanosti, obrazovanja i športa dr. sc. Radovan Fuchs donio je

ODLUKU

o Izmjenama i dopunama posebnog stručnog dijela Nastavnog plana i programa za zanimanje Ekonomist (šifra: 060604), u obrazovnom sektoru EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA

I.

Ovom odlukom donose se Izmjene i dopune posebnog stručnog dijela Nastavnog plana i programa za zanimanje Ekonomist, u obrazovnom sektoru EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA.

II.

Sadržaji Izmjena i dopuna posebnog stručnog dijela Nastavnog plana i programa za zanimanje Ekonomist, u obrazovnom sektoru EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA, sastavni su dio ove odluke i postaju dio izmijenjenog i dopunjenog nastavnog plana i programa za zanimanje Ekonomist, u obrazovnom sektoru EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se za učenike koji će školske godine 2011./12. upisati prvi razred obrazovnog programa za zanimanje Ekonomist. Učenici koji su se u obrazovni program za zanimanje Ekonomist, u obrazovnom sektoru EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA, upisali prije školske godine 2011./12. nastavljaju školovanje po programu koji je bio važeći u vrijeme njihovog upisa.

IV.

Učenici koji su se u obrazovni program za zanimanje Ekonomist, u obrazovnom sektoru EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA, upisali prije donošenja ove odluke, mogu završiti svoje školovanje po programu koji je bio važeći u vrijeme njihovog upisa, a najkasnije do 15. rujna 2016. godine.

V.

Ova odluka i Izmjene i dopune posebnog stručnog dijela Nastavnog plana i programa za zanimanje Ekonomist, u obrazovnom sektoru EKONOMIJA, TRGOVINA I POSLOVNA ADMINISTRACIJA bit će objavljeni na službenim mrežnim stranicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

MINISTAR
dr. sc. Radovan Fuchs

1.1. Nastavni plan

NASTAVNI PLAN EKONOMIST								
A. ZAJEDNICKI OPCEOBRAZOVNI DIO								
PREDMETI	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati							
	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred	
	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje
HRVATSKI JEZIK	3	105	3	105	3	105	3	96
STRANI JEZIK S DOPISIVANJEM	3	105	3	105	3	105	3	96
POVIJEST	2	70	2	70				
VJERONAUKE / ETIKA	1	35	1	35	1	35	1	32
GEOGRAFIJA	2	70	2	70	2	70	2	64
TZK	2	70	2	70	2	70	2	64
MATEMATIKA	3	105	3	105	3	105	3	96
KEMIJA	2	70						
BIOLOGIJA	2	70						
UKUPNO SATI A.	20	700	16	560	14	490	14	448
B. POSEBNI STRUCNI DIO								
B1. STRUKOVNO-TEORIJSKI PREDMETI								
I. OBVEZNI STRUKOVNI PREDMETI	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati							
	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred	
	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje
OSNOVE EKONOMIJE	2	70	2	70	2	70	2	64
STATISTIKA					2	70		
POSLOVNE KOMUNIKACIJE	2	70	2	70				
KOMUNIKACIJSKO PREZENTACIJSKE VJEŠTINE					2	70		
RAČUNOVODSTVO	2	70	3	105	3	105	4	128
MARKETING					2	70	2	64
BANKARSTVO I OSIGURANJE					3	105	2	64
TRŽIŠTE KAPITALA							2	64
PODUZETNIŠTVO	2	70	3	105				
VJEŽBENIČKA TVRTKA					2	70	2	64
DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE			2	70				
PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA							2	64
INFORMATIKA	2	70	2	70				
UKUPNO SATI OBVEZNIH STRUKOVNIH PREDMETA	10	350	14	490	16	560	16	512
II. IZBORNI STRUKOVNI PREDMETI	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati							
	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred	
	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje
OBITELJSKI POSAO	2	70						
GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE	2	70						
UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE			2	70				
OSNOVE TURIZMA			2	70				
RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA					2	70		
UPRAVLJANJE PRODAJOM					2	70		
ANALIZA FINANIJSKIH IZVJEŠĆA							2	64
MARKETING USLUGA							2	64
UKUPNO SATI IZBORNIH STRUKOVNIH PREDMETA	2	70	2	70	2	70	2	64
UKUPNO SATI B1.	12	420	16	560	18	630	18	576
B2. PRAKTIČNA NASTAVA								
PRAKTIČNA NASTAVA	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati							
	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred	
	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje
		0		0		0		0
UKUPNO SATI B2.	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO SATI B1 + B2	12	420	16	560	18	630	18	576
SVEUKUPNO SATI A + B	32	1120	32	1120	32	1120	32	1024

Napomena: U 1., 2., 3. i 4. razredu bira se jedan od ponuđenih izbornih predmeta.

1.2. Nastavni program posebnog strukovnog dijela

1.2.1. Strukovno-teorijskipredmeti

1.2.1.1. Obvezni strukovni predmeti

Naziv predmeta:	<i>OSNOVE EKONOMIJE</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje osnovnih ekonomskih kategorija, zakona i procesa u mikro i makro okruženju i njihov međusobni utjecaj na nacionalnoj i međunarodnoj razini.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none">- razumjeti zakonitosti u ponašanju sudionika na mikro tržištima i na tržištu nacionalnog gospodarstva,- povezivati gospodarske promjene i procese s kojima se ekonomije suočavaju, te usporediti gospodarske i političke ciljeve u kontekstu primijenjenih ekonomskih mjera ili instrumenta ovisno o aktualnoj gospodarskoj situaciji,- razumjeti nacionalno gospodarstvo kroz ekonomske procese na međunarodnoj razini,- primjeniti pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>OSNOVE EKONOMIJE</i>
Prvi razred	
Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none">1. Objasniti problem ograničenosti/oskudice povezujući ga s oportunitetnim troškovima2. Identificirati temeljne proizvodne resurse ukazujući na nužnost očuvanja čovjekovog okoliša i potrebu pronalaska i razvijanja novih i zamjenjivih resursa3. Izračunati i komentirati pokazatelje efikasnosti poslovnih procesa razlikujući metode racionalizacije4. Analizirati ponašanje potrošača i poslovnih subjekata na tržištu nekog dobra ili usluge
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Kratki pregled razvoja ekonomske znanosti kroz ljudsku povijest (stablo razvoja)	<ul style="list-style-type: none">- Antika, Biblija, skolastici- Fiziokrati i merkantilisti- Adam Smith – „Istraživanje prirode i uzroka bogatstva naroda“, ekonomski liberalizam, „nevidljiva ruka“- Karl Marx – Kapital, kritika kapitalizma- John Maynard Keynes – „Opća teorija zaposlenosti, kamata i novca“, gospodarska kriza i državna intervencija ili „vidljiva ruka“- Suvremena ekonomska misao – Friedman, Laffer, Buchanan, Galbraight, Samuelson, Porter, Krugman(sadržaji se obrađuju na nivou osnova)
Ograničenost kao	- Ljudske potrebe i njihova neograničenost

nužnost i kao temelj ekonomske znanosti	<ul style="list-style-type: none"> - Hijerarhija ljudskih potreba - Potrebe i želje, mogućnost i načini zadovoljenja potreba, te problem izbora ili ekonomiziranja - Struktura potreba i stupanj razvijenosti gospodarstva - Ekonomska/tržišna i slobodna dobra, oportunitetni troškovi - Ekonomski zakon ograničenosti/oskudnosti
Osnove stručnog ekonomskog jezika	<ul style="list-style-type: none"> - Stručni pojmovi ili koncepti - Načini izražavanja promatranih varijabli, matematički izrazi ili formule - Tabela prikaz i sastavni dijelovi tabele - Grafički prikaz i sastavni dijelovi linijskog grafičkog prikaza
Proizvodni resursi i rezultati proizvodnje	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste resursa/inputa/proizvodnih faktora - Resursi i njihova obnovljivost - Resursi i prilagodljivost u proizvodnim procesima (kratki i dugi rok) - Pojmovno određenje cijene resursa - Potrošnja prirodnih resursa i budućnost gospodarskog razvoja – trajno održivi rast - Brzi tehnološki razvoj i ostali uzroci globalnih promjena - Protokol iz Kyota i njegova ratifikacija - G20 kao forum za upravljanje globalnim gospodarstvom - Rezultati proizvodnje/outputi, cijena outputa i ograničenost inputa
Gospodarski sustavi	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam gospodarskog sustava - Običajni/tradicijski sustav - Komandni/centralno-planski sustav - Mješoviti(tržišni) gospodarski sustav
Zakon opadajućih prinosa u proizvodnji poduzetnika	<ul style="list-style-type: none"> - Zakonitost opadajućih prinosa i rastućih troškova - Ukupna, prosječna i granična proizvodnja i ekonomije razmjera - Zakon supstitucije resursa i zakon opadajućih troškova - Pojedinačna, serijska i masovna proizvodnja
Efikasnost / djelotvornost poduzetnika	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam efikasnosti/djelotvornosti poduzetnika - Proizvodnost, ekonomičnost i rentabilnost poslovanja - Načini povećanja poduzetnikove efikasnosti - Podjela rada i specijalizacija - Motivacija zaposlenika - Standardizacija, tipizacija i unifikacija kao metode racionalizacije - Mehanizacija i automatizacija tehnoloških procesa - Troškovi poduzetnika - ukupni, fiksni i varijabilni - Prosječni i granični troškovi - Troškovi i efikasnost poduzetnika
Tržište i temeljne	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam tržišta i njegove osnovne zadaće -alokacijska, distribucijska, selekcijska, informativna i razvojna - Ekonomski zakon potražnje na mikrorazini – djelovanje zakona, efekti supstitucije i dohotka

tržišne zakonitosti	<ul style="list-style-type: none"> - Individualna i tržišna skala/križaljka potražnje - Grafički prikaz potražnje - Determinante ili faktori utjecaja na potražnju - Promjena u potraživanoj količini u odnosu na promjenu potražnje dobra/usluge - Ekonomski zakon ponude na mikrorazini – djelovanje zakona - Individualna i tržišna skala/križaljka ponude - Grafički prikaz ponude - Determinante ili faktori utjecaja na ponudu - Promjena u ponuđenoj količini u odnosu na promjenu ponude dobra/usluge - Mikroekonomska ravnoteža i njena promjena - Cjenovna elastičnost potražnje – koeficijent cjenovne elastičnosti - Grafički prikaz potražnje odgovarajućeg stupnja cjenovne elastičnosti - Determinante/faktori utjecaja na stupanj cjenovne elastičnosti potražnje - Cjenovna elastičnost potražnje i prihod poduzetnika - Cjenovna elastičnost ponude - koeficijent cjenovne elastičnosti - Grafički prikaz ponude odgovarajućeg stupnja elastičnosti - Determinante/faktori utjecaja na stupanj cjenovne elastičnosti ponude - Dohodovna elastičnost potražnje – koeficijent dohodovne elastičnosti - Ilustracija prve, druge i treće Engelove krivulje
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti sajmovima, poslovnim organizacijama i različitim institucijama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, prezentacija, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Samuelson, P., Nordhaus, W.: Ekonomija, MATE, Zagreb, 2007. - Yohe, G.: Vodič pri učenju prema udžbeniku Samuelsona-Nordhaua EKONOMIJA, MATE, Zagreb, 1996. - Stutely, R.: Ekonomski pokazatelji – Smisao ekonomije i ekonomskih indikatora, Masmedia, Zagreb, 2008. - Benić, Đ.: Osnove ekonomije, Školska knjiga, Zagreb, 2004. - Polovina, S., Medić, Đ.: Osnove ekonomije, Medinek, Zagreb, 2002. - Kovačević, B.: Osnove poslovne ekonomije, Mikrorad, Zagreb,

	<p>2003.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Glavač, V.: Uvod u globalnu ekologiju, Hrvatska sveučilišna naklada, 2001. - Goodstein, E.S.: Ekonomika i okoliš, Mate, Zagreb, 2003. - Croall, S., Rankin, W.: Ekologija za početnike, Jesenski i Turk, Zagreb, 2001. - Piper, N.: Kratka povijest ekonomije, Mozaik knjiga, Zagreb, 2004. - Mankiw, N.G.: Osnove ekonomije, Mate, Zagreb, 2006. - Koutsoyiannis, A.: Moderna mikroekonomika, Mate, 1997. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p>Korisni dokumenti i linkovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Privredni vjesnik, Poduzetnik, EGE, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o zaštiti okoliša, zakon o zaštiti prirode, zakon o zaštiti voda, zakon o šumama,...) - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništa, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Porezne uprave, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatske agencije za malo poduzetništvo, Agencije za poticanje izvoza, Fonda za razvoj i zapošljavanje, Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, županijskih razvojnih agencija – npr. Zagorska razvojna agencija, Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Ekonomskog Instituta Zagreb, raznih poslovnih organizacija (www.hnb.hr, www.hgk.hr, www.biznet.hr, www.vlada.hr, www.ijf.hr, www.nn.hr, www.mingorp.hr, www.mfin.hr, www.mvpei.hr, www.porezna-uprava.hr, www.mzopu.hr, www.aztn.hr, www.hrote.hr, www.hamag.hr, www.apiu.hr, www.fzoeu.hr, www.frz.hr, www.dzs.hr, www.hzz.hr, www.zara.hr, www.efz.hr, www.eiz.hr,...)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	OSNOVE EKONOMIJE
Drugi razred	
Kroz ovaj predmet u drugom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Povezati ekonomska dobra/usluge s odgovarajućim tržišnim strukturama 2. Komentirati manjkavosti tržišta s naglaskom na stavove o zdravoj tržišnoj utakmici 3. Povezati osnovne makroekonomske ciljeve gospodarstva s odgovarajućim ekonomskim politikama i instrumentima 4. Protumačiti pojmove bruto nacionalnog i domaćeg proizvoda raščlanjujući ih na njihove sastavnice bez obzira na kriterij raščlambe

Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Tržište i ponašanje potrošača	<ul style="list-style-type: none"> - Ponašanje potrošača u odnosu na korisnosti dobara - Ukupna i granična korisnost dobara i usluga - Zakon opadajuće granične korisnosti - Tržišna košarica dobara i usluga, krivulja indiferencije i mapa krivulja indiferencije - Budžetski pravac i pomicanje budžetskog pravca - Potrošačeva ravnoteža ili točka najveće korisnosti - Otkriveno preferirajuće i otkriveno inferiorne kombinacije dobara iz tržišne košarice
Strukture tržišta	<ul style="list-style-type: none"> - Tržište potpune konkurencije - Monopolsko tržište i tržište prirodnih monopola - Tržište čistog i diferenciranog oligopola - Tržište ograničene/monopolističke konkurencije - Stupanj monopolske moći - stupanj koncentracije, indeks H ili Herfindhalov indeks, Lernerov koeficijent
Tržišni nedostaci i državna intervencija	<ul style="list-style-type: none"> - Nejednakost raspodjele dohotka u društvu - Progresivni sustav oporezivanja i državni transferi - Neefikasnost - ograničavanje monopolskih ponašanja poduzetnika i poticanje konkurencije - Zakon i Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja - Zakon i Agencija za zaštitu potrošača - Pozitivne i negativne eksternalije - Mjere sprečavanja i poticanja eksternalija - Javna dobra, „slijepi putnici“/ „slobodni jahači“ - Nestabilnost i uloga države u poticanju stabilnosti - Državne potpore u Europskoj Uniji i u Hrvatskoj
Ciljevi, politike i instrumenti makroekonomije	<ul style="list-style-type: none"> - Vitalni gospodarski segmenti postavljanja makroekonomskih ciljeva - Temeljni makroekonomski ciljevi - Realni i novčani tijekovi u gospodarstvu - Pojam makroekonomskih politika - Fiskalna politika- automatski stabilizatori i mjere diskrecijske fiskalne politike - Porezni sustav Republike Hrvatske - direktni, indirektni porezi i porezna načela - Posebni porezi (trošarine/akcize) - Državni, županijski, općinski/gradski i zajednički porezi - Efikasnost naplate poreza – Ramsey-jevo pravilo - Djelotvornost poreza i Lafferova krivulja - Porezna incidencija/prevaljivanje poreza i porezna evazija/izbjegavanje plaćanja poreza - Monetarna politika - stopa obvezne rezerve likvidnosti, diskontna/eskontna stopa, operacije na otvorenom tržištu

	<ul style="list-style-type: none"> - Hrvatska narodna banka - Vanjsko-trgovinska politika - politika deviznog tečaja, carine, premije i trgovinske kvote/kontingenti - Politika dohotka - Ekspanzivnost i restriktivnost u primjeni instrumenata ekonomske politike - Gospodarski ciklus (ekspanzija, vrh, kontrakcija/recesija, dno ciklusa/depresija) i uzroci gospodarskih ciklusa - Faza gospodarskog ciklusa i mjere makroekonomske politike
Bruto nacionalni proizvod	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam bruto nacionalnog i bruto domaćeg proizvoda - Tehnološke mogućnosti društva/granica proizvodnih mogućnosti društva - Potencijalni BDP, ostvareni BDP i BDP jaz - Promjena tehnoloških mogućnosti - Mjerenje BDP-a: ukupnim izdacima u društvu, visinom ostvarenog ukupnog dohotka i dodanim vrijednostima u poslovnim procesima - Nominalni i realni BDP - Indeksi nominalne i realne promjene vrijednosti BDP-a i promjene opće razine cijena/deflator BDP-a - BDP i NEW/neto ekonomsko blagostanje
Državni proračun	<ul style="list-style-type: none"> - Državni proračun i proračunska politika - Uravnoteženi, suficitaran i deficitaran proračun - Prihodi i rashodi državnog proračuna - Državni, lokalni-županijski, općinski i gradski proračun, izvanproračunski fondovi (Porezni sustav Republike Hrvatske) - Proračunski deficit i njegove posljedice po gospodarstvo - Državni/javni dug i financiranje javnog duga - Utjecaj veličine državnog duga na stope gospodarskog rasta - Multiplikator javnih rashoda i porezni multiplikator
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti poslovnim organizacijama, poslovnicama komercijalnih banaka u blizini obrazovne ustanove, županijskoj razvojnoj agenciji, ispostavi porezne uprave, financijske agencije) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Samuelson, P., Nordhaus, W.: Ekonomija, MATE, Zagreb, 2007. - Yohe, G.: Vodič pri učenju prema udžbeniku Samuelsona-Nordhausa EKONOMIJA, MATE, Zagreb, 1996. - Porter, M.E.: Konkurentna prednost, Masmedia, Zagreb, 2008.

	<ul style="list-style-type: none"> - Stutely, R.: Ekonomski pokazatelji – Smisao ekonomije i ekonomskih indikatora, Masmedia, Zagreb, 2008. - Benić, Đ.: Osnove ekonomije, Školska knjiga, Zagreb, 2004. - Polovina, S., Medić, Đ.: Osnove ekonomije, Medinek, Zagreb, 2002. - Čičin-Šain, A., Šonje, V.: Hrvatska na raskrižju – Izazovi dugoročnog razvitka u konkurentnom okruženju, Mate, Zagreb, 2007. - Kovačević, B.: Osnove poslovne ekonomije, Mikrorad, Zagreb, 2003. - Mankiw, N.G.: Osnove ekonomije, Mate, Zagreb, 2006. - Koutsoyiannis, A.: Moderna mikroekonomika, Mate, 1997. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p>Korisni dokumenti i linkovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Privredni vjesnik, Poduzetnik, Business hr, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o zaštiti tržišnog natjecanja, zakon o zaštiti potrošača, zakon o pravima potrošača, zakon o porezu na dohodak, zakon o porezu na dobit, zakon o porezu na dodanu vrijednost, zakon o trošarinama, zakoni o posebnim porezima, zakon o državnom proračunu, zakon o izvršenju državnog proračuna,...) - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i gradnje, Porezne uprave, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatske agencije za malo poduzetništvo, Agencije za poticanje izvoza, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Fonda za razvoj i zapošljavanje, Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, županijskih razvojnih agencija – npr. Zagorska razvojna agencija, Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Ekonomskog Instituta Zagreb, raznih poslovnih organizacija (www.hnb.hr, www.hgk.hr, www.biznet.hr, www.vlada.hr, www.ijf.hr, www.nn.hr, www.mingorp.hr, www.mfin.hr, www.mvpei.hr, www.porezna-uprava.hr, www.mzopu.hr, www.aztn.hr, www.hrote.hr, www.hamag.hr, www.apiu.hr, www.fzoeu.hr, www.frz.hr, www.dzs.hr, www.hzz.hr, www.zara.hr, www.efz.hr, www.eiz.hr, ...)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	OSNOVE EKONOMIJE
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analizirati ponašanje subjekata nacionalnog gospodarstva 2. Analizirati osnovne značajke tržišta proizvodnih resursa 3. Objasniti temeljne probleme nacionalne ekonomije i mjere za

učenik će postići sljedeće ishode učenja:	njihovo sprječavanje i suzbijanje
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Agregatna / ukupna potražnja i ponuda	<ul style="list-style-type: none"> - Agregatna potražnja i efekti realnog bogatstva, novčane mase i međunarodne razmjene - Grafički prikaz agregatne potražnje - Determinante/faktori utjecaja na agregatnu potražnju - Kratkoročna agregatna ponuda - Dugoročna agregatna ponuda - Determinante/faktori utjecaja na agregatnu ponudu - Makroekonomska ravnoteža (puna zaposlenost, podzaposlenost i prezaposlenost) i promjena ravnoteže
Komponente agregatne potražnje/bdp-a	<ul style="list-style-type: none"> - Osobna potrošnja kućanstava – autonomna i inducirana, te štednja - Grafički prikaz osobne potrošnje i štednje kućanstava - Granična i prosječna sklonost potrošnji i štednji - Determinante/faktori utjecaja na osobnu potrošnju/štednju - Investicijska potrošnja poduzetnika - Troškovi financiranja investicijskih projekata i isplativost projekata – realna i nominalna kamatna stopa - Grafički prikaz investicija - Ukupne/bruto investicije i neto investicije i BDP/NDP - Investicijski multiplikator/multiplikator javnih rashoda - Determinante/faktori promjene investicijske potrošnje - Državna potrošnja – rekapitulirati - Neto izvoz, izvoz kao autonomna i uvoz kao inducirana komponenta - Grafički prikaz neto izvoza - Krivulja neto izvoza i granična sklonost uvozu - Domaće i međunarodne odrednice neto izvoza - Sustav nacionalnih računa (nacionalno računovodstvo)
Tržišta i vrijednosti proizvodnih resursa	<ul style="list-style-type: none"> - Teorija raspodjele dohotka kao teorija cijena resursa - Prihod graničnog proizvoda ljudskog rada, kapitala i prirodnih izvora - Pravilo najmanjeg troška i supstitucije - Tržište rada – potpuno i ograničeno konkurentno - Grafički prikaz potražnje rada na temelju graničnog proizvoda rada – individualna i agregatna - Grafički prikaz ponude rada – efekt supstitucije i dohotka, individualna i agregatna ponuda rada - Odrednice ponude i potražnje ljudskog resursa - Nominalne i realne nadnice/najamnine - Razlike u nadnicama/najamninama – kompenzirajući dodaci,

	<p>razlike u kvaliteti rada, ne konkurentnost tržišnih skupina, nadarenost pojedinaca (čista ekonomska renta), diskriminacija, heterogenost radnika, heterogenost poslova i nesavršenosti tržišta rada</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afirmativne metode/metode pozitivne diskriminacije (prednosti i nedostaci) - Sindikalne organizacije-granske i strukovne - Kolektivno pregovaranje, kolektivni ugovori, ekonomski paket - Moguće mjere pritiska poslodavaca i sindikata (lockout, paralelni pogoni, odbjegli tvornice, štrajk, closed shop, union shop, open shop) - Sindikalni utjecaj na ponudu, potražnju rada i nadnice iznad konkurencijskih razina - Udruge poslodavaca kao odgovor na sindikalna udruženja - Pregovaračka scena u Republici Hrvatskoj – Sindikati, HUP, Gospodarsko-socijalno vijeće (GSV) - Prirodni izvori kao fiksni proizvodni resurs - Grafički prikaz ponude i potražnje prirodnog resursa i ekonomska renta - Renta kao osiguranje racioniranja ograničenih resursa - Oporezivanje visokih renti-pokret Henrya George-a kao temelj moderne teorije oporezivanja - Kapitalni resurs – rental i stopa prinosa na kapital - Sadašnja vrijednost kapitalnih dobara - Financiranje kapitalnih dobara, štednja i kamatnjak - Zaobilaznost u tekućoj potrošnji i investicije - Ponuda i potražnja kapitalnih dobara u uvjetima rizika i neizvjesnosti – moderna teorija kapitala - Profiti~kamate i prinos na kapital - Odrednice profita
<p>Raspodjela dohotka i nejednakost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Raspodjela dohotka i bogatstva u suvremenom društvu - Stupanj nejednakosti raspodjele – Lorenzova krivulja i Ginijev koeficijent - Nejednakost raspodjele i razvijenost gospodarstva - Apsolutno i relativno siromaštvo - Uzroci nejednakosti - Priroda nejednakosti – razlike u dohotcima od rada i dohotcima od vlasništva - „Trade off“ između efikasnosti i jednakosti („šuplje vedro“ A. Okuna) - Programi borbe protiv siromaštva - Programi protiv siromaštva i motivacija siromašnih - Zemlje u razvoju – Human Development Indeks (HDI) i uzroci zaostajanja u razvoju - Problem nejednakosti u Republici Hrvatskoj
<p>Napomena</p>	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25%</p>

	<p>vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti poslovnim organizacijama, poduzetničkim centrima ili inkubatorima, poslovnica komercijalnih banaka u blizini obrazovne ustanove, gostujuća predavanja poduzetnika, Sindikalnog predstavnika, bankarskog stručnjaka,...) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Samuelson, P., Nordhaus, W.: Ekonomija, MATE, Zagreb, 2007. - Yohe, G.: Vodič pri učenju prema udžbeniku Samuelsona-Nordhausa EKONOMIJA, MATE, Zagreb, 1996. - Porter, M.E.: Konkurentska prednost, Masmedia, Zagreb, 2008. - Krugman, P.R., Obstfeld, M.: Međunarodna ekonomija, Mate, Zagreb, 2008. - Stutely, R.: Ekonomski pokazatelji – Smisao ekonomije i ekonomskih indikatora, Masmedia, Zagreb, 2008. - Benić, Đ.: Osnove ekonomije, Školska knjiga, Zagreb, 2004. - Polovina, S., Medić, Đ.: Osnove ekonomije, Medinek, Zagreb, 2002. - Čičin-Šain, A., Šonje, V.: Hrvatska na raskrižju – Izazovi dugoročnog razvitka u konkurentnom okruženju, Mate, Zagreb, 2007. - Kovačević, B.: Osnove poslovne ekonomije, Mikrorad, Zagreb, 2003. - Mankiw, N.G.: Osnove ekonomije, Mate, Zagreb, 2006. - Koutsoyiannis, A.: Moderna mikroekonomika, Mate, 1997. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p>Korisni dokumenti i linkovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Privredni vjesnik, Poduzetnik, Business hr, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o plaći, zakon o doprinosima, zakon o porezu na dohodak, zakon o sindikatima, zakon o štrajku, zakon o zapošljavanju,...) - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Porezne uprave, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatske agencije za malo poduzetništvo, Agencije za poticanje izvoza, Fonda za razvoj i zapošljavanje, Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, županijskih razvojnih agencija – npr. Zagorska razvojna agencija,

	Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Ekonomskog Instituta Zagreb, raznih poslovnih organizacija (www.hnb.hr , www.hgk.hr , www.biznet.hr , www.vlada.hr , www.ijf.hr , www.nn.hr , www.mingorp.hr , www.mfin.hr , www.mvpei.hr , www.porezna-uprava.hr , www.mzopu.hr , www.aztn.hr , www.hrote.hr , www.hamag.hr , www.apiu.hr , www.fzoeu.hr , www.frz.hr , www.dzs.hr , www.hzz.hr , www.zara.hr , www.efz.hr , www.eiz.hr ,...)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>OSNOVE EKONOMIJE</i>
Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti temeljne probleme nacionalne ekonomije i mjere za njihovo sprječavanje i suzbijanje 2. Demonstrirati način korištenja usluga Zavoda za zapošljavanje i internetskih portala za zapošljavanje uz posebno težište na isticanju njihove uloge u transparentnosti tržišta rada 3. Objasniti strukturu bilance međunarodnih plaćanja 4. Prepoznati razloge uključivanja nacionalnog gospodarstva u međunarodne trgovinske tijekove 5. Komentirati instrumente vanjskotrgovinske politike, odnosno vrijeme, način i svrsishodnost njihove primjene 6. Analizirati faze povijesnog razvoja međunarodne trgovine 7. Objasniti ulogu Svjetske trgovinske organizacije, međunarodnih financijskih institucija, te regionalnih i međunarodnih integracija
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Nezaposlenost	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo i raspoloživa radna snaga gospodarstva – radni kontingent i radno sposobno stanovništvo - Kategorija zaposlenih i nezaposlenih stanovnika - Stopa nezaposlenosti - Nezaposlenost s aspekta –jednakosti osoba, skrivenosti ili podzaposlenosti - Vrste i uzroci nezaposlenosti - Utjecaj fleksibilnosti/nefleksibilnosti nadnica na visinu stope nezaposlenosti - Načini mjerenja nezaposlenosti - Nezaposlenost i gospodarski napredak („trade off“ između nezaposlenosti i BDP-a i inflacije A. Okuna) - Hrvatski zavod za zapošljavanje i programi poticanja zapošljavanja - Internetski portali zapošljavanja i sajmovi karijera - Ekonomske i socijalne posljedice nezaposlenosti - Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj
Inflacija	<ul style="list-style-type: none"> - Potrebna količina novca u optjecaju

	<ul style="list-style-type: none"> - Inflacija –pojam i mjerenje (deflator BDP-a, CPI, PPI) - Izračun Indeksa potrošačkih cijena - Inflacija – prema intenzitetu udara na gospodarstvo (umjerena, galopirajuća, hiperinflacija, anticipirana i neanticipirana, inercijska ili sržna) - Inflacija – prema uzrocima pojave (inflacija potražnje, troškova ili „šoka ponude“ i mark-up inflacija, strukturna inflacija) - Ekonomske i socijalne posljedice inflacije - Phillipsova teorija inflacije („trade off“ inflacije i nezaposlenosti u kratkom roku i dugoročna Phillipsova krivulja po Phelpsu i Friedmanu) - Antiinflacijske i stabilizacijske mjere/programi - Stagflacija i indeks neugodnosti/discomfort index
Gospodarski rast i razvoj	<ul style="list-style-type: none"> - Definicija gospodarskog rasta i gospodarskog razvoja - Činitelji ekonomskog rasta i pretpostavke za njihovo aktiviranje - Osnovni modeli gospodarskog rasta – klasični (Smith i Malthus), Harrod-Domarov model, neoklasični (Solow i pravilo jedne trećine) i moderne teorije endogenog rasta - Prepreke gospodarskog rasta i načini njihovog prevladavanja - Dileme oko ekonomskih politika i poticanja gospodarskog rasta - Odnos razvijenih zemalja i zemalja u razvoju – trendovi razvoja u svjetskim gospodarstvima - Suvremeni pogledi na gospodarski razvoj
Međunarodna ekonomija	<ul style="list-style-type: none"> - Otvorenost gospodarstva kao preduvjet rasta i razvoja - Međunarodno kretanje dobara, usluga, financijskog kapitala, osoba – kao radnog resursa i kao turista, te informacija - Kronologija pojašnjenja važnosti vanjske trgovine – apsolutne prednosti (Smith), komparativne prednosti (Ricardo i modernizacija teorije u Heckscher-Ohlinovom i Vernonovom modelu) i konkurentne prednosti (Porter i činitelji nacionalne konkurentnosti) - Struktura bilance međunarodnih plaćanja –bilanca tekućih transakcija, bilanca kapitalnih transakcija, neto pogreške i propusti - Vanjskotrgovinska politika tečaja - Konvertibilnost nacionalnih valuta - Slobodna trgovina i suvremeni protekcionizam - GATT i Svjetska trgovinska organizacija (WTO) - GATT krugovi/runde pregovora (do Urugvajске runde 1994.) - GATS, TRIPS – sporazumi u području trgovine uslugama i intelektualnim vlasništvom - Nova runda trgovinskih pregovora (Doha runda) – ministarske konferencije od Dohe 2001. do Geneve 2008. - Međunarodne financijske institucije – IMF, IBRD, EBRD, EIB, EUROFINAS - Međunarodne organizacije – UN, OPEC - Regionalne međunarodne organizacije – EU, CEFTA, ALADI,

	<p>NAFTA, CARIFTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Položaj Republike Hrvatske u međunarodnom okruženju - Globalizacija – nivoi globalizacije, prednosti i nedostaci
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti poslovnim organizacijama, ispostavi Zavoda za zapošljavanje, carinskoj ispostavi, lokalnoj razvojnoj agenciji, gostujuća predavanja) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Samuelson, P., Nordhaus, W.: Ekonomija, MATE, Zagreb, 2007. - Yohe, G.: Vodič pri učenju prema udžbeniku Samuelsona-Nordhausa EKONOMIJA, MATE, Zagreb, 1996. - Porter, M.E.: Konkurentna prednost, Masmedia, Zagreb, 2008. - Krugman, P.R., Obstfeld, M.: Međunarodna ekonomija, Mate, Zagreb, 2008. - Stutely, R.: Ekonomski pokazatelji – Smisao ekonomije i ekonomskih indikatora, Masmedia, Zagreb, 2008. - Benić, Đ.: Osnove ekonomije, Školska knjiga, Zagreb, 2004. - Polovina, S., Medić, Đ.: Osnove ekonomije, Medinek, Zagreb, 2002. - Čičin-Šain, A., Šonje, V.: Hrvatska na raskrižju – Izazovi dugoročnog razvitka u konkurentnom okruženju, Mate, Zagreb, 2007. - Kovačević, B.: Osnove poslovne ekonomije, Mikrorad, Zagreb, 2003. - Mankiw, N.G.: Osnove ekonomije, Mate, Zagreb, 2006. - Koutsoyiannis, A.: Moderna mikroekonomika, Mate, 1997. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p>Korisni dokumenti i linkovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Privredni vjesnik, Poduzetnik, Business hr, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o zapošljavanju, zakon o zavodu za zapošljavanje, zakon o naknadama za nezaposlene, zakon o carini, zakon o carinskoj tarifi, zakon o izvozu, zakon o izvozu robe, zakon o uvozu, zakon o uvozu robe,...) - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništa, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih poslova i europskih

	<p>integracija, Porezne uprave, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatske agencije za malo poduzetništvo, Agencije za poticanje izvoza, Fonda za razvoj i zapošljavanje, Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, županijskih razvojnih agencija – npr. Zagorska razvojna agencija, Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Ekonomskog Instituta Zagreb, raznih poslovnih organizacija (www.hnb.hr, www.hgk.hr, www.biznet.hr, www.vlada.hr, www.ijf.hr, www.nn.hr, www.mingorp.hr, www.mfin.hr, www.mvpei.hr, www.porezna-uprava.hr, www.mzopu.hr, www.aztn.hr, www.hrote.hr, www.hamag.hr, www.apiu.hr, www.fzoeu.hr, www.frz.hr, www.dzs.hr, www.hzz.hr, www.zara.hr, www.efz.hr, www.eiz.hr,...)</p>
Literatura za učenike:	<p>Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p>

Naziv predmeta:	STATISTIKA
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje osnovnih statističkih metoda kao sastavnim čimbenicima uspješne analize poslovnih događaja i poslovnog odlučivanja.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti osnovne pojmove statističkih metoda, - usvojiti vještine grafičkog prikazivanja podataka i odnosa među podatcima, - izračunati, prikazati i primjeniti statističke veličine, - razumjeti odnose među promatranim pojavama, - primjeniti pripadajuću statističku terminologiju, - logičko zaključivati i interpretirati dobivene podatke.

Naziv predmeta:	STATISTIKA
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koristiti različite načine i sredstva prikupljanja podataka 2. Prikazati uređene podatke tabelarno i grafički, s naglaskom na njihovu interpretaciju 3. Izračunati srednje vrijednosti i mjere raspršenosti analizirajući dobivene rezultate 4. Prikazati obradu vremenskih nizova 5. Povezati odnose među promatranim pojavama
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Osnove statističkog istraživanja	<ul style="list-style-type: none"> - Statistika – pojam i temeljne zadaće - Predmet proučavanja statistike – statistički skup, statističke jedinice - Izvori podataka – sekundarni i primarni podatci - Načini prikupljanja podataka - Priprema podataka za statističku analizu
Uređivanje i prikazivanje podataka	<ul style="list-style-type: none"> - Formiranje statističkih nizova – nizovi kvalitativnih podataka - Tabeliranje podataka - Grafičko prikazivanje – grafikoni jednostavnih i dvostrukih stupaca, razdijeljenih i strukturnih stupaca, s krugovima i polukrugovima - Relativni brojevi – postotci - Statistički omjerni brojevi - Indeksi niza kvalitativnih podataka - Pojedinačni numerički podatci i distribucija frekvencija - Distribucija frekvencija s razredima
Srednje vrijednosti i mjere raspršenosti	<ul style="list-style-type: none"> - Srednje vrijednosti – mod, medijan, aritmetička sredina, geometrijska i harmonijska sredina - Odnosi među srednjim vrijednostima - Mjere raspršenosti – raspon varijacije, interkvartilni raspon i koeficijent kvartilne devijacije - Varijanca, standardna devijacija i koeficijent varijacije

Statistička obrada vremenskih nizova	<ul style="list-style-type: none"> - Formiranje vremenskog niza i njegove osnovne značajke - Grafički prikaz intervalnog i trenutačnog niza - Indeksi na stalnoj bazi - Verižni indeksi, stopa promjene i prosječna stopa promjene - Skupni indeksi količina, cijena i vrijednosti - Aritmetička sredina vremenskog niza - Model linearnog trenda
Ispitivanje odnosa među pojavama	<ul style="list-style-type: none"> - Ispitivanje odnosa među pojavama – dijagram rasipanja - Jednostavna linearna regresija - Varijanca, standardna devijacija i koeficijent varijacije regresije - Koeficijent linearne korelacije - Korelacija ranga
Napomena	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti poslovnim organizacijama, bankama, osiguravajućim ustanovama, sajmovima) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Newbold, P., Carlson, W.L., Thorne, B.M.: Statistika, Mate, 2010. - Gogala, Z., Osnove statistike, Sinergija nakladništvo d.o.o., Zagreb, 2001. - Šošić, I., Primijenjena statistika, Školska knjiga, Zagreb, 2006. - Šošić, I., Pregled formula iz statistike, Školska knjiga, 2008. - Papić, M., Primijenjena statistika u MS Excelu, Naklada Zoro d.o.o., Zagreb, 2005. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p>Korisni dokumenti i linkovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Državnog zavoda za statistiku (www.dzs.hr), različitih poslovnih organizacija iz različitih gospodarskih sektora, komercijalnih banaka, osiguravateljskih kuća, ... - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>POSLOVNE KOMUNIKACIJE</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je ovladavanje vještinom kompjutorske daktilografije (desetoprstnog slijepog pisanja) s ciljem racionalizacije i automatizacije svih faza poslovanja, ostvarujući na taj način objektivne pretpostavke za učinkovito pisano komuniciranje zasnovano na teorijskim i formalnim spoznajama pretočenim u formu poslovnog pisma i poslovne dokumentacije.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovladati vještinom deseteroprstnog slijepog pisanja / računalna daktilografija, - kreirati poslovnu komunikaciju s ekonomskog, zakonskog i estetskog stajališta (oblikovanje i standardizacija), - primjeniti teoriju ekonomske poruke/komunikacije preko izrade poslovnih pisama s naglaskom na formalnoj i sadržajnoj strani u svim fazama poslovanja, - razvijati samostalnost, brzinu, točnost, odgovornost i osobnu kreativnosti u izradi poslovnih komunikacija, - primjeniti pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>POSLOVNE KOMUNIKACIJE</i>
Prvi razred	
Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opisati povijesni razvoj sredstava/medija komuniciranja 2. Primijeniti pravila i preporuke zaštite pri radu na suvremenoj uredskoj opremi 3. Koristiti suvremenu uredsku opremu 4. Rukovati višefunkcionalnom tipkovnicom 5. Primijeniti vještinu desetoprstnog slijepog pisanja (računalnu daktilografiju) 6. Primijeniti program za obradu teksta u kontekstu vještine desetoprstnog slijepog pisanja 7. Demonstrirati vještinu desetoprstnog slijepog pisanja prema standardu i pravilima struke
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Postanak i razvoj sredstava za pisanje/komuniciranje	<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj sredstava za pisanje kroz povijest (bitniji izumi – oruđa komunikacije, pronalazak papira, pojava pošte, opismenjavanje, doprinos hrvatskih izumitelja) - Pisaći stroj - Računalo
Ured, osobno računalo i poslovno komuniciranje	<ul style="list-style-type: none"> - Ured i uredsko poslovanje kao dio suvremene organizacijske strukture - Suvremena uredska oprema/suvremeni ured - Rukovanje suvremenom uredskom opremom i zaštita pri rukovanju
Višefunkcionalna tipkovnica	<ul style="list-style-type: none"> - Višefunkcionalna tipkovnica (osnovne upravljačke tipke, ergonomska pravila i vježbe, zaštita pri radu na računalu, gimnastičke vježbe i vježbe za otklanjanje umora) - Upute za pisanje na tipkovnici (najvažnije tipke s gledišta računalne daktilografije, položaj ruku, pravila udara/zahvata na

	<p>tipke, pravila sjedenja)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pripremni poslovi pri obradi teksta na računalu
Desetoprstno slijepo pisanje ili računalna daktilografija	<ul style="list-style-type: none"> - Temeljni položaj - Obrada slova r/u - Obrada slova e/i - Obrada slova v/m - Zahvat na slova g/h - Slovo c i zarez - Pisanje točke, crtice za rastavljanje i velikog slova - Slova o/p - Slova t/z - Slova b/n - Slova š/ć - Slova ž/đ - Slova w, x, q, y - Pisanje arapskih i rimskih brojki - Interpunkcijski znakovi, crtica za podcrtavanje i rastavljanje, zagrade, kosa crta i navodnici - Znakovi za računske operacije
Vizualizacija i oblikovanje teksta	<ul style="list-style-type: none"> - Estetika poslovne komunikacije (načini vizualizacije i uređivanja teksta) - Oblikovanje teksta – vrste oblika
Napomena	<p>Nastavni se proces 20% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 80% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usavršava primjenom i rukovanjem suvremenom uredskom opremom i dokumentacijom te načelima djelotvornog rasporeda uredskog prostora (učionice) primjenjujući sigurnosne i izvedbene standarde kao pokazatelje kvantitete i kvalitete rada.</p> <p>Nastava se održava u specijaliziranoj učionici. Svaki učenik ima vlastito mjesto (računalo), a ako škola nema dovoljno opreme u jednoj učionici, razred se dijeli u dvije skupine.</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Jurković Majić, O., Eterović, N.: Pisane poslovne komunikacije u turizmu, Školska knjiga, Zagreb, 2008. - Jurković Majić, O., Kliment, A.: Poslovne komunikacije, Školska knjiga, Zagreb, 2009. - Komorčec, M., Čizmar, M., Gaćeša, D.: Tipkovnica 2001 – početnica za učenje pisanja na tipkovnici osobnog računala; Otvoreno učilište, Zagreb, 1998. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa

	Korisni dokumenti i linkovi: <ul style="list-style-type: none"> - Web stranice Hrvatskog stenografskog društva www.stenograf.hr - Web stranice Hrvatske udruge tajnica www.tajnica.info
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>POSLOVNE KOMUNIKACIJE</i>
Drugi razred	
Kroz ovaj predmet u drugom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti osnovne pojmove, modele i vrste komunikacije 2. Opisati pojam, podjelu i ulogu poslovne komunikacije 3. Prepoznati obilježja i vrste komunikacijskih mreža u poslovnoj organizaciji 4. Primijeniti opća načela strukture, standarde i načine oblikovanja poslovne komunikacije/dopisa 5. Koristiti pisane poslovne komunikacije povezujući ih sa svim fazama kupoprodajnog posla
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Komunikacija i modeli komuniciranja	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikacija kao osnova međuljudskih odnosa; komunikacijska kompetencija - Proces komunikacije; elementi procesa komunikacije, čimbenici procesa komunikacije, smetnje u komunikaciji - Modeli komuniciranja
Vrste komunikacije	<ul style="list-style-type: none"> - Vrste komunikacije prema načinu izražavanja - Vrste komunikacije prema blizini sudionika - Komunikacija prema broju sudionika - Vrste komunikacija prema obliku, nastanku i namjeni - Tradicionalne i digitalne komunikacije
Poslovna komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Povijesni razvoj znanstvene discipline - Poslovne komunikacije kao temeljni čimbenik poslovanja, organizacije i menadžmenta - Uloga poslovne komunikacije u fazama poslovanja - Podjela poslovne komunikacije - Korisne zadaće i ciljevi
Komunikacija u poslovnoj organizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Upravljanje komunikacijom u poslovnoj organizaciji (menadžment i komunikacija, upravljanje vremenom, komunikacijski nesporazumi, sukobi i stilovi rješavanja) - Mreža formalne komunikacije - Mreža neformalne komunikacije
Pisana poslovna komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Obilježja pisane poslovne komunikacije u suvremenom poslovanju - Vrste pisane poslovne komunikacije - Poslovno pismo/dopis (jezik, stil i plan i matrica pisanja) - Standardi i norme za pisane poslovne komunikacije (standardi i norme za poslovni papir, standardi i norme za strukturu pisane poslovne komunikacije, standardi i norme za oblikovanje pisane

	poslovne komunikacije, kratice i oznake u pisanom komuniciranju)
Pisane poslovne komunikacije u fazi promocije	<ul style="list-style-type: none"> - Sustavi nuđenja - Ponuda - Upit - Oblici suradnje s poslovnim partnerima i prigodne poslovne komunikacije
Operativne poslovne komunikacije i dokumentacija	<ul style="list-style-type: none"> - Narudžba i prihvatanje narudžbe - Ugovori o prodaji robe - Realizacija naloga - Podmirenje obveze, plaćanje
Negativne komunikacije – teškoće u poslovanju	<ul style="list-style-type: none"> - Komisijski zapisnik - Reklamacija - Požurnica - Opoziv - Otklon - Nagodbe - Opomena
Ostale pisane komunikacije	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikacije sa službom ljudskih resursa (ponuda za posao, životopis, preporuke) - Priprema i organizacija poslovnih sastanaka - Pisane poslovne komunikacije u odnosima s javnošću
Napomena	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja pisanjem i oblikovanjem konkretnih poslovnih pisama i prateće poslovne dokumentacije, te redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (izrada i oblikovanje poslovnih pisama, poslovne dokumentacije, poslovnih mapa) s naglaskom na stručnoj terminologiji i specifičnostima gospodarskog pisma usvaja se pisana poslovna kompetencija, kako osobna tako i profesionalna.</p> <p>Nastava se održava u specijaliziranoj učionici. Svaki učenik ima vlastito mjesto (računalo), a ako škola nema dovoljno opreme u jednoj učionici, razred se dijeli u dvije skupine.</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Taylor, S.: Modeli poslovnih pisama, MATE, Zagreb, 2002. - Thill, V.J. & Bovee, L.C.: Business communication, tenth edition, Prentice Hall, 2010. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p>Korisni dokumenti i linkovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Web stranice Hrvatskog zavoda za norme www.hzn.hr,

	- Web stranice društvenih mreža
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>KOMUNIKACIJSKO PREZENTACIJSKE VJEŠTINE</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje i primjenjivanje poslovne komunikacije kao dio ukupne komunikacijske strategije poslovne organizacije te primjenjivanje komunikacijskih vještina sa svrhom realizacije poslovnih i osobnih ciljeva.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti, primjeniti i kombinirati komunikacijske oblike u svrhu kreiranja i konkretne izvedbe uspješne govorne prezentacije, - prepoznati, odabrati i primjeniti komunikacijsko prezentacijske vještine u komunikaciji s internim i eksternim javnostima, - prilagoditi komunikacijsko prezentacijske vještine <i>crosskulturnim</i> analizama tržišta, - razviti poslovnu osobnost u skladu s poslovnim bontonom, uljudbenim komuniciranjem i etičnim poslovanjem, - primjeniti pripadajuću terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>KOMUNIKACIJSKO PREZENTACIJSKE VJEŠTINE</i>
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opisati specifične oblike usmene komunikacije u poslovanju 2. Objasniti mogućnosti primjene neverbalne komunikacije u poslovanju 3. Izvesti uspješnu govornu prezentaciju 4. Napraviti prezentaciju primjenjujući program za kreiranje i uređivanje prezentacija 5. Demonstrirati komunikacijsko prezentacijske vještine u komunikaciji s kupcima/korisnicima i suradnicima 6. Prepoznati važnost internog i eksternog poslovnog pregovaranja 7. Prepoznati kulturološke razlike u poslovanju primjenjujući pravila uljudbenog poslovnog komuniciranja i poslovnog bontona
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Usmena komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Prednosti, nedostaci i oblici usmene komunikacije - Razgovor – komunikacijski proces, specifičnosti poslovnog razgovora - Poslovni sastanak - vođenje i tehnike vođenja poslovnog sastanka - Vještine argumentiranja/dokazivanja - Uvjeravanje - Slušanje - Diskusija - Javno izlaganje - Poslovno izvješće (neposrednom pretpostavljenom, manjoj grupi, većoj grupi) - Poslovno pregovaranje(načela, strategije i taktike pregovaranja)
Neverbalna komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Uloga, značaj i tumačenje neverbalne komunikacije i neverbalnog znakovlja

	<ul style="list-style-type: none"> - Kinetičko znakovlje (pogled, mimika, taktilna komunikacija – dodir, držanje tijela i položaj...) - Proksemičko znakovlje (uporaba prostora – udaljenost, vanjski izgled, tzv. styling, odjeća, obuća, šminkanje, boje, mirisi...) - Neverbalna komunikacija poslovne organizacije (dizajn/stil interijera i eksterijera, logo, boja, neverbalna komunikacija djelatnika, dress-code...) - Kulturološke razlike u tumačenju neverbalne komunikacije
Govorna prezentacija	<ul style="list-style-type: none"> - Govorničko umijeće – retorika - Suvremene govorne vrste: razgovor/dijalog (službeni razgovor, anketa, intervju, debata, razgovor na temu, brainstorming...) - Monolozi (uvodna riječ, izjava, vijest, diskusija, komentar, izvještaj) - Govori (poslovni, prigodni, svečani...) - Konvencionalan govor, govorna izražajna sredstva, kompozicija govora, organizacija govorne poruke, logika u govoru, opća govornička pravila - Primjena vještina govorništva u suvremenom poslovanju
Prezentiranje	<ul style="list-style-type: none"> - Prezentacija (vrste, ciljevi, osnovni elementi, faze prezentacijskog procesa) - Shema govorne poslovne prezentacije - Osobine prezentera (komunikacijsko prezentacijske vještine i dijagnostičke vještine u radu sa kupcima/klijentima) - Telefonska prezentacija i prodaja (plan telefonske prezentacije, model AIDA u telefonskoj prezentaciji/prodaji, prednosti i nedostaci) - Prezentacija (misija prezentacije, zastupanje interesa publike, damping podataka, strukturni tijek, vizualno komuniciranje, manje je više, fokusiranje na prezentera, psihologija percepcije, elementi grafičkog dizajna, izrada učinkovitog slajda, smjernice za tekst, numerička grafikai tehnike grafičkog kontinuiteta, odgovaranje na pitanja) - Prilagodba poslovne prezentacije kupcima/klijentima - Okruže prezentacije
Kulturološke razlike u poslovnoj komunikaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Kultura poslovne organizacije i njeni čimbenici - <i>Crosskulturalna</i> komunikacija u međunarodnom poslovanju (etnocentrizam, komunikacijski nesporazumi, upoznavanje i uvažavanje kulturoloških razlika...)
Poslovni bonton	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i značaj poslovnog bontona i uljudbenog poslovnog komuniciranja - Razine poslovnog bontona (predstavljanje/samoprezentacija, stvaranje prvog dojma, muško-ženski odnos, pravilo o predstavljanju, upoznavanje, kultura poslovnog razgovaranja, poslovni ručak, poslovni sastanci, konferencije, kultura telefonskog komuniciranja, poslovni pokloni i darivanje, poslovno odijevanje, uredski bonton, ulazak posjetitelja u ured, najave, kucanje..) - Norme ponašanja u poslovnom komuniciranju

	<ul style="list-style-type: none"> - Poslovna etika, profesionalni etički kodeksi i njihova primjena u komunikaciji sa unutarnjom i vanjskom javnošću
Napomena	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Praktični dio sadržaja podrazumijeva usvajanje, uvježbavanje i primjenu komunikacijsko-prezentacijskih vještina uz korištenje suvremene informatičke tehnologije, projektora, kamere i sl.</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Weissman J.: <i>Prezentacijom do uspjeha</i>, MATE, Zagreb, 2006. - Weisman, J.: <i>The Power Presenter</i>, John Wiley&Sons, Inc. Hoboken, New Jersey, 2010. - Bebek, B, Kolumbić, A.: <i>Poslovna etika</i>, Sinergija, Zagreb, 2000. - Tudor, G.: <i>Kompletan pregovarač</i>, M.E.P.Consult, Zagreb, 1999. - Petar, S.: <i>Recite to jasno i glasno – osnove uspješne prezentacije</i>, M.E.P. Consult, Zagreb, 2005. - Škarić, I: <i>Temelji suvremenog govorništva</i>, Školskknjiga, Zagreb, 2000. - <i>Odobreni udžbenici prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa
Literatura za učenike:	<p>Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p>

Naziv predmeta:	<i>RAČUNOVODSTVO</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje i primjena znanja, vještina te razvijanje pripadajuće samostalnosti i odgovornosti potrebne za izvršavanje poslova prema potrebama poslodavaca na području računovodstva.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti osnovne računovodstvene pojmove, - povezati računovodstvene pojmove i instrumente, - provoditi poslovnu dokumentaciju i knjigovodstvene isprave, - evidentirati poslovne promjene računovodstva kratkotrajne imovine, imovine i troškova, - obračunati troškove proizvodnje i trgovine i evidentirati poslovne promjene u financijskom i analitičkom knjigovodstvu, - evidentirati dugotrajne imovine u financijskom i analitičkom knjigovodstvu, - evidentirati prihode i rashode obračunskog razdoblja te sastaviti temeljne financijske izvještaje, - provoditi poslove računovodstva obrta, - primjeniti pripadajuću računovodstvenu terminologiju, - razviti samostalnost i odgovornost u obavljanju poslova računovodstva.

Naziv predmeta:	<i>RAČUNOVODSTVO</i>
Prvi razred	
Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Navesti pojam, zadatke i povijesni razvoj računovodstva 2. Izraziti računovodstveni proces, standarde i sustave 3. Identificirati temeljne računovodstvene kategorije 4. Objasniti pojam, svrhu i postupak provedbe popisa 5. Povezati temeljne računovodstvene kategorije, bilancu, račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 6. Navesti pojam, vrste, sadržaj i kontrolu isprava 7. Povezati isprave s poslovnim događajima 8. Objasniti sadržaj i način evidencije na pojedinim vrstama konta 9. Razlikovati sadržaje osnovnih i pomoćnih poslovnih knjiga 10. Izraziti primjenu kontnog plana sa stajališta kvalitete računovodstvenih informacija
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Uvod u računovodstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i sastavnice računovodstva - Povijesni razvoj računovodstvene evidencije - Računovodstveni proces - Zadaci i načela računovodstva - Računovodstveni standardi - Knjigovodstveni sustavi

<p>Osnovni računovodstveni pojmovi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Temeljne računovodstvene kategorije - Imovina - Dugotrajna imovina - Kratkotrajna imovina - Kapital (Glavnica) - Obveze - Bilanca - Aktiva bilance - Pasiva bilance - Bilančne promjene - Prihodi - Rashodi - Financijski rezultat - Račun dobiti i gubitka te Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
<p>Računo- vodstveni instrumenti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste računovodstvenih instrumenata - Računovodstvene isprave - Pojam, značaj i vrste računovodstvenih isprava - Kontrola i čuvanje isprava - Pojam i obilježja PDV-a za obračun na ispravama - Primjeri isprava: račun, primka, nalog za plaćanje - Konto i kontni plan - Pojam i sadržaj konta - Oblici konta - Vrste konta i pravila evidencije na kontima - Konta stanja - Konta uspjeha - Konta prema samostalnosti - Konta prema složenosti poslovnih promjena - Konta prema položaju u bilanci - Kontni plan - Poslovne knjige - Dnevnik - Glavna knjiga - Probna bruto bilanca - Analitička knjigovodstva - Ostale pomoćne poslovne knjige - Knjigovodstvene pogreške i ispravljanje pogreški
<p>Popis imovine i obveza</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste popisa - Priprema popisa - Provedba popisa - Popisne razlike
<p>Napomena</p>	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja</p>

	<p>putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Gulin, D., Idžojić, I., Mrša, J., Sirovica, K., Spajić, F., Vašiček, V., Žager, L.: Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2006. - Mamić Sačer, I., Žager, K.: Računovodstveni informacijski sustavi, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2007. - Meigs & Meigs: Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja, Mate d.o.o., Zagreb, 1999. - Antony, R.N., Osnove računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 1995. - Dimitrić, M., Kata, Ž., Vinković Kravaica, A., Kukić, P., Stanković, S., Ribarić Aidone, E.: Praktični vodič kroz računovodstvo, Verlag Dashöfer, Zagreb, 2008. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - materijali iz ostalih izvora znanja (javni mediji, stručni časopisi i drugo) - Zakon o računovodstvu, Međunarodni računovodstveni standardi MRS, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja HSFI, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja MSFI, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o platnom prometu, Zakon o porezu na dohodak, Pravilnik o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dobit, Pravilnik o porezu na dobit, Stručni časopis Računovodstvo i financije, Stručni časopis Računovodstvo, revizija i financije, Stručni časopis Financije i porezi - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske udruge banaka, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Porezne uprave, Financijske agencije, Računovodstva i financija, Računovodstva, revizije i financija, komercijalnih banaka i dr. (www.nn.hr, www.mfin.hr, www.porezna-uprava.hr, www.fina.hr, www.hnh.hr, www.rif.hr, www.rrif.hr, www.zaba.hr, www.erste.hr.)
Literatura za učenike:	<p>Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p>

Naziv predmeta:	RAČUNOVODSTVO
Drugi razred	
Kroz ovaj predmet u drugom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti pojam i vrste platnog prometa 2. Prikazati obrasce platnog prometa 3. Izraziti organizaciju i poslove blagajne 4. Prikazati isprave u blagajni 5. Razlikovati korištenje debitnih i kreditnih kartica kao sredstva plaćanja 6. Prikazati promjene novčanih sredstava 7. Provesti promjene financijske imovine 8. Izvesti promjene potraživanja u glavnoj knjizi i u analitičkom knjigovodstvu 9. Prikazati promjene obveza u osnovnim i u pomoćnim poslovnim knjigama 10. Provesti izračune cijena zaliha i promjene kratkotrajnih materijalnih sredstava u glavnoj knjizi i u materijalnom knjigovodstvu 11. Prikazati obračune i nastanak troškova poslovanja
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Novčano poslovanje	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste platnog prometa - Novac u banci - Otvaranje i vođenje računa u banci - Obrasci platnog prometa - Platni promet posredstvom žiro računa - Platni promet posredstvom deviznog računa - Elektronička plaćanja - Novac u blagajni - Isprave u blagajničkom poslovanju - Mjenica - Akreditiv - Kartično poslovanje - Novčane transakcije putem bankomata - Novčano poslovanje građana
Novčana sredstva	<ul style="list-style-type: none"> - Novčana sredstva na računima i u blagajni - Otvoreni akreditivi - Devizna novčana sredstva - Utjecaj novčanih sredstava na promjene ekonomskih kategorija
Financijska imovina	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste financijske imovine - Novčani ekvivalenti - Ulaganja u vrijednosne papire - Dionice - Obveznice - Dani zajmovi - Utjecaj financijske imovine na promjene ekonomskih kategorija
Potraživanja	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste potraživanja - Potraživanja od kupaca i analitičko knjigovodstvo

	<ul style="list-style-type: none"> - Potraživanja od zaposlenika - Potraživanja za PDV - Utjecaj potraživanja na promjene ekonomskih kategorija
Obveze	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste obveza - Obveze prema dobavljačima i analitičko knjigovodstvo - Obveze po izdanim vrijednosnim papirima - Obveze prema zaposlenima - Obveze za primljene kredite - Obveze prema državi - Obveze za PDV - Utjecaj obveza na promjene ekonomskih kategorija
Kratkotrajna materijalna sredstva	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i sadržaj zaliha namijenjenih procesu poslovanja - Kalkulacije nabavne cijene zaliha - Računovodstveni instrumenti u poslovanju sa zalihamama - Nabava zaliha sirovina i materijala - Metode izračuna utroška zaliha - Utrošak zaliha - Nabava, upotreba i otpis sitnog inventara - Nabava, upotreba i otpis ambalaže - Analitičko knjigovodstvo zaliha - Složeni primjer nabave i utroška zaliha - Utjecaj zaliha na promjene ekonomskih kategorija
Troškovi poslovanja	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste troškova poslovanja - Materijalni troškovi - Troškovi usluga - Amortizacija - Naknade troškova i materijalnih prava zaposlenika - Plaće - Ostali troškovi poslovanja
Napomena	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Gulin, D., Idžojtić, I., Mrša, J., Sirovica, K., Spajić F.; Vašiček, V., Žager, L.: Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2006. - Mamić Sačer, I., Žager, K.: Računovodstveni informacijski sustavi, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

	<p>2007.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meigs & Meigs, Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja, Mate d.o.o., Zagreb, 1999. - Antony, R.N., Osnove računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 1995. - Dimitrić, M., Kata, Ž., Vinković Kravaica, A., Kukić P., Stanković, S., Ribarić Aidone, E.: Praktični vodič kroz računovodstvo, Verlag Dashöfer, Zagreb, 2008 - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - materijali iz ostalih izvora znanja (javni mediji, stručni časopisi i drugo) - Zakon o računovodstvu, Međunarodni računovodstveni standardi MRS, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja HSFI, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja MSFI, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o platnom prometu, Zakon o porezu na dohodak, Pravilnik o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dobit, Pravilnik o porezu na dobit, Stručni časopis Računovodstvo i financije, Stručni časopis Računovodstvo, revizija i financije, Stručni časopis Financije i porezi - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske udruge banaka, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Porezne uprave, Financijske agencije, Računovodstva i financija, Računovodstva, revizije i financija, komercijalnih banaka i dr. (www.nn.hr, www.mfin.hr, www.porezna-uprava.hr, www.fina.hr, www.hnb.hr, www.hub.hr, www.rif.hr, www.rrif.hr, www.zaba.hr, www.erste.hr, www.teb.hr.)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	RAČUNOVODSTVO
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Provesti izračune troškova proizvodnje 2. Prikazati obračune proizvodnje i gotovih proizvoda 3. Izračunati cijene trgovačke robe 4. Prikazati nabavu i prodaju trgovačke robe 5. Izvesti izračune i promjene zaliha u međunarodnoj trgovini 6. Razlikovati vrste i obilježja dugotrajne imovine 7. Prikazati nabavu i aktiviranje nematerijalne imovine 8. Provesti promjene dugotrajne materijalne imovine 9. Prikazati rashodovanje i prodaju dugotrajne imovine 10. Protumačiti dugotrajna financijska ulaganja
Razrada	

<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Obračun proizvodnje i gotovih proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam proizvodnje i vrste troškova u proizvodnji - Obračun troškova proizvodnje po troškovnim nositeljima - Djelidbene kalkulacije troškova proizvoda - Dodatna kalkulacija troškova proizvoda - Obračun troškova proizvodnje po troškovnim mjestima - Računovodstveni instrumenti za obračun proizvodnje i gotovih proizvoda - Promjene proizvodnje i gotovih proizvoda - Analitičko knjigovodstvo gotovih proizvoda - Složeni primjer promjena proizvodnje i gotovih proizvoda - Utjecaj proizvodnje i gotovih proizvoda na ekonomske kategorije
Roba	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovni pojmovi trgovinske djelatnosti - Kalkulacije nabavne cijene robe /postotna metoda, težinski faktor) - Kalkulacije cijene robe u trgovini na veliko i na malo - Računovodstveni instrumenti u poslovanju s robom - Nabava robe za trgovinu na veliko - Prodaja robe na veliko - Nabava robe za trgovinu na malo - Prodaja robe na malo - Kalkulacija nabavne cijene robe iz uvoza - Uvoz robe - Kalkulacija cijene proizvoda za izvoz - Izvoz gotovih proizvoda - Složeni primjer nabave i prodaje robe - Utjecaj zaliha robe na promjene ekonomskih kategorija
Dugotrajna imovina	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste dugotrajne imovine - Nematerijalna imovina - Materijalna imovina - Prirodna bogatstva - Nekretnine - Izgradnja građevinskog objekta uz odobreni dugoročni kredit - Postrojenja i oprema - Nabava materijalne imovine na financijski leasing - Rashodovanje i prodaja materijalne imovine - Štete na dugotrajnoj imovini - Viškovi i manjkovi materijalne imovine - Analitičko knjigovodstvo dugotrajne imovine i knjiga inventara - Financijska imovina - Složeni primjer promjena dugotrajne imovine - Utjecaj dugotrajne imovine na promjene ekonomskih kategorija
Napomena	Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50%

	vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Gulin, D., Idžojtić, I., Mrša, J., Sirovica, K., Spajić F., Vašiček, V., Žager, L.: Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2006. - Mamić Sačer, I., Žager, K.: Računovodstveni informacijski sustavi, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2007. - Meigs & Meigs, Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja, Mate d.o.o., Zagreb, 1999. - Antony, R.N., Osnove računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 1995. - Dimitrić, M., Kata, Ž., Vinković Kravaica, A., Kukić P., Stanković, S., Ribarić Aidone, E.: Praktični vodič kroz računovodstvo, Verlag Dashöfer, Zagreb, 2008 - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - materijali iz ostalih izvora znanja (javni mediji, stručni časopisi i drugo) - Zakon o računovodstvu, Međunarodni računovodstveni standardi MRS, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja HSFI, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja MSFI, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o platnom prometu, Zakon o porezu na dohodak, Pravilnik o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dobit, Pravilnik o porezu na dobit, Stručni časopis Računovodstvo i financije, Stručni časopis Računovodstvo, revizija i financije, Stručni časopis Financije i porezi - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske udruge banaka, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Porezne uprave, Financijske agencije, Računovodstva i financija, Računovodstva, revizije i financija, komercijalnih banaka i dr(www.nn.hr, www.mfin.hr, www.porezna-uprava.hr, www.fina.hr, www.hnh.hr, www.rif.hr, www.rrif.hr, www.zaba.hr, www.erste.hr, www.teb.hr,)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	RAČUNOVODSTVO
-----------------	---------------

Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razlikovati vrste prihoda i rashoda 2. Prikazati nastanak prihoda i rashoda 3. Izračunati financijski rezultat 4. Provesti promjene kapitala 5. Protumačiti utjecaj financijskog rezultata na kapital 6. Navesti vrste financijskih izvještaja 7. Usporediti sadržaje financijskih izvještaja 8. Izračunati temeljne računovodstvene kategorije 9. Napraviti račun dobiti i gubitka te izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 10. Napraviti bilancu 11. Opisati primitke u poslovanju fizičkih osoba 12. Navesti izdatke u poslovanju fizičkih osoba 13. Protumačiti dohodak fizičkih osoba 14. Prikazati promjene u poslovanju fizičkih osoba 15. Napraviti prijavu poreza na dohodak
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Prihodi i rashodi	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i podjela prihoda i rashoda - Poslovni prihodi i rashodi - Financijski prihodi i rashodi - Izvanredni prihodi i rashodi - Utjecaj prihoda i rashoda na rezultat poslovanja
Kapital	<ul style="list-style-type: none"> - Kapital društva s ograničenom odgovornošću - Kapital dioničkog društva - Dobit i raspodjela dobiti - Gubitak i njegovo pokriće - Utjecaj financijskog rezultata na promjene kapitala
Financijski izvještaji	<ul style="list-style-type: none"> - Vrste financijskih izvještaja - Bilanca - Račun dobiti i gubitka - Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti - Izvještaj o novčanom toku - Izvještaj o svim promjenama kapitala - Računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje
Složeni primjeri poslovanja trgovine i proizvodnje	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaganje kapitala u trgovinsku djelatnost - Ulaganja u dugotrajnu imovinu - Nabava robe - Troškovi poslovanja trgovinske djelatnosti - Prodaja robe - Naplata potraživanja - Plaćanje obveza - Kompenzacija potraživanja i obveza - Cesija - Obračun PDV-a

	<ul style="list-style-type: none"> - Utvrđivanje financijskog rezultata trgovine - Bruto bilanca trgovinske djelatnosti - Financijski izvještaji trgovine - Početna bilanca proizvodne djelatnosti - Troškovi poslovanja proizvodne djelatnosti - Obračun proizvodnje i gotovih proizvoda - Prodaja proizvoda - Naplata potraživanja i plaćanje obveza - Utvrđivanje financijskog rezultata proizvodne djelatnosti - Obračun obveza prema državi - Bruto bilanca proizvodne djelatnosti - Financijski izvještaji proizvodne djelatnosti
Računovodstvo fizičkih osoba	<ul style="list-style-type: none"> - Osobitosti računovodstva fizičkih osoba i jednostavnog knjigovodstva - Primitak - Izdatak - Dohodak - Promjene u djelatnostima fizičkih osoba - Izvadak iz poslovnih knjiga - Prijava poreza na dohodak
Napomena	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p> <p>Poželjno je nastavu izvoditi u specijaliziranoj učionici s računalima i odgovarajućim računovodstvenim software-om.</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Gulin, D., Idžojtić, I., Mrša, J., Sirovica, K., Spajić F.; Vašiček, V., Žager, L.: Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2006. - Mamić Sačer, I., Žager, K.: Računovodstveni informacijski sustavi, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2007. - Meigs & Meigs, Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja, Mate d.o.o., Zagreb, 1999. - Antony, R.N., Osnove računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 1995. - Dimitrić, M., Kata, Ž., Vinković Kravaica, A., Kukić P., Stanković, S., Ribarić Aidone, E.: Praktični vodič kroz računovodstvo, Verlag Dashöfer, Zagreb, 2008

	<ul style="list-style-type: none"> - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - materijali iz ostalih izvora znanja (javni mediji, stručni časopisi i drugo) - Zakon o računovodstvu, Međunarodni računovodstveni standardi MRS, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja HSFI, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja MSFI, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o platnom prometu, Zakon o porezu na dohodak, Pravilnik o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dobit, Pravilnik o porezu na dobit, Stručni časopis Računovodstvo i financije, Stručni časopis Računovodstvo, revizija i financije, Stručni časopis Financije i porezi - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske udruge banaka, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Porezne uprave, Financijske agencije, Računovodstva i financija, Računovodstva, revizije i financija, komercijalnih banaka i dr (www.nn.hr, www.mfin.hr, www.porezna-uprava.hr, www.fina.hr, www.hnh.hr, www.rif.hr, www.rrif.hr, www.zaba.hr, www.erste.hr, www.teb.hr,)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>MARKETING</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje osnovnih marketinških pojmova te planiranje marketinških koncepata u širokoj praksi njihove tržišne međuovisnosti te sudjelovanje učenika u marketinškim poslovima poslovnog subjekta.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznati važnost uloge marketinga u gospodarskim i izvangospodarskim subjektima, - razumijeti i primjeniti znanja i vještine vezane uz marketinško planiranje i primjenjivost marketinškog koncepta, - razumjeti marketinšku strategiju i instrumentarija koji se temelje na rezultatima istraživanja i analize tržišta, - razumjeti znanja i vještine potrebne za sudjelovanje u marketinškim poslovima kao što su provođenje istraživanja, analiza, planiranje i provedba integriranog marketinškog komuniciranja, - razvijati kreativnost, timski rad, prezentacijske aktivnosti, istraživati i analizirati te sustavno pristupati rješavanju problema, - primjeniti pripadajuću marketinšku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>MARKETING</i>
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti proces tržišne razmjene 2. Opisati poslovne koncepcije i temeljna obilježja suvremenog marketinga 3. Prepoznati mikro- i makro-okruženje marketinga 4. Razlikovati kategorije potrošača 5. Objasniti postupak donošenja odluke o kupnji 6. Opisati proces marketinškog planiranja 7. Navesti metode istraživanja tržišta 8. Objasniti istraživanje tržišta 9. Izdvojiti kriterije za segmentaciju tržišta 10. Kategorizirati marketinške strategije
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Uvodna razmatranja o marketingu	<ul style="list-style-type: none"> - Tržište – potrebe, želje, razmjena - Pojmovno određenje marketinga - Filozofija upravljanja marketingom - poslovne koncepcije - Upravljanje elementima marketinškog miksa - Obilježja suvremenog marketinga - Marketinški proces
Marketinške odrednice	<ul style="list-style-type: none"> - Odrednice mikro-okružje marketinga - Odrednice makro-okružje marketinga - Odrednice internetskog okruženja marketinga - Odrednice globalnog marketinškog okruženja
Ponašanje	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmovno određenje potrošača

potrošača	<ul style="list-style-type: none"> - Totalno tržište i kategorije potrošača - Čimbenici koji utječu na ponašanje potrošača - Motivacija, percepcija, stavovi, integracija i učenje - Proces donošenja odluke o kupnji - Konzumerizam – povijesni pregled - Zaštita potrošača (Utjecaj pravila zaštite potrošača na pojedine sektore, Sigurnost proizvoda/zaštita zdravlja potrošača, Potrošački ugovori/Standardni potrošački ugovori/Zaštita potrošača kod ugovora sklopljenih na daljinu, Oglašavanje proizvoda i usluga, Djeca kao potrošači/Zaštita djece-potrošača, Zaštita potrošača vezana uz Internet (elektroničko poslovanje/elektronička trgovina)
Planiranje marketinga	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i vrste marketinških planova - Strateško planiranje
Istraživanje tržišta	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam, zadaće i značenje istraživanja tržišta - Proces istraživanja tržišta - Vrste istraživanja tržišta - Vrste izvora podataka - Metode istraživanja tržišta - Marketinški informacijski sustav (MIS) - Posebna područja istraživanja tržišta
Segmentacija tržišta	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam segmentacije i njeno značenje - Kriteriji za segmentaciju tržišta - Postupak segmentacije tržišta - Diferencirani i nediferencirani marketing - Pozicioniranje
Marketinška strategija	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam marketinške strategije - Analiza konkurencije pri definiranju marketinške strategije - Vrste i izbor konkurentnih strategija - Izbor konkurentnih strategija
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (provedba primarnih istraživanja, posjet sajmovima, prodajnim mjestima, marketinškim agencijama, udrugama za zaštitu potrošača, Hrvatskoj gospodarskoj komori, marketinškim odjelima pojedinih poslovnih subjekata, medijskim kućama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Kotler, Ph, Wong, V., Saunders, J., Armstrong, G.: Osnove marketinga, MATE, Zagreb, 2006. - Kotler, Ph., & Keller, L.K.: Upravljanje marketingom, 12. Izdanje,

	<p>MATE, Zagreb, 2008.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schiffman, G. L. & Kanuk, L.: Ponašanje potrošača, 7. izdanje MATE, Zagreb, 2004. - Vranešević, T., Vignali, C., Vrontis, D.: Upravljanje strateškim marketingom, ACCENT, Zagreb, 2004. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - materijali iz ostalih izvora znanja (javni mediji, stručni časopisi i drugo) - Časopis za tržišnu teoriju i praksu Tržište - Hrvatska zajednica udruga za marketing www.cromar.hr
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>MARKETING</i>
Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Povezati elemente marketinškog miksa 2. Raspraviti o elementima marketinškog miksa s naglaskom na etičnost 3. Prepoznati važnost kontrole marketinškog odlučivanja 4. Identificirati razine organizacije marketinga 5. Objasniti specifičnosti marketinga u pojedinim gospodarskim djelatnostima 6. Opisati specifičnosti marketinga u pojedinim izvangospodarskim djelatnostima 7. Objasniti specifičnosti međunarodnog marketinga
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Proizvod	<ul style="list-style-type: none"> - Proizvod i usluga kao predmet marketinga - Razlika između proizvoda i usluge - Politika proizvoda - Proizvodni program - Kvaliteta proizvoda- mjerila kvalitete, ISO standardi, institucije kvalitete, nagrade i priznanja za kvalitetu, nadzor kvalitete, Total Quality Management (TQM), - Stvaranje zadovoljstva, lojalnosti i zadovoljstva - Marka proizvoda- pojam, tržišna vrijednost - Razvijanje strategije kreiranja marke (<i>brandiranje</i>) - Razvoj proizvoda - Životni ciklus proizvoda – faze - Benchmarking - pojam, značenje i korist - Marketing odnosa (CRM)
Cijena	- Pojam i značenje cijene kao elementa marketinškog miksa

	<ul style="list-style-type: none"> - Politika cijena – oblikovanje cijena - Motiviranje željenog ponašanja kupaca cijenom kao elementom marketinškog miksa
Prodaja i distribucija	<ul style="list-style-type: none"> - Prodaja vs. distribucija - Faze prodajnog procesa - Izbor kanala distribucije - Posrednici u prodaji - Vertikalni marketing - Poslovna logistika – elementi logističkog sustava - Suvremeni distribucijski kanali (<i>on-line</i> kanali)
Promocija	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i cilj promocije - Komunikacijski model - Obilježja elemenata komunikacijskog modela - Proces prerade informacija - Primarne promocijske aktivnosti - upravljanje oglašavanjem, upravljanje unapređenjem prodaje, odnosi s javnošću, publicitet, osobna prodaja - Sekundarne promocijske aktivnosti – dizajn, ambalaža, usluge potrošačima, propaganda „od-usta-do-usta“ - Oglašavačka poruka - Izravna marketinška komunikacija - Institucijsko oglašavanje, sponzorstva - Upravljanje procesom integrirane marketinške komunikacije - Usklađivanje i koordinacija medija
Društveno odgovorni marketing	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam društvenog marketinga - Društvena odgovornost tvrtki – legalno, etično i društveno odgovorno ponašanje - Etički kodeksi u području marketinga - Etičke i društvene implikacije društvenih odluka
Organizacija i kontrola marketinga	<ul style="list-style-type: none"> - Čimbenici oblikovanja organizacije - Modaliteti organizacije marketinga (centralizirani vs. decentralizirani, funkcijski vs. divizijski, vanjski vs. unutarnji...) - Svrha marketinške kontrole - Proces provedbe marketinške kontrole - Kontrola marketinških odlukamarketinških aktivnosti
Područja primjene marketinga	<ul style="list-style-type: none"> - Marketing u pojedinim gospodarskim djelatnostima (npr. u turizmu, agraru, trgovini, bankarstvu, industriji, građevinarstvu) - Marketing u izvangospodarskim djelatnostima (obrazovanje, znanstveno-istraživačka djelatnost, kultura, sport, zdravstvo i socijalna skrb) - Međunarodni marketing
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (provedba</p>

	<p>primarnih istraživanja, posjet sajmovima, prodajnim mjestima, marketinškim agencijama, udrugama za zaštitu potrošača, Hrvatskoj gospodarskoj komori, marketinškim odjelima pojedinih poslovnih subjekata, medijskim kućama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Kotler, Ph, Wong, V., Saunders, J., Armstrong, G.: osnove marketinga, MATE, Zagreb, 2007. - Kotler, Ph., & Keller, L.K.: Upravljanje marketingom, 12. Izdanje, MATE, Zagreb, 2008. - Schiffman, G. L. & Kanuk, L.: Ponašanje potrošača, 7. izdanje MATE, Zagreb, 2004. - Vranešević, T., Vignali, C., Vrontis, D.: Upravljanje strateškim marketingom, ACCENT, Zagreb, 2004. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - materijali iz ostalih izvora znanja (javni mediji, stručni časopisi i drugo) - Časopis za tržišnu teoriju i praksu Tržište - Hrvatska zajednica udruga za marketing www.cromar.hr - Udruge za zaštitu potrošača Potrošač www.potrosac.hr - Tv-emisija „Potrošački kod“
Literatura za učenike:	<p>Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p>

Naziv predmeta:	<i>BANKARSTVO I OSIGURANJE</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je usvajanje i primjena znanja, vještina te razvijanje pripadajuće samostalnosti i odgovornosti potrebne za izvršavanje poslova prema potrebama poslodavaca na području bankarstva i osiguranja.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti strukturu Hrvatskog bankarskog sustava, - razumjeti ulogu i značaj novca i novčanih surogata, - razumjeti razliku između debitnih i kreditnih kartica i provođenje postupaka vezanih za izdavanje kartica, - razumjeti i provoditi transakcije vezane uz kreditno poslovanje i štedno-ulagačke proizvode banke, - razumjeti temeljne pojmove osiguravateljske djelatnosti s naglaskom na najčešće vrste ugovorenih polica osiguranja te sklapanje ugovora o osiguranju, - primjeniti pripadajuće bankarsku i osiguravateljsku terminologiju, - razvijati samostalnost i odgovornost u obavljanju poslova bankarstva i osiguranja.

Naziv predmeta:	<i>BANKARSTVO I OSIGURANJE</i>
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznati ulogu i značaj novca i novčanih surogata 2. Objasniti strukturu Hrvatskog bankarskog sustava 3. Objasniti kartično poslovanje razlikujući debitne od kreditnih kartica 4. Prepoznati poslove i dokumentaciju vezanu uz štednju, ulaganja i blagajničko poslovanje 5. Objasniti kreditne poslove s građanima i s pravnim osobama 6. Protumačiti temeljne pojmove osiguravateljske djelatnosti 7. Analizirati najčešće vrste osiguranja odnosno najčešće sklapane police osiguranja
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Novac	<ul style="list-style-type: none"> - Novac – definicija novca, oblici novca (robni, kovani, papirni i bankovni) i temeljna svojstva novca - Vrijednost novca – materijalna, nominalna i realna (suvremeni novac kao reprezentativni novac i fiducijarni standard) - Očuvanje vrijednosti novca - Funkcije novca – sredstvo razmjene, mjera vrijednosti, sredstvo čuvanja vrijednosti (štednja i tezauriranje), sredstvo izražavanja odgođenih plaćanja, funkcija svjetskog novca (deviza, valuta i vrste valuta) - Specijalna prava vučenja - Vrste suvremenog novca – gotov novac (novčanice i zaštita novčanica) i depozitni novac, s osvrtom na elektronski novac i virtualne banke - Novčani surogati – mjenice (vlastite ili solo, te trasirane), čekovi, kartice (debitne i kreditne-klasične i pametne /smart kartice)

	<ul style="list-style-type: none"> - Mjere novčane ponude – novčana masa, kvazinovac, ostala likvidna sredstva i nelikvidna sredstva (monetarni agregati) - Optjecaj i brzina optjecaja novca
Hrvatski bankarski sustav	<ul style="list-style-type: none"> - Bankarski sustav Republike Hrvatske – sustav poslovnih banaka - Komercijalne banke, štedno-kreditne zadruge, štedionice – sličnosti i razlike - Strane banke u Republici Hrvatskoj - Konkurencija u hrvatskom bankarskom sektoru i indeksi koncentracije - Osnova kreditnog potencijala banaka – početni kapital, depoziti, međubankarski krediti - Jednostavni prikaz izračuna kreditnog potencijala, rezerva likvidnosti, obvezna rezerva - Platni promet u Republici Hrvatskoj – pojam, ovlaštenje za obavljanje, način obavljanja - Nalog za plaćanje – uplatu, isplatu ili prijenos novčanih sredstava fizičkih i pravnih osoba, HUB 1 i HUB 1-1, nalog 11 i nalog 14 - Razine platnog prometa - Revizija – pojam, svrha, odabir revizora, Državni ured za reviziju
Računi građana / poslovnih subjekata i debitne kartice	<ul style="list-style-type: none"> - Tekući račun građana – pojam, svrha, način otvaranja/zatvaranja - Potrebna dokumentacija za otvaranje, opunomoćenici po računu - Debitne kartice po tekućem računu – namjena, izdavanje, kartice opunomoćenika, ugovor o dozvoljenom prekoračenju, obračun kamata - Prijenos sredstava na račun, gotovinska isplata s računa ili uplata na račun - Registracija isplate/uplate preko bankomata, isplate preko EFT pos uređaja, Internet bankarstva, mobilnog bankarstva, samo uslužnih uređaja za prijenos sredstava - Obročne otplate po tekućem računu - Redoviti izvadak tekućeg računa, način dostave komitentu, izvadak sa tekućeg računa na zahtjev komitenta, e-izvadak - Opomena za nedopušteno prekoračenje po računu - Kanski žiro-račun građana/poduzetnika – pojam, potreba, način otvaranja/zatvaranja - Razlika između tekućih i žiro računa - Potrebna dokumentacija za otvaranje - Debitne kartice na osnovu žiro računa – namjena, izdavanje, kartice opunomoćenika, obračun kamata - Prijenos novčanih sredstava, gotovinska isplata s računa - Registracija uplate/isplate preko bankomata ili EFT pos uređaja, Internet bankarstva, mobilnog bankarstva, samo uslužnih uređaja za prijenos sredstava - Redoviti izvadak sa žiro računa, način dostave komitentu, izvadak sa žiro računa na zahtjev komitenta, e-izvadak - Devizni račun / žiro-račun građana/poduzetnika - pojam, potreba, način otvaranja/zatvaranja i potrebna dokumentacija

	<ul style="list-style-type: none"> - Debitne kartice po deviznom žiro računu
Kreditne kartice i kartično poslovanje	<ul style="list-style-type: none"> - Kreditne kartice- objašnjenje, način korištenja - Revolving kartice, prepaid kartice, kartice s odgodom plaćanja, charge kartice - Upisnine i godišnje članarine, izdavanje kartica i kartica opunomoćenika - Poništavanje kartica, izdavanje novih kartica osnovnom/dodatnom korisniku (promjena matičnih podataka, oštećenje, gubitak, reklamacije) - Obavijest o potrošnji i naplata računa - Promjena PIN-a, opomena za dug po kartici, reklamacije transakcija
Štedno ulagački proizvodi	<ul style="list-style-type: none"> - Štedno ulagački plan - Oročeni depoziti građana – ugovor o oročenju sredstava, uplata ili prijenos sredstava, obračun kamata, obnavljanje ili raskid ugovora o oročenju - Stambena štednja – ugovor o stambenoj štednji, obračun kamata i premija, zatvaranje ugovora i isplata sredstava, državna poticajna sredstva i kreditiranje - Dječja štednja - Osiguranja - Mirovinska štednja - Investicijski fondovi
Blagajničko poslovanje / transakcijski proizvodi	<ul style="list-style-type: none"> - Posredovanje u platnom prometu građana i pravnih osoba – gotovinski i bezgotovinski platni promet, uplata na račun, isplata s računa, prijenos sredstava, obračun naknade, doznake u inozemstvo - Trajni nalozi po računima – svrha, ugovor o trajnom nalogu (u korist banke, ili u korist drugih računa), plaćanje nalogom u korist drugih računa - Mjenjački poslovi – otkup i prodaja stranog efektivnog novca - Internet/elektronsko i mobilno bankarstvo –objašnjenje pojmova, način rada sa uslugom, upis odnosno sklapanje ugovora, izvršenje platnog prometa, obračun naknade i obračun članarina - Izdavanje kartica
Kredit	<ul style="list-style-type: none"> - Overdraft – pojam, uvjeti odobrenja, ugovor o dopuštenom prekoračenju/kreditnom limitu, obračun kamata na iskorišteni dio limita i naknade na neiskorišteni dio - Lombardni kredit – pojam, uvjeti odobravanja kredita, instrumenti osiguranja kredita, obrada kreditne dokumentacije, ugovor o kreditu, obračun kamata i naknada za obradu kreditnog zahtjeva, isplata kredita, vrste lombardnih kredita - Hipotekarni kredit – pojam, uvjeti odobravanja kredita, instrumenti osiguranja kredita, obrada kreditne dokumentacije, ugovor o kreditu, obračun kamata i naknada za obradu kreditnog zahtjeva, isplata kredita - Stambeni kredit – svrha, vrste stambenih kredita, potrebna dokumentacija, uvjeti za odobrenje, obrada kreditnog zahtjeva,

	<p>obračun naknade za obradu zahtjeva, obračun kamata, ugovor o kreditu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gotovinski i potrošački kredit – vrste i uvjeti odobravanja, kreditna sposobnost klijenta, instrumenti osiguranja, naknada za obradu zahtjeva, ugovor o kreditu - Kartični kredit - Kreditni rizici – zaposlenje korisnika, visina plaće, urednost poslovanja, kreditna sposobnost, godine života, instrumenti osiguranja kredita
Poslovno bankarstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Izdavanje kreditnih i garantnih pisama - pojam - Otvaranje robnog/dokumentarnog akreditiva i isplata akreditiva – nalog za otvaranje, akreditivno pismo, avizirajuća banka, isplatna banka, konfirmirajuća banka - Eskontni kredit – pojam, obračun kamata i provizije - Poslovi posredovanja u inicijalnim ponudama vrijednosnih papira – dionica i obveznica – agent izdanja - Osnivački poslovi – kupnja vlasničkih udjela u dioničkim društvima, osnivanje društava za upravljanje investicijskim fondovima - Kupnja i prodaja financijskih instrumenata u svoje ime i za svoj račun
Osiguranje	<ul style="list-style-type: none"> - Osiguranje – pojam i funkcije osiguranja - Temeljni poslovi osiguranja - Osnovni elementi osiguranja – predmet osiguranja, osigurani događaj, vrijeme trajanja, oblik pokrića štete - Opći uvjeti za osiguranja– ugovor o osiguranju / polica osiguranja/list pokrića, trajanje ugovora, osigurani slučaj, način obavještanja, obaveze ugovaratelja, obaveze osiguratelja, trajanje osiguranja, štete, nadosiguranje i ugovor s više ugovaratelja - Rizik u osiguranju, kvote štete i tehničke pričuve, raspodjela rizika (suosiguranje, reosiguranje – informativno) - Vrste osiguranja – obvezno i dragovoljno, prema predmetu (imovine, života, transporta i kredita), prema srodnosti rizika (grupacije i grupe osiguranja), prema osiguraniku - Načini osiguranja – na svotu osiguranja, na stvarnu vrijednost, ali najviše do limita pokrića - Skupine i vrste osiguranja - Mirovinski i zdravstveni sustav osiguranja u Republici Hrvatskoj
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti bankama i osiguravajućim društvima u lokalnom okruženju) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkim izlaganja, riješenih radnih listova, popunjene potrebne dokumentacije, provođenja malih samostalnih ili grupnih</p>

	istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Miller, R.L., Van Hoose, D.D.: Moderni novac i bankarstvo, Mate, Zagreb, 1997. - Rose, P.S.: Menadžment komercijalnih banaka, Mate, Zagreb, 2005. - Mishkin, S.F.,: Ekonomija novca, bankarstva i finansijskih tržišta, Mate, Zagreb, 2010. - Karačić, M.: Trojezični rječnik bankarstva i financija, PlanetLingua d.o.o., Rijeka, 2010. - Yunus, M.: Bankar siromašnih, Masmedia, Zagreb, 2007. - Marić, G. i drugi: Kamate-jučer, danas, sutra, TEB poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, 2007. - Klasić, K., Andrijanić, I.: Osnove osiguranja, Artopus, Zagreb - Vaughan, E., Vaughan, T.: Osnove osiguranja, Mate, Zagreb, 2000. - Mishkin, F.S., Eakins, S.G.: Financijska tržišta + institucije, Mate, Zagreb, 2005. - Leko, V.: Financijske institucije i tržišta, skripta, EFZ, Zagreb, 2008. - Klačmer-Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržišta kapitala, Tiva, Varaždin, 2009. - Leko, V., Jurković, P.: Rječnik bankarstva, Masmedia, Zagreb, 1999. - Andrijašević, S, Račić Žlibar, T.: Rječnik osiguranja, Masmedia, Zagreb, 1997. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Banka, SO Svijet osiguranja, publikacije HNB-a (redovne i povremene), Privredni vjesnik, Poduzetnik, Manager, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o bankama, zakon o kreditnim institucijama, zakon o osiguranju, zakon o obveznim odnosima, zakon o zaštiti tržišnog natjecanja, zakon o mjenici , zakon o čeku,...) - web stranice:Hrvatske narodne banke, odabranih poslovnih banaka, odabranih osiguravajućih društava, Hrvatskog ureda za osiguranje, Ekonomskog instituta u Zagrebu, Ekonomskih fakulteta u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu, Vlade Republike Hrvatske, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništa, Ministarstva financija, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, hrvatski poslovni portal Alfa,...(www.hnb.hr, www.zaba.hr, www.pbz.hr, www.rba.hr, www.hpb.hr, www.splitskabanka.hr, www.erste.hr, ..., www.crosig.hr, www.jadransko.hr, www.erste-osiguranje.hr, www.allianz.hr, www.grawe.hr, www.euroherc.hr, www.sunce.hr,

	www.osiguranje.savjetnik.com , ...)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>BANKARSTVO I OSIGURANJE</i>
Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Provesti otvaranje odgovarajućih računa korisnika i obavljanje radnji vezanih uz izdavanje bankovnih kartica 2. Pokazati sve radnje vezane uz štednju građana, uključujući i savjetodavnu ulogu oko izrade štedno-ulagačkog plana 3. Provesti postupke platnog prometa za građane i poslovne subjekte 4. Provjeriti kreditne zahtjeve građana i potrebnu dokumentaciju i u skladu s dobivenim ovlaštenjima odobriti/odbiti kreditni zahtjev 5. Izložiti potencijalnom korisniku usluge osiguranja sve koristi od sklapanja police 6. Demonstrirati radnje prilikom sklapanja najčešće korištenih polica osiguranja
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Bankarski poslovi – praktična primjena sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> - Tekući račun komitenta –otvaranje/zatvaranje, opunomoćenici po računu, prijenos sredstava na račun, gotovinska isplata s računa ili uplata na račun, kontrola novčanica, registracija isplate/uplate preko bankomata, isplate preko EFT pos uređaja, Internet ili mobilnog bankarstva, redoviti izvadak tekućeg računa, izvadak s tekućeg računa na zahtjev komitenta, ispis transakcija po računu, opomena za nedopušteno prekoračenje po računu, kontaktiranje komitenata s ciljem informiranja o novim proizvodima, arhiviranje dokumenata - Kunski žiro-račun građana/poduzetnika –otvaranje/zatvaranje, prijenos novčanih sredstava, gotovinska isplata s računa, registracija uplate/isplate preko bankomata ili EFT pos uređaja, redoviti izvadak sa žiro računa, izvadak sa žiro računa na zahtjev komitenta, ispis transakcija po računu, arhiviranje dokumenata - Devizni žiro-račun građana/poduzetnika - otvaranje/zatvaranje , transakcije na računima, arhiviranje dokumenata - Kartice – debitne i kreditne – informiranje komitenata, izdavanje kartica i kartica opunomoćenika , obračun upisnine i godišnje članarine, poništavanje kartica, izdavanje novih kartica osnovnom/dodatnom korisniku, naplata računa, otvaranje računa revolving kredita, opomena za dug po kartici, rješavanje reklamacije transakcije, arhiviranje dokumenata - Oročeni depoziti građana – informiranje komitenata, ugovor o oročenju sredstava, uplata ili prijenos sredstava sa štedog / tekućeg / žiro računa, obračun kamata, kontrola novčanica, obnavljanje ili raskid ugovora o oročenju, savjetodavna uloga i kreiranje ponude štedno ulagačkog plana, arhiviranje dokumenata

	<ul style="list-style-type: none"> - Stambena štednja – informiranje komitenata, ugovor o stambenoj štednji, obračun kamata i naknade, zatvaranje ugovora i isplata sredstava, arhiviranje dokumenata - Obavljanje platnog prometa za građane i poduzetnike – gotovinski i bezgotovinski platni promet, uplata na račun, isplata s računa, prijenos sredstava, kontrola novčanica, obračun naknade, doznake u inozemstvo, arhiviranje dokumenata - Trajni nalozi po računima – informiranje komitenata, ugovor o trajnom nalogu, plaćanje nalogom u korist drugih računa, arhiviranje dokumenata - Mjenjački poslovi – otkup i prodaja stranog efektivnog novca, kontrola novčanica, arhiviranje dokumenata - Internet/elektronsko i mobilno bankarstvo – informiranje komitenata, upis odnosno sklapanje ugovora, izvršenje platnog prometa, bankomati, obračun provizije i obračun članarina, arhiviranje dokumenata - Čuvanje i upravljanje vrijednostima – sklapanje ugovora, zaprimanje vrijednosti na čuvanje, obračun ugovorene naknade, arhiviranje dokumenata - Kreditni poslovi – informiranje komitenata, zaprimanje zahtjeva i potrebne dokumentacije, primarna procjena kreditnog rizika klijenta, odobrenje kredita u skladu s ovlaštenjima, sklapanje ugovora o kreditu, isplata novčanih sredstava, naplata anuiteta, opomena zbog kašnjenja u podmirenju obaveze po kreditu, izvršavanje ovršnih zahtjeva po računima, arhiviranje dokumenata - Portfelj komitenata –portfelj potencijalnih korisnika ciljanih bankarskih usluga, portfelj potencijalno loših potraživanja, portfelj komitenata s rizikom odlaska iz banke, kontaktiranje navedenih komitenata, zadržavanje korisnika, arhiviranje dokumenata
<p>Sklapanje ugovora o osiguranju / polica osiguranja praktična primjena sadržaja – prijedlog najučestalijih vrsta po skupinama</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Obavezno osiguranje od automobilske odgovornosti (AO) - Osiguranje od profesionalne odgovornosti - Osiguranje od požara i drugih opasnosti, osiguranje od požara i potresa - Osiguranje kućanstva - Polica obiteljski paket - Poduzetnički paket - Zdravstveno putno osiguranje (CORIS) - Kasko osiguranje cestovnih motornih vozila (AK) - Osiguranje osoba od posljedica nezgode pri i izvan redovnog zanimanja - Osiguranje od provalne krađe i razbojstava - Osiguranje potraživanja / kredita – ugovor o osiguranju stambenih kredita ili ugovor o osiguranju potrošačkih kredita - Životno osiguranje – osiguranje za slučaj smrti i doživljenja ili osiguranje za slučaj smrti ili osiguranje za slučaj doživljenja - Štedno osiguranje djece (ŠOD)

Napomena	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem praktičnih vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti bankama i osiguravajućim društvima u lokalnom okruženju) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, popunjavanja dokumentacije, priprema za poslovne sastanke s korisnicima, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Miller, R.L., Van Hoose, D.D.: Moderni novac i bankarstvo, Mate, Zagreb, 1997. - Rose, P.S.: Menadžment komercijalnih banaka, Mate, Zagreb, 2005. - Yunus, M.: Bankar siromašnih, Masmedia, Zagreb, 2007. - Klasić, K., Andrijanić, I.: Osnove osiguranja, Artopus, Zagreb - Vaughan, E., Vaughan, T.: Osnove osiguranja, Mate, Zagreb, 2000. - Mishkin, F.S., Eakins, S.G.: Financijska tržišta + institucije, Mate, Zagreb, 2005. - Leko, V.: Financijske institucije i tržišta, skripta, EFZ, Zagreb, 2008. - Klačmer-Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržišta kapitala, Tiva, Varaždin, 2009. - Leko, V., Jurković, P.: Rječnik bankarstva, Masmedia, Zagreb, 1999. - Andrijašević, S, Račić Žlibar, T.: Rječnik osiguranja, Masmedia, Zagreb, 1997. - Bebek, B, Kolimbić, A.: Poslovna etika, Sinergija, Zagreb, 2000. - Weissman, J.: Prezentacijom do uspjeha, Mate, Zagreb, 2006. - Petar, S.: Recite to jasno i glasno – osnove uspješne prezentacije, M.E.P. Consult, Zagreb, 2005. - Weisman, J.: The Power Presenter, John Wiley&Sons, Inc. Hobolen, New Jersey, 2010. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Banka, SO Svijet osiguranja, publikacije HNB-a (redovne i povremene), Privredni vjesnik, Poduzetnik, Manager, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o bankama, zakon o kreditnim institucijama, zakon o osiguranju, zakon o obveznim odnosima, zakon o zaštiti tržišnog natjecanja, zakon o mjenici , zakon o čeku,...) - web stranice: Hrvatske narodne banke, odabranih poslovnih

	<p>banaka, odabranih osiguravajućih društava, Hrvatskog ureda za osiguranje, Ekonomskog instituta u Zagrebu, Ekonomskih fakulteta u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu, Vlade Republike Hrvatske, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništa, Ministarstva financija, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, hrvatski poslovni portal Alfa,... (www.hnb.hr, www.zaba.hr, www.pbz.hr, www.rba.hr, www.hpb.hr, www.splitskabanka.hr, www.erste.hr, ..., www.crosig.hr, www.jadransko.hr, www.erste-osiguranje.hr, www.allianz.hr, www.grawe.hr, www.euroherc.hr, www.sunce.hr, www.osiguranje.savjetnik.com, ...)</p>
Literatura za učenike:	<p>Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p>

Naziv predmeta:	TRŽIŠTE KAPITALA
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje i primjena znanja, vještina te razvijanje pripadajuće samostalnosti i odgovornosti potrebne za razumijevanje funkcioniranja financijskog tržišta te prepoznavanje uloge i interesa svakog od sudionika, s naglaskom na moguće posljedice utjecaja promjena na nacionalno gospodarstvo.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti strukturu i sudionike financijskog i novčanog tržišta, - razumjeti karakteristike dionica i obveznica kao vrijednosnog papira s naglaskom na načine trgovanja preko investicijskih/brokerskih društava, - usporediti hrvatsko sa svjetskim tržištima kapitala, - razlikovati investicijske i mirovinske fondove na području Republike Hrvatske, - razumjeti temeljne zadaće i ovlasti Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) i Središnjeg klirinško depozitarnog društva (SKDD) te simulirati postupke kupnje / prodaje financijskih instrumenata, - primjeniti pripadajuću ekonomsku terminologiju, - razvijati samostalnost i odgovornost.

Naziv predmeta:	TRŽIŠTE KAPITALA
Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti pojam financijskog tržišta razlikujući novčano od tržišta kapitala 2. Analizirati ulogu i značaj pojedinog financijskog instrumenta s aspekta izdavača i kupaca 3. Procijeniti ulogu središnjeg regulatora financijskog tržišta 4. Razlikovati financijske instrumente iz skupine hibrida 5. Objasniti svrhu i tijek primarnih emisija s posebnim naglaskom na Inicijalnu ponudu dionica (IPO) 6. Objasniti tijek neizravnog ulaganja u financijske instrumente putem institucionalnih investitora 7. Komentirati ulogu Središnjeg klirinškog depozitarnog društva u procesu kupoprodaje financijskih instrumenata 8. Provesti tijek kupnje financijskog instrumenta (dionice ili obveznice) preko odabranog investicijskog društva ili vezanog zastupnika 9. Provesti tijek prodaje financijskog instrumenta 10. Istražiti načine praćenja informacija sa tržišta kapitala i usporediti ih s informacijama u realnom vremenu
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Financijsko tržište	<ul style="list-style-type: none"> - Uloga financijskih tržišta - Struktura financijskih tržišta – tržišta kreditnog i vlastitog kapitala - Primarna /IPO i sekundarna tržišta - Tržišta novca i kapitala, službena i izvanburzovna tržišta - Internacionalizacija financijskih tržišta – strane obveznice, euroobveznice, eurovalute

	<ul style="list-style-type: none"> - Financijski posrednici – uloga financijskih posrednika, transakcijski troškovi, asimetrične informacije (negativna selekcija i moralni hazard), vrste financijskih posrednika (depozitne institucije, institucije ugovorne štednje i investicijski posrednici – prepoznati i razvrstati, glavni izvori kapitala, način ulaganja kapitala)
Tržište novca	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i svrha novčanog tržišta - Sudionici novčanog tržišta – Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija (državna riznica) - Poslovne banke, društva za upravljanje mirovinskim fondovima, društva za upravljanje investicijskim fondovima, društva za poslovanje vrijednosnim papirima, osiguravajuća društva, trgovačka društva – informativno u ovom dijelu - Tržište novca Zagreb – kratka povijest, svrha, sudionici trgovinskih transakcija, članovi tržišta, način informiranja korisnika, trgovinski sustav SETT - Financijski instrumenti novčanog tržišta – trezorski zapisi, blagajnički zapisi, kratkoročne državne obveznice, obveznice u posljednjoj godini dospelja, certifikati o depozitu, komercijalni zapisi, sporazumi o reotkupu / repo krediti, bankovni akcepti, mjenice (pojam navedenih instrumenata, izdavač / emitent, svrha izdavanja, prava vlasnika instrumenata, način trgovanja) - Eurodolari i eurodolarsko tržište
Tržište kapitala	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i zadaća tržišta kapitala - Financijski instrumenti tržišta kapitala - Dionica – pojam, vrsta vrijednosnog papira /financijskog instrumenta - Prava vlasnika dionice (upravljačka i imovinska), veliki / mali dioničar, većinski /manjinski dioničar, način isplate dividende - Vrste dionica u Republici Hrvatskoj (redovne i kumulativne, te participativne povlaštene) - Dematerijalizacija dionica, vrijednost dionice (nominalna, tržišna i knjigovodstvena) - Dionički certifikati / lotovi ili blokovi, trezorske dionice, dividendne dionice - Motivi ulaganja u dionice, dionice po tržišnoj kvaliteti (blue chips, John Law, junk, emerging ili grow, cyclical) - Obveznica – pojam, vrsta financijskog instrumenta - Prava vlasnika obveznice, vrste obveznica (po ročnosti, po garanciji ulagačima, prema izdavaču, po načinu amortizacije, po karakteru kamate, prema mogućnosti zamjene / konverzije ili opoziva) - Nominalna vrijednost, kuponska kamatna stopa, visina kamatne stope i vrsta obveznice, kamatni rizik, investicijski rejting obveznica - Hibridni financijski instrumenti – karakteristike hibrida - Vrste hibridnih (povlaštena dionica, dohodovna obveznica, participativne obveznice, financijske izvedenice /derivativi – dioničke opcije, varanti i prava), dioničke opcije – call i put

	<p>opcijski ugovori, izvršna cijena opcije, premija opcije, opcijski termin, izvršenje opcije, prodaja opcije, vrijeme prodaje opcije, varanti – odjeljivi / nedjeljivi, izvršna cijena varanta, premija varanta, izvršenje varanta, prodaja varanta, vrijeme prodaje varanta, pravo – izvršna cijena prava, vrijeme izvršenja, premija prava, prodaja prava, vrijeme prodaje prava</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hrvatsko tržište kapitala – Zagrebačka burza – starija i novija povijest burze - Ustroj i tip burze, članovi burze, trgovanje nekad i sad – parket burze i elektronički sustav - Službeno, prime market i redovito tržište, MTP, dionice u posebnom režimu trgovanja, uvrštenja i pravila uvrštenja - Sustav trgovanja i vrste burzovnih naloga za kupovinu i prodaju, način prikaza informacija na web stranici (home page i prikaz trgovinskih podataka po tržištima i po pojedinoj vrijednosnici), interpretacija podataka, transparentnost u objavi podataka od strane izdavača uvrštenih vrijednosnica - Burzovni indeksi (CROBEX, CROBEX10 i CROBIS), praćenje podataka u realnom vremenu (ZSE monitor), edukacija korisnika / Akademija Zagrebačke burze, virtualna burza - Usporedba hrvatskog sa svjetskim tržištima (New York Stock Exchange, London Stock Exchange, Tokyo Stock Exchange,...), domaći vs. svjetski burzovni indeksi - Promptno i terminsko trgovanje - Burzovna panika i burzovni slom – pojmovi i primjeri iz starije i novije svjetske povijesti, tržišta medvjeda i tržišta bikova (bear i bull market)
<p>Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (hanfa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Temeljne zadaće i ovlasti Agencije - Razvoj Agencije – od Komisije za vrijednosne papire do danas, IOSCO - Registri u nadležnosti Agencije – dostupni podaci za korisnike i potencijalne korisnike - Javne ponude za upis i uplatu dionica – pregled prospekata - Obaveze izdavača financijskih instrumenata u objavi financijskih izvješća – HINA, Zagrebačka burza, HANFA, SKDD, dostupnost javnosti, Službeni registar propisanih informacija - Evidencija sustava za namiru financijskih instrumenata - Dostupne edukacije i ispiti
<p>Središnje klirinško depozitarno društvo (skdd)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Namjena i svrha SKDD-a - Vlasništvo nad SKDD-om i njegovi članovi - Usluge SKDD-a – središnji registar / depozitar, prijebaj i namira, dodjela ISIN-a (ISIN i oznaka vrijednosnog papira / ticker) - Obrasci i dokumentacija za ulagače, izdavače vrijednosnih papira i za sudionike - informativno - Moj e-račun – elektronski sustav za ulagače - Edukacija korisnika usluga
<p>Investicijska / brokerska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ustroj društava i njihova zadaća - Usluge brokerskih društava – posredovanje, špekulacije, vođenje

društva	<p>portfelja ulagača, istraživanje, analiza i savjetovanje, pokroviteljstvo izdanja, agent izdanja, kreditiranje ulagača,...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brokeri i specijalisti – sličnosti i razlike, tko može biti broker ili specijalist, investicijski savjetnici - Ugovor o obavljanju brokerskih usluga i razvrstavanje klijenata (mali ulagači i profesionalni ulagači) - Vezani zastupnici – pojam, dozvola, ovlasti - Način trgovanja preko brokerskih društava – klasično (zadavanje naloga kupovine / prodaje osobno, telefonom, telefakom, e-mailom), elektronsko trgovanje, mogućnosti elektronskih sustava (demo verzija načina funkcioniranja, zadavanje naloga, promjena dijelova naloga, opoziv naloga, pregled danih, izvršenih i neizvršenih naloga, stanje na računu, praćenje informacija sa Zagrebačke burze u realnom vremenu, ...) - Brokerska provizija i način trgovanja, ulaganja na domaće i na inozemna tržišta - Margin krediti (uvjeti, rizik, lista vrijednosnica) - Primarna emisija vrijednosnica i uloga brokerskih društava / poslovnih banaka – promotivne aktivnosti, razgovori i pregovori, savjetovanje izdavača vrijednosnica, prihvaćanje pokroviteljstva izdanja ili pokroviteljstva uvrštenja, uloge agenta izdanja - Brokerska društva u Republici Hrvatskoj – usporedba i jednostavna analiza
Investicijski fondovi	<ul style="list-style-type: none"> - Društva za upravljanje investicijskim fondovima - Prednosti ulaganja preko investicijskih fondova – strukturirani portfelj, diverzifikacija rizika ulaganja, profesionalno upravljanje, visoki stupanj likvidnosti udjela u fondu, niži stupanj tržišnog rizika,... - Vrste investicijskih fondova – otvoreni i zatvoreni, novčani, mješoviti, obveznički, dionički, indeksni - Način ulaganja preko investicijskih fondova – zahtjev za kupnju / prodaju udjela u fondu, jednokratni prijenos novčanih sredstava ili trajni nalog u banci ili isplata novčanih sredstava na račun, naknade investicijskom fondu - Fondovi i potencijalne stope prinosa i rizici ulaganja, cijene udjela - Investicijski fondovi na financijskom tržištu Republike Hrvatske – usporedba i jednostavna analiza
Mirovinski fondovi	<ul style="list-style-type: none"> - Društva za upravljanje mirovinskim fondovima - Mirovinski sustav Republike Hrvatske – 3. stupa osiguranja - Dobrovoljni mirovinski fondovi – svrha fondova, način ulaganja novčanih sredstava komitenata, ulazak / izlazak iz fonda, ulaganje imovine fonda / strukturirani portfelj fonda, rizici ulaganja i očekivane stope prinosa, državne premije i poticaji, informiranje komitenata - Dobrovoljni mirovinski fondovi na tržištu Republike Hrvatske – usporedba i jednostavna analiza
Postupak kupnje / prodaje financijskih	<ul style="list-style-type: none"> - Prikupljanje informacija i odabir brokerske kuće / banke - Otvaranje računa kod fiktivnog SKDD-a - Sklapanje ugovora o obavljanju brokerskih usluga i dostava

instrumenata (simulacija)	<p>potrebnih dokumenata</p> <ul style="list-style-type: none"> - Popunjavanje upitnika u svrhu razvrstavanja po kategoriji ulagača - Uplata novčanih sredstava za odgovarajući žiro račun brokerske kuće / banke (vrijednost + premija) // kod prodaje – registracija vrijednosnih papira u SKDD-u - Prijava za korištenje elektronskog sustava trgovanja brokerske kuće / banke i davanje naloga za kupnju / prodaju ili zadavanje naloga telefonski, telefaxom ili mailom - Prosljeđivanje naloga na tržište elektronskim putem - Izvršavanje naloga i promjena pozicija vrijednosnih papira na računima kupca i prodavača (prijeboj i namira), isplata na račun prodavača (vrijednost – premija) - Registracija vlasništva u knjizi dionica
Primarna emisija dionica / ipo (simulacija)	<ul style="list-style-type: none"> - Primarna emisija - kod osnivanja, druga, treća,... emisija – jednostavni primjer idejnog projekta izdavanja dionica - Odluka Skupštine društva o novoj emisiji - Strukturiranje izdanja dionica – izrada jednostavnog primjera prospekta - Fiktivni zahtjev za odobrenje javnog poziva od HANFE - Objava javnog poziva NN i dnevnom tisku - Prodaja dionica – upis kod agenta izdanja (upisnica i uplata novčanih sredstava) - Obavijest HANFI o završetku i rezultatu javnog poziva - Uvrštenje izdanih dionica u depozitarij SKDD-a - Uvrštenje izdanih dionica u jedno od tržišta Zagrebačke burze (službeno, redovito, multilateralna trgovinska platforma) - Privatni plasman nove emisije dionica – sličnosti i razlike u odnosu na javni plasman
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti poslovnica komercijalnih banaka i poslovnica osiguravajućih kuća u lokalnom okruženju, po mogućnosti investicijskom društvu ili pak gostovanje brokera ili portfolio menadžera, po mogućnosti posjet Zagrebačkoj burzi) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Mishkin, F.S., Eakins, S.G.: Financijska tržišta + institucije, Mate, Zagreb, 2005. - Leko, V.: Financijske institucije i tržišta, skripta, EFZ, Zagreb, 2008. - Klačmer-Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržišta

	<p>kapitala, Tiva, Varaždin, 2009.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pardoe, J.: Kako to radi Buffett?, Masmedia, Zagreb, 2006. - Malkiel, B.G.: Uspješna strategija burzovnog trgovanja, Masmedia, Zagreb, 2008. - Bodie, Z., Kane, A., Marcus, A.J.: Počela ulaganja, Mate, Zagreb, 2006. - Hagstrom, R.G.: Buffettova načela, Katarina Zrinski, Varaždin, 2008. - Lazibat, T., Brizar, B., Baković, T.: Burzovno poslovanje – terminska tržišta, Znanstvena knjiga, Zagreb, 2007. - Cvjetičanin, M.: Burzovno poslovanje, Massmedia, Zagreb, 2004. - Panian, Ž.: Elektroničko trgovanje, Sinergija, Zagreb, 2000. - Milisavljev, S.: Investiranje na burzi za početnike, Katarina Zrinski, Varaždin, 2008. - Kostolany, A.: Izazov burze, LMN, Zagreb, 2007. - Richardson, L.: Investiranje s rječnikom tržišnih pojmova, LMN, Zagreb, 2007. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Banka, SO Svijet osiguranja, publikacije HNB-a (redovne i povremene), Privredni vjesnik, Poduzetnik, Manager, Business.hr, Profit, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o izdavanju i prometu vrijednosnih papira, zakon o tržištu kapitala, zakon investicijskim fondovima, zakon o obaveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, zakon o bankama, zakon o kreditnim institucijama, zakon o kaznenim djelima protiv tržišta kapitala, zakon o osiguranju, zakon o mjenici, zakon o čeku,...) - Web stranice: Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, Središnjeg klirinškog depozitarnog društva, Zagrebačke burze, Tržišta novca Zagreb, odabranih investicijskih društava, odabranih društava za upravljanje investicijskim fondovima, odabranih društava za upravljanje mirovinskim fondovima, odabranih svjetskih tržišta kapitala, Vlade Republike Hrvatske, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništa, Ministarstva financija, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, hrvatski poslovni portal Alfa,... (www.hanfa.hr, www.skdd.hr, www.zse.hr, www.trzistenovca.hr, www.icf.hr, www.agram-brokeri.hr, www.abacus-brokeri.hr, www.hita.hr, www.ilirika.hr, www.prva-generacija.hr,... www.zbinvest.hr, www.pbzinvest.hr, www.erste-invest.hr, www.rbainvest.hr, www.kd-group.hr,... www.ersteplavi.hr, www.hypo-securities.hr, www.azfond.hr, www.crosig-trecistup.hr, www.pbzco-fond.hr, www.mirovinaplus.hr,... www.osiguranje.savjetnik.com, www.nyse.com, www.londonstockexchange.com, www.sec.gov, www.moodys.com, www.standardandpoors.com,... www.pametnakuna.hr, www.mojnovac.hr, ...)
Literatura za	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih</i>

učenike:	<i>nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
----------	---

Naziv predmeta:	<i>PODUZETNIŠTVO</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razvijanje poduzetničkog promišljanja i djelovanja te shvaćanje važnosti i uloge poduzetništva u današnjem društvu kroz razumijevanje osnovnih pojmova poduzetništva, pripremu poslovnog plana kao temeljne okosnice svakog poduzetničkog pothvata i odabira odgovarajućeg izvora i oblika financiranja malog i srednjeg poduzetništva te najprikladnijeg oblika pravnog i organizacijskog ustroja.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti poduzetništvu u suvremenom gospodarstvu, - razvijati vještine poduzetničkog razmišljanja i djelovanja potrebnih kako u poslovnim tako i u svakodnevnim životnim situacijama, - razumjeti metodologiju izradbe poslovnog plana kao temeljne okosnice poduzetničkog pothvata, - razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost, - primjenjivati pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>PODUZETNIŠTVO</i>
Prvi razred	
Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznati važnost poduzetništva u društvu 2. Objasniti temeljne odrednice poduzetništva 3. Opisati poduzetnika kao pokretača poduzetničkog pothvata 4. Identificirati načine i metoda dolaska do poslovne ideje 5. Interpretirati značaj organizacijskog ustrojstva pojedine poslovne organizacije 6. Identificirati pravne oblike osnivanja poduzetničkog pothvata 7. Usporediti pokretanje poduzetničkog pothvata s obzirom na različite pravne oblike osnivanja 8. Analizirati poslovne funkcije poslovne organizacije 9. Opisati životni ciklus poduzetničke organizacije 10. Razlikovati čimbenike koji utječu na razvoj poduzetništva
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Povijesni pregled i temeljne odrednice poduzetništva	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmovno određenje poduzetništva - Teorijski osvrt na poduzetništvo - Temeljne odrednice poduzetništva: kapital, vlasništvo, dobit, rizik i neizvjesnost, stvaralaštvo i inovacije, poslovna prigoda - Poduzetnička i tržišna sloboda - Socijalno poduzetništvo – pojam, obilježja, nositelji, primjeri dobre prakse
Poduzetnik	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmovno određenje poduzetnika - Osobine poduzetnika i poduzetnički motivi
Poduzetništvo na djelu	<ul style="list-style-type: none"> - Poduzetnička ideja - Stvaranje poduzetničkih ideja – metode - Prikupljanje i analiza poduzetničkih ideja

	<ul style="list-style-type: none"> - Poduzetnički pothvat
Poduzetnički ustroj	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i značenje organizacije - Organizacijska struktura - Čimbenici organizacije : ljudi, ciljevi, djelatnost, pravila, ustroj, upravljanje, imovina, prostor, vrijeme
Pravni oblici poduzetničkog pothvata	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmovno određenje: trgovačko društvo, obrt, zadruga, trgovac pojedinac, obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG) ili slobodno zanimanje - Podjela trgovačkih društava – društva osoba, društva kapitala - Pretpostavke za izbor pojedinog pravnog oblika - Osnivanje trgovačkih društava – pojam i temeljne naznake o trgovačkim društvima (pojam, tvrtka, djelatnost, sjedište, zastupanje i sudski registar) - Društvo s ograničenom odgovornošću - pojam, organi, osnivanje - Dioničko društvo - pojam, organi, osnivanje - Javno trgovačko društvo i komanditno društvo
Poslovne funkcije	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacijska struktura poduzetničkog pothvata - Menadžment - Zaposlenici - Marketing (istraživanje i razvoj, prodaja) - Proizvodnja - Nabava - Računovodstvo i financije
Životni ciklus poduzetničke organizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Životni ciklus poduzetničke organizacije - Ulaganje - Djelovanje pothvata - Prestanak djelovanja pothvata
Čimbenici koji utječu na razvoj poduzetništva	<ul style="list-style-type: none"> - Vanjski – institucijski, tehnološki, tržišni, društveni - Unutarnji – tržišni položaj, dobavljači, kupci, konkurenti – postojeći i novi
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti Trgovačkom sudu, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj obrtničkoj komori, centrima za poduzetništvo, poduzetničkim inkubatorima, poslovnim subjektima i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Buble, M., Kružić, D.: Poduzetništvo - realnost sadašnjosti i izazov budućnosti, RRIF Plus, Zagreb 2006. - Kolaković, M.: Poduzetništvo u ekonomiji znanja, Sinergija, Zagreb, 2006.

	<ul style="list-style-type: none"> - Grupa autora: Primijenjeno poduzetništvo - zbirka tekstova, Cera prom, Zagreb, 2006. - Kolaković, M., Kuvačić, N.; Poduzetnički projekt – kako sačiniti biznis-plan?, Ekonomski fakultetu Splitu, 2001. - Žanić, V.: Poslovni plan poduzetnika, Masmedia, Zagreb, 2000. - Koch, R.: Revolucija 80/20, Binoza press d.o.o., Zagreb, 2005. - Bangs D., Kako napraviti poslovni plan, Jakubin i sin, Zagreb, 1998. - Deželjin, J. i dr.: Poduzetnički management: izazov, rizik, zadovoljstvo, HITA, Zagreb, 2002. - Horvat, Đ. i Kovačić, M.: Menadžment u malom poduzetništvu, CERA PROM, Zagreb, 2004. - Škrtić, M.: Poduzetništvo, Sinergija, Zagreb 2006. - Barringer, Bruce R. i Ireland, R. Duane: Entrepreneurship: Successfully Launching, New Ventures, PrenticeHall, 2006. - Timmons, J. A. i Spinell, S.: New Venture Creation: Entrepreneurship for the 21st Century, McGraw-Hill/Irwin, 2003. - Hisrich, R. D., Peters, M. P., Shepherd, D. A.: Entrepreneurship, McGraw Hill, 2006. - Bygrave, W., Zacharakis, A.: Entrepreneurship, John Wiley & sons, 2008.. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakon o trgovačkim društvima - Stručni časopisi - Lider, BIZdirekt, eukonomist, Menager, Poslovni savjetnik i drugo - http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf - http://www.socialent.org/ - www.menager.hr - www.gemhrvatska.org - www.cepor.hr - www.enterprise-europa-network.org - www.mingorp.hr - www.eobrazovanje.mingorp.hr - www.hamag.hr - www.hbor.hr - i drugi korisni linkovi
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	PODUZETNIŠTVO
-----------------	---------------

Drugi razred	
Kroz ovaj predmet u drugom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznati potrebu institucionalne potpore malome i srednjem poduzetništvu 2. Nabrojiti vrste ulaganja i financiranja poduzetničkog pothvata 3. Identificirati elemente planiranja poslovanja 4. Napraviti poslovni plan 5. Opisati elemente procesa upravljanja ljudskim potencijalima
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Državna potpora i poticaji razvoja malog poduzetništva	<ul style="list-style-type: none"> - Institucijska potpora poduzetništvu – poduzetničke zone, poduzetnički inkubatori, slobodne zone, HAMAG - Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, HBOR - Hrvatska banka za obnovu i razvitak, regionalni centri - Programi poticanja razvoja malog poduzetništva - Obrazovanje za poduzetništvo (<i>Zelena knjiga o poduzetništvu u EU (2003), Program za poduzetničko obrazovanje u EU (2006), Strategija učenja za poduzetništvo 2010 – 2014</i>) - Program GEM – <i>Global Entrepreneurship Monitor</i> program
Planiranje poslovanja	<ul style="list-style-type: none"> - Svrha poslovnog planiranja - Razine poslovnog planiranja - Subjekti poslovnog planiranja - Načela poslovnog planiranja - Sadržaj poslovnog plana - Izrada poslovnog plana - Pojam i svrha raščlambe i nadzora
Ulaganje u poduzetnički pothvat	<ul style="list-style-type: none"> - Vlastiti izvori ulaganja - Tuđi izvori ulaganja - Ulaganja u unapređenje poslovanja - Ulaganje izvan vlastitog pothvata
Financiranje poduzetničkog pothvata	<ul style="list-style-type: none"> - Financiranje pothvata vlastitim kapitalom - Financiranje pothvata tuđim kapitalom - Gospodarska opravdanost ulaganja u poduzetnički pothvat
Upravljanje poduzetničkim pothvatom	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam upravljanja (menadžmenta) - Funkcije menadžera - Menadžerski stilovi
Upravljanje ljudskim potencijalima	<ul style="list-style-type: none"> - Ciljevi i razlozi planiranja ljudskih potencijala - Osobni razvoj i karijera - Zapošljavanje - Izobrazba i profesionalni razvoj - Motivacija i kompenzacije - Međuljudski odnosi i timski rad
Napomena	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.

	Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti Trgovačkom sudu, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj obrtničkoj komori, centrima za poduzetništvo, poduzetničkim inkubatorima, poslovnim subjektima i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Buble, M., Kružić, D.: Poduzetništvo - realnost sadašnjosti i izazov budućnosti, RRIF Plus, Zagreb 2006. - Kolaković, M.: Poduzetništvo u ekonomiji znanja, Sinergija, Zagreb, 2006. - Grupa autora: Primijenjeno poduzetništvo - zbirka tekstova, Cera prom, Zagreb, 2006. - Kolaković, M., Kuvačić, N.; Poduzetnički projekt – kako sačiniti biznis-plan?, Ekonomski fakultetu Splitu, 2001. - Žanić, V.: Poslovni plan poduzetnika, Masmedia, Zagreb, 2000. - Koch, R.: Revolucija 80/20, Binoza press d.o.o., Zagreb, 2005. - Bangs D., Kako napraviti poslovni plan, Jakubin i sin, Zagreb, 1998. - Deželjin, J. i dr.: Poduzetnički management: izazov, rizik, zadovoljstvo, HITA, Zagreb, 2002. - Horvat, Đ. i Kovačić, M.: Menadžment u malom poduzetništvu, CERA PROM, Zagreb, 2004. - Škrtić, M.: Poduzetništvo, Sinergija, Zagreb 2006. - Barringer, Bruce R. i Ireland, R. Duane: Entrepreneurship: Successfully Launching, New Ventures, PrenticeHall, 2006. - Timmons, J. A. i Spinell, S.: New Venture Creation: Entrepreneurship for the 21st Century, McGraw-Hill/Irwin, 2003. - Hisrich, R. D., Peters, M. P., Shepherd, D. A.: Entrepreneurship, McGraw Hill, 2006. - Bygrave, W., Zacharakis, A.: Entrepreneurship, John Wiley & sons, 2008.. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakon o trgovačkim društvima - Stručni časopisi - Lider, BIZdirekt, eukonomist, Menager, Poslovni savjetnik i drugo - http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf - http://www.socialent.org/ - www.menager.hr - www.gemhrvatska.org - www.cepor.hr

	<ul style="list-style-type: none">- www.enterprise-europa-network.org- www.mingorp.hr- www.eobrazovanje.mingorp.hr- www.hamag.hr- www.hbor.hr- i drugi korisni linkovi
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	VJEŽBENIČKA TVRTKA
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje i primjena znanja, vještina te razvijanje pripadajuće samostalnosti i odgovornosti potrebne za samostalno izvršavanje poslova i radnih zadataka u vježbeničkoj tvrtki.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti postupke osnivanja društva s ograničenom odgovornošću, organizaciju i upravljanje poslovnim subjektima, prijave i odjave zaposlenika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, - povezati teorijsko i praktično znanje potrebno za obavljanje poslova po odjelima u području poslovne administracije, nabave, prodaje, marketinga i računovodstva, - samostalno pratiti tijek kolanja poslovne dokumentacije u svim fazama poslovanja, - koristiti informacijsku i komunikacijsku tehnologiju, - razvijati samostalnost, brzinu, točnost i odgovornost, timski rad i osobnu kreativnost u svim fazama, - primjenjivati pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	VJEŽBENIČKA TVRTKA
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odabrati poslovnu ideju 2. Provoditi postupak osnivanje društva s ograničenom odgovornošću kroz informacijski sustav SUVT-a (Središnji Ured Vježbeničkih Tvrtki) 3. Provesti selekcijski postupak zapošljavanja zaposlenika/učenika s ciljem učinkovitog pozicioniranja zaposlenika i poslodavaca na tržištu rada (zapošljiva radna snaga) 4. Primjeniti pisane poslovne komunikacije povezujući ih sa svim fazama kupoprodajnog posla 5. Napraviti obračun PDV-a i obračun plaće s pripadajućom dokumentacijom
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Poslovna ideja	<ul style="list-style-type: none"> - Metode pronalaženja ideja - Ocjenjivanje ideja - Odabir ideje - Odabir naziva vježbeničke tvrtke - Kontakti s partnerskom tvrtkom
Osnivanje vježbeničke tvrtke	<ul style="list-style-type: none"> - Ispunjavanje Izjave o osnivanju / Društvenog ugovora - Izrada ostale dokumentacije vezane uz osnivanje tvrtke - Prijava vježbeničke tvrtke u Središnji ured Vježbeničkih tvrtki (SUVT) <ul style="list-style-type: none"> - Banka - otvaranje žiroračuna - Trgovački sud - otvaranje nove tvrtke i promjena podataka za postojeće tvrtke

	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacijska struktura poduzetničkog pothvata
Zapošljavanje	<ul style="list-style-type: none"> - Ciljevi i razlozi planiranja ljudskih potencijala - Plan potrebnih zaposlenika – opis radnih mjesta - Izrada Natječaja za potrebna radna mjesta - Pisanje molbe za posao - Pisanje životopisa – EU CV - Procjena pristiglih molbi za posao - Seleksijski intervju – provedba - Rangiranje i odabir radnika
Integralni zadaci poslovanja vježbeničke tvrtke po odjelima – međusobno poslovanje vježbeničkih tvrtki	<p>Cilj izrade integralnih zadataka u vježbeničkoj tvrtki po odjelima je samostalno planiranje, organiziranje i obavljanje poslova predviđenih standardom zanimanja, pa bi neki od poslova koje bi polaznici mogli obavljati bili:</p> <p>ADMINISTRACIJA</p> <ul style="list-style-type: none"> - sastavljanje natječaja za radna mjesta - evidencija primljene pošte i e-mailova - evidencija poslane pošte i e-mailova - poslovi vezani uz djelatnike - zasnivanje radnog odnosa - ugovori o radu, osobni dosjei, prijave i odjave radnika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje putem informacijskog sustava SUVT-a - priprema, provođenje i evidencija poslovnih sastanaka sa partnerskim tvrtkama, drugim vježbeničkim tvrtkama ... - evidencije dolaska i odlaska na posao (dnevna, mjesečna) - evidencija i izdavanje naloga za službena putovanja - poslovne komunikacije- poslovna korespondencija - tekući protok informacija među službama unutar tvrtke - izrada web- stranice vježbeničke tvrtke - ažuriranje informacija na web stranici <p>NABAVA SA SKLADIŠTEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - istraživanje tržišta nabave - nabava dugotrajne imovine - nabava uredskog materijala, sitnog inventara - nabava trgovačke robe - sastavljanje i slanje upita - poslovno pregovaranje - izbor najpovoljnijeg dobavljača - sastavljanje kupoprodajnog ugovora - sastavljanje narudžbe - evidencija i odabir primljenih ponuda - izradba kalkulacija nabavljene robe - izradba cjenika - upravljanje zalihama – skladišne kartice - organizacija i vođenje kartoteke dobavljača

- organizacija i vođenje skladišta
- izradba baze podataka dobavljača
- rješavanje poteškoća u poslovanju – otklon, opoziv...
- analiza izvršenja poslova nabave

PRODAJA I MARKETING

- izradba zaštitnoga znaka tvrtke
- istraživanje tržišta vježbeničkih tvrtki
- određivanje marketinškog miksa – 4P
- sastavljanje ponude (na materinskom i stranom jeziku)
- izradba kalkulacije
- izrada cjenika
- izrada potvrde primitka narudžbe
- izrada letaka
- sastavljanje kupoprodajnih ugovora
- izradba baze podataka kupaca
- analiza prodaje po razdobljima
- izradba promidžbenih materijala (na materinskom i stranom jeziku) – poslovno pismo, omotnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi...
- izradba prezentacije vježbeničke tvrtke
- izradba izvješća o sklopljenim i realiziranim ugovorima u zemlji i inozemstvu
- organizacija posjeta partnerskoj tvrtki
- media-clip tvrtke
- suradnja s partnerskom tvrtkom
- rješavanje poteškoća u poslovanju –opomena ...
- sastavljanje izvješća o sklopljenim ugovorima sa poslovnim partnerima (u zemlji i inozemstvu)
- realizacija sklopljenih ugovora

FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO

- sastavljanje početne bilance
- otvaranje poslovnih knjiga
- vođenje poslovnih knjiga – osnovnih i pomoćnih
- knjiženje poslova nabave u financijskom knjigovodstvu
- knjiženje poslova prodaje u financijskom knjigovodstvu
- knjiženje svih poslovnih promjena u poslovanju vježbeničke tvrtke prema Zakonu o računovodstvu u analitičkim knjigovodstvima dugotrajne imovine, materijalnim knjigovodstvima, robnim knjigovodstvima, knjigovodstvu plaća, knjigovodstvu kupaca i dobavljača, knjigovodstvu proizvodnje
- obračun i knjiženje proizvodnje
- obračun i knjiženje plaća

- unos potrebnih podataka vezanih uz plaću u SUVT
- obračun i knjiženje amortizacije
- novčano poslovanje – plaćanje doznakom sa žiroračuna u informacijskom sustavu SUVT-a
- isplata i obračun akontacije za službeni put plaćanjem iz blagajne u informacijskom sustavu SUVT-a
- poslovi vezani uz provođenja popisa
- racionalno ulaganje i korištenje financijskih sredstava tvrtke
- održavanje solventnosti tvrtke
- izrada mjesečnih (tromjesečnih) izvješća i unos u informacijski sustav SUVT-a (plaće, PDV...)

PROIZVODNJA

- odluke menadžmenta o odabiru vrste proizvodnje
- organizacija proizvodnje
- razvoj proizvoda i inovativnost
- tehnologija, oprema, tehnološka razrada, studij rada i vremena
- oblikovanje proizvoda
- priprema proizvodnje
- troškovi proizvodnje, cijena radnog sata, kalkulacija praćenje proizvodnog procesa odgovarajućom dokumentacijom i obračun proizvodnje
- reklamacija i servisiranje proizvoda i postizanje zadovoljstva kupaca
- održavanje i servis

MENADŽMENT

- izrada potrebnih prijava i obrazaca za registraciju poslovne organizacije u SUVT
- SWOT analiza
- određivanje vizije, misije, zaštitnog znaka
- određivanje ciljeva vježbeničke tvrtke
- izrada poslovnog plana
- razvoj ljudskih potencijala – individualni i profesionalni
- izbor i zapošljavanje radnika
- motivacija i nagrađivanje radnika
- organizacija poslovnih sastanaka – sa zaposlenicima, sa partnerskom tvrtkom, sa drugim vježbeničkim tvrtkama
- posjeti partnerskoj tvrtki ili dolasci predstavnika partnerske tvrtke u posjet
- prezentacija rada vježbeničke tvrtke predstavnicima partnerske tvrtke i/ili drugih vježbeničkih tvrtki
- komunikacija i timski rad
- planiranje
- organiziranje
- vođenje

	<ul style="list-style-type: none"> - nadzor/kontrola - upravljanje kvalitetom
Napomena	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem praktičnih vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti Trgovačkom sudu, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj obrtničkoj komori, partnerskoj tvrtki, drugim vježbeničkim tvrtkama... inkubatorima i sl.).</p> <p><i>U obrazovnoj skupini može biti do 14 učenika (obavezna podjela razrednog odjela na 2 obrazovne skupine).</i></p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Priručnik za nastavnike/voditelje vježbeničkih tvrtki, ASO, Zagreb, 2010. - Klepac, G., Mršić, L.: Poslovna inteligencija kroz poslovne slučajeve, Izdavač:TIM Press/LIider Press, Zagreb, 2006. - Jurković Majić, O.,Kliment, A.: Poslovne komunikacije, Školska knjiga, Zagreb, 2009. - Taylor, S.: Modeli poslovnih pisama, MATE, Zagreb, 2002. - Weissman J.: Presentacijom do uspjeha, MATE, Zagreb, 2006. - Bebek, B, Kolumbić, A.: Poslovna etika, Sinergija, Zagreb, 2000. - Petar, S.: Recite to jasno i glasno – osnove uspješne prezentacije, M.E.P. Consult, Zagreb, 2005. - Gulin D., Idžojtić I., Mrša J., Sirovica K., Spajić F., Vašiček V., Žager L.: Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2006. - Mamić Sačer I., Žager K.: Računovodstveni informacijski sustavi, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2007. - Kotler, Ph, Wong, V., Saunders, J., Armstrong, G.: osnove marketinga, MATE, Zagreb, 2007. - Kotler, Ph., & Keller, L.K.: Upravljanje marketingom, 12. Izdanje, MATE, Zagreb, 2008. - Schiffman, G. L. & Kanuk, L.: Ponašanje potrošača, 7. izdanje MATE, Zagreb, 2004. - Buble, M., Kružić, D.: Poduzetništvo - realnost sadašnjosti i izazov budućnosti, RRIF Plus, Zagreb 2006. - Kolaković, M.: Poduzetništvo u ekonomiji znanja, Sinergija, Zagreb, 2006. - Bangs D., Kako napraviti poslovni plan, Jakubin i sin, Zagreb, 1998. - Horvat, Đ. i Kovačić, M.: "Menadžmentu malom poduzetništvu",

	<p>CERA PROM, Zagreb, 2004.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Škrtić, M.: Poduzetništvo, Sinergija, Zagreb 2006. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - www.aso.hr, www.aso.hr/suvt, https://vetis.aos.hr:8443/app - Zakon o trgovačkim društvima - stručni časopis Računovodstvo i financije - stručni časopis Računovodstvo, revizija i financije - stručni časopis Financije i porezi - Časopis za tržišnu teoriju i praksu Tržište - Hrvatska zajednica udruga za marketing www.cromar.hr - Časopis Poduzetnik, Lider, BIZdirekt, eekonomist, Menager, Poslovni savjetnik - www.menager.hr ... - i drugi korisni linkovi
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	VJEŽBENIČKA TVRTKA
Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izvoditi radne zadatke i procese s naglaskom na kupoprodajne aktivnosti 2. Provesti aktivnosti poslovnog subjekta za sudjelovanje na sajmu 3. Napraviti financijske izvještaje Vježbeničke tvrtke
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Integralni zadaci poslovanja vježbeničke tvrtke po odjelima – međusobno poslovanje vježbeničkih tvrtki	<p>Cilj izrade integralnih zadataka u vježbeničkoj tvrtki po odjelima je samostalno planiranje, organiziranje i obavljanje poslova predviđenih standardom zanimanja, pa bi neki od poslova koje bi učenici mogli obavljati bili:</p> <p>ADMINISTRACIJA</p> <ul style="list-style-type: none"> - evidencija primljene pošte i e-mailova - evidencija poslane pošte i e-mailova - poslovi vezani uz djelatnike - zasnivanje radnog odnosa - ugovori o radu, osobni dosjei, prijave i objave radnika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje putem informacijskog sustava SUVT-a - priprema, provođenje i evidencija poslovnih sastanaka sa partnerskim tvrtkama, drugim vježbeničkim tvrtkama ...

- evidencije dolaska i odlaska na posao (dnevna, mjesečna)
- evidencija i izdavanje naloga za službena putovanja
- poslovne komunikacije- poslovna korespondencija
- tekući protok informacija među službama unutar tvrtke
- izrada web- stranice vježbeničke tvrtke
- ažuriranje informacija na web stranici

NABAVA SA SKLADIŠTEM

- istraživanje tržišta nabave
- nabava dugotrajne imovine
- nabava uredskog materijala, sitnog inventara
- nabava trgovačke robe
- sastavljanje i slanje upita
- poslovno pregovaranje
- izbor najpovoljnijeg dobavljača
- sastavljanje kupoprodajnog ugovora
- sastavljanje narudžbe
- evidencija i odabir primljenih ponuda
- izradba kalkulacija nabavljene robe
- izradba cjenika
- upravljanje zalihama – skladišne kartice
- organizacija i vođenje kartoteke dobavljača
- organizacija i vođenje skladišta
- izradba baze podataka dobavljača
- rješavanje poteškoća u poslovanju – otklon, opoziv...
- analiza izvršenja poslova nabave

PRODAJA I MARKETING

- redizajn zaštitnoga znaka tvrtke
- istraživanje tržišta vježbeničkih tvrtki
- određivanje marketinškog miksa – 4P
- sastavljanje ponude (na materinskom i stranom jeziku)
- izradba kalkulacije
- izrada cjenika
- izrada potvrde primitka narudžbe
- izrada letaka
- sastavljanje kupoprodajnih ugovora
- izradba baze podataka kupaca
- analiza prodaje po razdobljima
- izradba promidžbenih materijala (na materinskom i stranom jeziku) – poslovno pismo, omotnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi...
- izradba prezentacije vježbeničke tvrtke

- izradba izvješća o sklopljenim i realiziranim ugovorima u zemlji i inozemstvu
- organizacija posjeta partnerskoj tvrtki
- media-clip tvrtke
- suradnja s partnerskom tvrtkom
- rješavanje poteškoća u poslovanju –opomena ...
- sastavljanje izvješća o sklopljenim ugovorima sa poslovnim partnerima (u zemlji i inozemstvu)
- realizacija sklopljenih ugovora

FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO

- sastavljanje početne bilance
- otvaranje poslovnih knjiga
- vođenje poslovnih knjiga – osnovnih i pomoćnih
- knjiženje poslova nabave u financijskom knjigovodstvu
- knjiženje poslova prodaje u financijskom knjigovodstvu
- knjiženje svih poslovnih promjena u poslovanju vježbeničke tvrtke prema Zakonu o računovodstvu u analitičkim knjigovodstvima dugotrajne imovine, materijalnim knjigovodstvima, robnim knjigovodstvima, knjigovodstvu plaća, knjigovodstvu kupaca i dobavljača, knjigovodstvu proizvodnje
- obračun i knjiženje proizvodnje
- obračun i knjiženje plaća
- unos potrebnih podataka vezanih uz plaću u SUVT
- obračun i knjiženje amortizacije
- novčano poslovanje – plaćanje doznakom sa žiroračuna u informacijskom sustavu SUVT-a
- isplata i obračun akontacije za službeni put plaćanjem iz blagajne u informacijskom sustavu SUVT-a
- poslovi vezani uz provođenja popisa
- racionalno ulaganje i korištenje financijskih sredstava tvrtke
- održavanje solventnosti tvrtke
- izrada mjesečnih (tromjesečnih) izvješća i unos u informacijski sustav SUVT-a (plaće, PDV...)

PROIZVODNJA

- odluke menadžmenta o odabiru vrste proizvodnje
- organizacija proizvodnje
- razvoj proizvoda i inovativnost
- tehnologija, oprema, tehnološka razrada, studij rada i vremena
- oblikovanje proizvoda
- priprema proizvodnje
- troškovi proizvodnje, cijena radnog sata, kalkulacija praćenje proizvodnog procesa odgovarajućom dokumentacijom i obračun proizvodnje
- reklamacija i servisiranje proizvoda i postizanje zadovoljstva

	<p>kupaca</p> <ul style="list-style-type: none"> - održavanje i servis <p>MENADŽMENT</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada potrebnih prijava i obrazaca za registraciju poslovne organizacije u SUVT - SWOT analiza - određivanje vizije, misije, zaštitnog znaka - određivanje ciljeva vježbeničke tvrtke - izrada poslovnog plana - razvoj ljudskih potencijala – individualni i profesionalni - izbor i zapošljavanje radnika - motivacija i nagrađivanje radnika - organizacija poslovnih sastanaka – sa zaposlenicima, sa partnerskom tvrtkom, sa drugim vježbeničkim tvrtkama - posjeti partnerskoj tvrtki ili dolasci predstavnika partnerske tvrtke u posjet - prezentacija rada vježbeničke tvrtke predstavnicima partnerske tvrtke i/ili drugih vježbeničkih tvrtki - komunikacija i timski rad - planiranje - organiziranje - vođenje - nadzor/kontrola - upravljanje kvalitetom
<p>Smotra / sajam vt-a</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odluka za sudjelovanje na sajmu/smotri VT-a - odabir Vježbeničke tvrtke - prijava za sudjelovanje na sajmu/smotri VT-a - izrada proračuna troškova - planiranje promidžbenih aktivnosti - izrada promidžbenih materijala za smotru/sajam (na materinskom i stranome jeziku) – poslovno pismo, omoćnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi... - priprema sudionika za sajam/smotru - priprema uređenja štanda - obrada dokumentacije nakon smotre/sajma po odjelima
<p>Izrada završnih izvještaja vt-a</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obračun i knjiženje amortizacije - poslovi vezani uz provođenja popisa - utvrđivanje i knjiženja prihoda i rashoda - utvrđivanje i knjiženja rezultata poslovanja - izrada temeljnih financijskih izvještaja (bilanca i račun dobiti i gubitka (i zveštaj o sveobuhvatnoj dobiti) - zaključak poslovnih knjiga

Napomena	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem praktičnih vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti Trgovačkom sudu, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj obrtničkoj komori, partnerskoj tvrtki, drugim vježbeničkim tvrtkama... inkubatorima i sl.).</p> <p><i>U obrazovnoj skupini može biti do 14 učenika (obavezna podjela razrednog odjela na 2 obrazovne skupine).</i></p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Priručnik za nastavnike/voditelje vježbeničkih tvrtki, ASO, Zagreb, 2010. - Klepac, G., Mršić, L.: Poslovna inteligencija kroz poslovne slučajeve, Izdavač:TIM Press/LIider Press, Zagreb, 2006. - Jurković Majić, O., Kliment, A.: Poslovne komunikacije, Školska knjiga, Zagreb, 2009. - Taylor, S.: Modeli poslovnih pisama, MATE, Zagreb, 2002. - Weissman J.: Presentacijom do uspjeha, MATE, Zagreb, 2006. - Bebek, B, Kolumbić, A.: Poslovna etika, Sinergija, Zagreb, 2000. - Petar, S.: Recite to jasno i glasno – osnove uspješne prezentacije, M.E.P. Consult, Zagreb, 2005. - Gulin D., Idžojtić I., Mrša J., Sirovica K., Spajić F., Vašiček V., Žager L.: Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2006. - Mamić Sačer I., Žager K.: Računovodstveni informacijski sustavi, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2007. - Kotler, Ph, Wong, V., Saunders, J., Armstrong, G.: osnove marketinga, MATE, Zagreb, 2007. - Kotler, Ph., & Keller, L.K.: Upravljanje marketingom, 12. Izdanje, MATE, Zagreb, 2008. - Schiffman, G. L. & Kanuk, L.: Ponašanje potrošača, 7. izdanje MATE, Zagreb, 2004. - Buble, M., Kružić, D.: Poduzetništvo - realnost sadašnjosti i izazov budućnosti, RRIF Plus, Zagreb 2006. - Kolaković, M.: Poduzetništvo u ekonomiji znanja, Sinergija, Zagreb, 2006. - Bangs D., Kako napraviti poslovni plan, Jakubin i sin, Zagreb, 1998. - Horvat, Đ. i Kovačić, M.: "Menadžmentu malom poduzetništvu", CERA PROM, Zagreb, 2004. - Škrtić, M.: Poduzetništvo, Sinergija, Zagreb 2006.

	<ul style="list-style-type: none"> - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - www.aso.hr, www.aso.hr/suvt, https://vetis.aos.hr:8443/app - Zakon o trgovačkim društvima - stručni časopis Računovodstvo i financije - stručni časopis Računovodstvo, revizija i financije - stručni časopis Financije i porezi - Časopis za tržišnu teoriju i praksu Tržište - Hrvatska zajednica udruga za marketing www.cromar.hr - Časopis Poduzetnik, Lider, BIZdirekt, eukonomist, Menager, Poslovni savjetnik - www.menager.hr ... - i drugi korisni linkovi
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje važnosti primjene društvene odgovornosti s naglaskom na odgovornost poslovnih subjekata.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti temeljne postavke koncepta društveno odgovornog poslovanja s naglaskom na radne odnose, - primijeniti odgovorno ponašanje i poslovanje u okviru zaštite okoliša i održivog razvoja, - povezati poslovanje s lokalnom i širom društvenom zajednicom, - razumjeti ulogu, zakonsku regulativu i instituciju zaštite potrošača u različitim područjima primjene, - razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost, - primjenjivati pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE</i>
Drugi razred	
Kroz ovaj predmet u drugom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificirati temeljne postavke razvoja koncepta društveno odgovornog poslovanja s naglaskom na njegovu multidisciplinarnost i primjenjivost na sve vidove poslovanja 2. Opisati značenje društveno odgovornog poslovanja u poštivanju ljudskih prava u radnoj okolini 3. Razlikovati poslovne prakse i standarde vezanje uz promicanje održivog razvoja i zaštite okoliša 4. Razmotriti važnost integracije društveno odgovornog poslovanja u kontekstu tržišnih odnosa, odnosa s lokalnom i širom društvenom zajednicom 5. Objasniti razvoj politike i konkretnih mjera zaštite potrošača u Republici Hrvatskoj 6. Razlikovati područja zaštite prava potrošača
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Pregled razvoja koncepta društveno odgovornog poslovanja	<ul style="list-style-type: none"> - Povijesni razvoj koncepta društveno odgovornog poslovanja u globalnom kontekstu - Ključne međunarodne institucije (<i>Business in the Community, International Business Leaders Forum, World Business Council for Sustainable Development, CSR Europe, Ujedinjene narodi, OECD, Europska unija</i>) - Moderni koncept društveno odgovornog poslovanja - Pojam dionika/partnerski odnosi koji se stvaraju primjenom društveno odgovornog poslovanja - Suodnos društveno odgovornog poslovanja i poslovne etike - Međunarodni „alati“ za izvještavanje poslovnih subjekata / „trobilančni“ pristup
Društveno odgovorno poslovanje i promicanje ljudskih prava u	<ul style="list-style-type: none"> - Uvažavanje ljudskih prava u radnoj okolini/etički odnos prema zaposlenicima - Sloboda udruživanja i socijalni dijalog - Društveno odgovorno poslovanje i učinkovito upravljanje ljudskim resursima – osnovni „alati“

radnoj okolini	<ul style="list-style-type: none"> - Radni/industrijski standardi i zakonodavstvo koje uređuju poštivanje ljudskih prava na radnom mjestu i upravljanje ljudskim resursima
Društveno odgovorno poslovanje i održivi razvoj / zaštita okoliša	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam održivog razvoja – društvo, okoliš, gospodarski pokazatelji - Utjecaj poslovnih subjekata na održivi razvoj/održivo investiranje i zaštitu okoliša - Poslovne inicijative za održivi razvoj i zaštitu okoliša na dobrovoljnoj osnovi - Sustav upravljanja okolišem u poslovnom subjektu - Održivi obrasci proizvodnje: eko-dizajn, eko-označavanje, eko/energetska učinkovitost - Međunarodne norme/standardi na području održivog razvoja i zaštite okoliša
Društveno odgovorno poslovanje i odnosi s lokalnom zajednicom / tržišni odnosi	<ul style="list-style-type: none"> - Definicija lokalne zajednice i oblici organiziranja - Pojam socijalnog kapitala - Oblici angažiranja u zajednici kroz temeljne poslovne aktivnosti - Pojam korporativne filantropije - Sponzorstvo i donacija – razlike i sličnosti - Marketing za opće dobro (<i>Cause Related Marketing –CRM</i>) - Društvena angažiranost zaposlenika/volonterstvo u zajednici - Društveno odgovorno poslovanje i odnosi s potrošačima - Lanac nabave i društveno odgovornog poslovanja - Antikorupcija - Pojam zaštite potrošača / opće značenje zaštite potrošača - Povijest razvoja politike zaštite potrošača - Konzumerizam, organizirani pokret za zaštitu potrošača - Suvremene politike zaštite potrošača
Primjena društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj	<ul style="list-style-type: none"> - Ključne inicijative/institucije za promicanje društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj - Gospodarski i pravni okvir za razvoj društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj - Koristi primjene društveno odgovornog poslovanja iz perspektive hrvatskih poslovnih subjekata - Primjeri dobre prakse društveno odgovornog poslovanja u hrvatskim lokalnim zajednicama - Institucionalni i pravni okvir zaštite potrošača u okviru pravne stečevine Europske unije i harmonizacija s pravnom stečevinom Europske unije (programi, srednjoročni akcijski planovi, <i>soft-law</i> inicijative, smjernice) - Državne institucije nositelji zaštite potrošača/Inspekcijski nadzor - Nevladine i druge organizacije za zaštitu potrošača - Primjeri dobre prakse u zaštiti potrošača u Republici Hrvatskoj
Napomena	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.

	Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet tvrtkama, tijelima državne uprave, organizacijama civilnog društva/poslovnim udrugama, tematskim događanjima, i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Baćun, D., Priručnik o znakovima na proizvodima i ambalaži, Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj - Bagić, A. et al, Pregled društvene odgovornosti poduzeća u Hrvatskoj, Academy for Educational Development, Zagreb, 2005 - Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., Izvješće o održivosti 2009, Zagreb, 2010 - Ericsson Nikola Tesla d.d., Godišnji izvještaj 2008-Društveni izvještaj, Zagreb, 2010 - European Commission, ABC of the main instruments of Corporate Social Responsibility, Brussels, 2004 - Global Reporting Initiative, The Global Compact, Povezivanje-GRI Smjernice i UNCG izvještaj o napretku, UNDP, Zagreb, 2009 - Hrvatski sabor, Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske, Narodne novine br 130/2009 - Hrvatski sabor, Strategija održivog razvoja Republike Hrvatske, Narodne novine br 30/2009 - INA d.d., Izvješće o održivom razvoju 2009, Zagreb, 2010 - Kotler, P., Lee, N., Društveno odgovorno poslovanje - Suvremena teorija i najbolja praksa, MEP Consult, Zagreb - UNDP, Časno do pobjede-Priručnik za društveno odgovorno poslovanje, Zagreb, 2005 - UNDP, Ubrzanje praksi društveno odgovornog poslovanja- Izvještaj o društveno odgovornom poslovanju u Hrvatskoj, Zagreb, 2007 - Vručinić, D., Partnerstvo! Zašto ne?, Centar za civilne inicijative, Zagreb, 2007 - World Business Council for Sustainable development, Corporate Social Responsibility: making good business sense, Geneva, 2000 - Zagrebačka banka, Socijalno izvješće, Zagreb, 2005 <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska - poslovni časopisi i specijalizirani prilozi poslovnih časopisa: Lider (poslovni tjednik), Poslovni savjetnik (poslovni mjesečnik), Forbes (poslovni mjesečnik), Eukonomist (poslovni mjesečnik), i dr. - zakonski propisi RH (radno i socijalno zakonodavstvo, zaštita okoliša, gospodarenje otpadom, gospodarenje ambalažom i ambalažnim otpadom, zaštita zraka i dr.) - Centar za civilne inicijative, www.cci.hr - CSR Europe, www.csreurope.org - Europska komisija,

	<p>http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/corporate-social-responsibility/index_en.htm</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, www.fzoeu.hr - Global Compact Network Republika Hrvatska, www.drustvena-odgovornost.undp.hr - GRI smjernice za izvještavanje o održivosti, www.globalreporting.org - Hrvatski centar za čistiju proizvodnju, www.cro-cpc.hr - Hrvatska gospodarska komora, www.hgk.hr/wps/portal/ZajednicaZaDOP - Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, www.hrpsor.hr - Hrvatska udruga poslodavaca, www.hup.hr - Indeks DOP-a, https://dop.hgk.hr - Ministarstvo rada, gospodarstva i poduzetništva, www.mingorp.hr - Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, www.mzopu.hr - Pomakonline, magazin za društveni razvitak, www.pomakonline.com - UNDP Hrvatska, www.undp.hr - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje, primjena znanja, vještina te razvijanje pripadajuće samostalnosti i odgovornosti potrebne za razumijevanje pravnog okruženja poslovanja i pravnih odnosa u kojem se poduzetnici uključuju na tržištu.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti institucionalni okvir poslovanja i regulatornih aspekata poslovanja, - razumjeti postupke osnivanja, organizacije i upravljanja poslovnim subjektima, - razumjeti pravne oblike poslovnih odnosa na tržištu, - razumjeti raspoloživa pravna sredstva osiguranja rizika poslovanja kojim se izbjegavaju dodatni troškovi i moguće štete, - razumjeti eventualne posljedice nepravilnosti u poslovanju i nepridržavanja postavljenih pravnih zahtjeva, - razumjeti negativan utjecaj nepridržavanja temeljnih pravila na ugled tvrtke te utjecaj negativnog imidža tvrtke na ponašanje potrošača i položaj na tržištu u smislu konkurenata koji posluju etično i društveno odgovorno, - primjeniti pripadajuću pravnu terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA</i>
Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti osnovne norme ponašanja i pravni odnos 2. Opisati oblike stvarnog i ograničenog stvarnog prava 3. Protumačiti ugovore s naglaskom na pojedine vrste i karakteristike ugovora 4. Objasniti temeljne pojmove prava trgovačkih društava u kontekstu društava kapitala i društava osoba 5. Opisati specifičnosti gospodarskog prava
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Norme ponašanja i pravni odnos	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam, značaj prava i pravne grane - Norme – nepravne i pravne - Pojam i sastojci pravnog odnosa - Pravna, poslovna i deliktna sposobnost - Tumačenje/interpretacija pravnog odnosa
Stvarno pravo	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i oblici stvarnog prava - Posjed - pojam, vrste, stjecanje - Vlasništvo - pojam, stjecanje, sadržaj i karakteristike - Oblici prava vlasništva - Ograničena stvarna prava: pravo služnosti, pravo građenja, pravo stvarnog tereta, založno pravo - Zaštita prava vlasništva
Obvezno pravo	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam, obilježja i načela - Ugovori – pretpostavke za sklapanje, sredstva pojačanja obveznog odnosa, prestanak obveznog odnosa, zastara

Trgovačko-ugovorno pravo	<ul style="list-style-type: none"> - Izvori trgovačkog prava (Heteronomno i autonomno trgovačko pravo, Sudska i arbitražna praksa) - Vrste ugovora: <ul style="list-style-type: none"> - Ugovor o kupoprodaji - Ugovor o uskladištenju - Ugovor o zajmu i kreditu - Ugovor o zakupu poslovnog prostora - Ugovor o prijevozu stvari i osoba - Ugovor o otpremi - Ugovor o osiguranju osoba i stvari, ugovor o osiguranju od odgovornosti - Bankarski ugovori - Ugovor o licenci, Ugovor o franchisingu - Ugovori o trgovinskom zastupanju i posredovanju - Ugovor o djelu, Ugovor o građenju
Pravo trgovačkih društava	<ul style="list-style-type: none"> - Temeljni pojmovi prava trgovačkih društava - Dioničko društvo - Društvo s ograničenom odgovornošću - Društva osoba (Javno trgovačko društvo, Komanditno društvo, Gospodarsko interesno društvo, Tajno društvo) - Povezana društva, statusne promjene i preuzimanje
Gospodarsko pravo	<ul style="list-style-type: none"> - Pravno intelektualnog vlasništva (autorsko pravo, žig, patent, poslovna tajna, industrijski dizajn) - Zaštita tajnosti podataka, Pravo zaštite potrošača - Pravo financijskih institucija i tržišta - Porezno pravo - Radni odnosi
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Ur. Dr.sc. Ljerka Mintas Hodak: Osnove trgovačkog prava, MATE, Zagreb, 2010. - Ur. Dr.sc Ljerka Mintas Hodak: Pravno okruženje poslovanja, MATE, Zagreb, 2010, - J. Barbić: Pravo društava, Knjiga prva, Opći dio, 3. izmijenjeno izdanje, Zagreb, 2008. - J. Barbić: Pravo društava, Knjiga druga, Društva kapitala, Svezak 1., Dioničko društvo, 5. izm. i dop. izd., Zagreb, 2010. - J. Barbić: Pravo društava, Knjiga druga, Društva kapitala, Svezak 2., Društvo s ograničenom odgovornošću, Društvo za uzajamno osiguranje, Kreditna unija, 5. izm. i dop. izd., Zagreb, 2010. - P. Klarić - M. Vedriš: Građansko pravo, 12. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2009. - N. Gavella, T. Josipović, I. Gliha, V. Belaj, Z. Stipković: Stvarno pravo, II. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Narodne novine, 2007, svezak 1. i 2. - B. Jelčić - O. Lončarić-Horvat - J. Šimović - H. Arbutina -

	<p>N.Mijatović: Financijsko pravo i financijska znanost, Narodne novine, Zagreb 2008.</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. Šimović - H. Arbutina -N. Mijatović - T. Rogić Lugarić - S. Cindori: hrvatski fiskalni sustav, Narodne novine, Zagreb 2010. - Crnić, Ivica et al. Radni odnosi u Republici Hrvatskoj (ur. Potočnjak, Željko). Zagreb: Pravni fakultet u Zagrebu; Organizator, 2007., stranice: 803-876. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. <p>Korisni dokumenti i linkovi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakon o trgovačkim društvima (NN br. 111/93 i 34/99, 121/99, 52/00 (Odluka Ustavnog suda), 118/03, 107/07, 146/08 i 137/09). - preporuča se koristiti pročišćeni tekst Zakona. - Zakon o tržištu kapitala (NN br. 88/08, 146/08 i 74/09). - Zakon o preuzimanju dioničkih društava (NN br. 109/07 i 36/09). - Zakon o obveznim odnosima (čl. 637. do 660., NN br. 35/2005, 41/2008). - Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08. i 38/09.) <p>Zakon o zemljišnim knjigama (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07. i 152/08.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakon o radu (Narodne novine 149/09); - Zakon o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine 85/08) - Zakon o strancima (Narodne novine 79/07 i 36/09)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>INFORMATIKA</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje i primjena znanja, vještina te razvijanje pripadajuće samostalnosti i odgovornosti potrebne za samostalno izvršavanje poslova i radnih zadataka uz korištenje informacijsko komunikacijske tehnologije (ICT) u svakodnevnim poslovnim operacijama organizacije u kontekstu operacionalizacije i racionalizacije poslovnih procesa.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti osnovne pojmove ICT-a (informacijskih i komunikacijskih tehnologija), - razvijati vještinu korištenja internetom kao svjetskom mrežom i svim uslugama koje on pruža, - koristiti uredske aplikacije vezanih uz obradu teksta, tablično prikazivanje i izradu prezentacija i baza podataka pomoću odabranih program (<i>open-source</i>), - povezati dokumente kreirane različitim (uredskim) aplikacijama, - primijeniti pripadajuću informatičku terminologiju, - logičko zaključivati te pokazati odgovornost u radu i u rukovanju opremom.

Naziv predmeta:	<i>INFORMATIKA</i>
Prva godina	
Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti osnovne pojmove vezane uz informacijsko komunikacijske tehnologije (ICT) 2. Opisati osnovne karakteristike računala u kontekstu njihove primjene i uloge 3. Razlikovati ulazne, izlazne uređaje, te uređaje za pohranu i obradu 4. Usporediti sustavsku i korisničku programsku podršku 5. Protumačiti karakteristike trenutno primijenjenog operacijskog sustava 6. Demonstrirati upravljanje datotekama i mapama 7. Navedi značaj lokalne mreže i razloge umrežavanja računala 8. Objasniti internet i obilježja interneta 9. Opisati pojedine usluge na internetu u kontekstu njihove uloge i primjene 10. Prepoznati opasnosti na internetu i mogućnosti zaštite 11. Primijeniti usluge na internetu 12. Koristiti program za obradu teksta
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Osnovni pojmovi informacijsko komunikacijske tehnologije	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmovno određenje informacijsko komunikacijske tehnologije (ICT) - Informacija vs. podatak - Obrada podataka - Uloga računala u poslovanju
Hardver	<ul style="list-style-type: none"> - Ulazne i izlazne jedinice - Memorija računala

	<ul style="list-style-type: none"> - Aritmetičko-logička jedinica - Upravljačka jedinica
Softver	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmovno određenje softvera i podjela - Sustavska i korisnička programska podrška - Karakteristike operacijskih sustava s naglaskom na trenutno primijenjen operacijski sustav - Radna površina, ikone, prozori, datoteke i mape - Otvaranje, zatvaranje, pomicanje, smanjivanje, povećanje prozora - Premještanje, kopiranje, preimenovanje, brisanje i traženje datoteka i mapa
Mreže računala	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmovno određenje mreže računala - Vrste računalnih mreža prema udaljenosti računala - Vrste računalnih mreža prema ulozi računala u mreži - Internet i povijest Interneta - CARNet i internet provideri u Hrvatskoj - Servisi interneta i usluge na internetu (mrežne novine, forum, čavrljanje (Chat), društvene mreže, e-bankarstvo) - Elementi prozora, osnovne naredbe i prilagodba web preglednika - Pretraživanje interneta upisom URL i upotrebom raznih pretraživača - Pronalaženje raznih sadržaja na Internetu, skidanje teksta i slika, ispis web stranice, pronalaženje riječi na stranici - Elektronička pošta, primitci e-pošte - Sažimanje datoteka - Komuniciranje i učenje na daljinu - Elektronski potpis - Sigurnost i zaštita na internetu
Program za obradu teksta	<ul style="list-style-type: none"> - Postavljanje stranice, odabir vrste i veličine slova, poravnavanje teksta, centriranje, - određivanje rednog razmaka, oblikovanje teksta, oblikovanje zaglavlja i podnožja, umetanje simbola i ostalih znakova, spremanje dokumenta, ispis dokumenta - Umetanje slike u dokument, pisanje indeksa i potencije, stilovi, pretraživanje i zamjena teksta - Umetanje proračunskih tablica i grafikona u dokument, alatna traka za crtanje, numeriranje stranica, definiranje zaglavlja i podnožja - Oblikovanje stupaca, brojanje znakova i riječi, korištenje i kreiranje predložaka - Umetanje tablice sadržaja, pisanje fusnota - Evidentiranje promjena u dokumentu
Napomena	Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.

	<p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz izradu projektnih zadataka i utvrđuje se redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratka izlaganja – strukovni sadržaji u okviru obrađenih tema, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p> <p>Nastava se održava u specijaliziranoj učionici/informatički kabinet. Svaki učenik ima vlastito mjesto (računalo)</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Grundler, Blagojević, Informatika 1, udžbenik s CD-om za 1. razred gimnazije, ŠK, 2004. - Lipljin, Milijaš, Kos, Srnec, Zvonarek, Informatika/računalstvo za srednje škole, PRO, Zagreb, 2004. - Galešev, Kralj, Sokol, Informatika i računalstvo, SYS, Zagreb, 2005. - Vesna Mesar, Programiranje, ŠK, Zagreb, 2004. - Stjepanek, Galošević, Antolović, Šokac, Informatika 1, Školska knjiga, Zagreb, 2006. - Stjepanek, Brođanac, Informatika 2, Školska knjiga, Zagreb, 2006. - Stjepanek, Galošević, Šokac, Informatika 3, Školska knjiga, Zagreb, 2006. - Brođanac, Stjepanek, Antolović, Šokac, Informatika 4, Školska knjiga, Zagreb, 2006. - Metodički priručnici i multimedijalni CD uz udžbenike - ECDL online tečajevi - Odobreni udžbenici Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Časopisi Bug, Vidi, PC chip, Enter - http://www.bug.hr/ - http://www.ecdl.hr/
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	INFORMATIKA
Drugi razred	
Kroz ovaj predmet u drugom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Primijeniti program za kreiranje i uređivanje prezentacija 2. Primijeniti program za kreiranje i uređivanje proračunskih tablica 3. Koristiti program za kreiranje i uređivanje baze podataka 4. Povezati dokumente kreirane pomoću pojedinačnih aplikacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji

Program za kreiranje i uređivanje prezentacija	<ul style="list-style-type: none"> - Izgled slajda - Umetanje (slike, grafikona, gotovih albuma, isječaka crteža, podnožja, zaglavlja...) - Određivanje teme i pozadine slajda - Dodavanje animacijskih efekata - Postava dijaprojeksijske - Provjera pravopisa, pretraživanje i zamjena teksta - Prezentacijski prikazi (matrica, dijaprojeksijska, ispis - slajdova, brošure, bilježaka...)
Program za kreiranje i uređivanje proračunskih tablica	<ul style="list-style-type: none"> - Označavanje ćelija (stilovi, oblikovanje sadržaja) - Unos podataka u tablicu (rad s redcima i stupcima) - Automatsko popunjavanje ćelija - Računanje u tablici (formule, funkcije) - Uređivanje tablice (oblikovanje brojeva, uređivanje i oblikovanje tablice) - Grafikon (vrste grafikona, kreiranje grafikona, uređivanje grafikona) - Ispis tablice (uređivanje izgleda stranice, pregled dokumenta prije ispisa, ispis tablice) - Ispis grafikona (uređivanje izgleda stranice, pregled dokumenta prije ispisa, ispis grafikona)
Program za kreiranje i uređivanje baze podataka	<ul style="list-style-type: none"> - Kreiranje tablica - Stvaranje i uređivanje veza između tablica - Kreiranje upita - Obrasci ili forme - Izvještaji
Povezivanje datoteka svih uredskih aplikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Cirkularna pisma - Organiziranje poslova u virtualnom uredu: vođenje adresara, kalendara, podsjetnika, ažuriranje popisa obaveza, uvoz i izvoz podataka u radnu knjigu ili datoteku drugog tipa
Napomena	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz izradu projektnih zadataka i utvrđuje se redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratka izlaganja – strukovni sadržaji u okviru obrađenih tema, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p> <p>Nastava se održava u specijaliziranoj učionici/informatički kabinet. Svaki učenik ima vlastito mjesto (računalo)</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Grundler, Blagojević, Informatika 1, udžbenik s CD-om za 1. razred gimnazije, ŠK, 2004. - Lipljin, Milijaš, Kos, Srnec, Zvonarek, Informatika/računalstvo za srednje škole, PRO, Zagreb, 2004.

	<ul style="list-style-type: none"> - Galešev, Kralj, Sokol, Informatika i računalstvo, SYS, Zagreb, 2005. - Vesna Mesar, Programiranje, ŠK , Zagreb, 2004. - Stjepanek, Galošević, Antolović, Šokac, Informatika 1, Školska knjiga , Zagreb, 2006. - Stjepanek, Brođanac, Informatika 2, Školska knjiga , Zagreb, 2006. - Stjepanek, Galošević, Šokac, Informatika 3, Školska knjiga , Zagreb, 2006. - Brođanac, Stjepanek, Antolović, Šokac, Informatika 4, Školska knjiga , Zagreb, 2006. - Metodički priručnici i multimedijalni CD uz udžbenike - ECDL online tečajevi - Odobreni udžbenici Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Časopisi Bug, Vidi, PC chip, Enter - http://www.bug.hr/ - http://www.ecdl.hr/
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

1.2.1.2. Izborni strukovni predmeti

Naziv predmeta:	<i>OBITELJSKI POSAO</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je poticanje interesa za pokretanje obiteljskog posla te razumijevanje obiteljskog posla kao poduzetničke aktivnosti.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none">- razumjeti prirodu i strukturu malog/obiteljskog posla,- povezati obiteljske i poslovne ciljeve u vođenju obiteljskog posla,- prepoznati tržišne mogućnosti malog/obiteljskog posla,- upravljati obiteljskim proračunom,- razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost,- primjeniti pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>OBITELJSKI POSAO</i>
Prvi razred	
Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none">1. Identificirati subjekte i značajke maloga/obiteljskog posla2. Otkriti prednosti i izazove maloga/obiteljskog posla3. Preispitati mogućnosti pokretanja maloga/obiteljskog posla koji se može voditi od kuće4. Primijeniti specifičnosti malih organizacija u vođenju vlastitoga ili obiteljskog posla5. Izračunati primitke i izdatke na primjerima vlastitoga džeparca i obiteljskoga proračuna
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Subjekti i karakteristike malog/obiteljskog posla	<ul style="list-style-type: none">- Subjekti malog poduzetništva- Obiteljski posao kao poseban oblik malog poduzetništva- Pojam malog/obiteljskog posla- Karakteristike malog/obiteljskog posla- Priroda i struktura malog/obiteljskog posla- Specifičnosti tržišnih niša koje mogu pokriti mali/obiteljski poslovi- Vođenje malog/obiteljskog posla- Značenje i rasprostranjenost obiteljskog posla- Obitelj i posao- Interesi obitelji i interesi posla- Usklađivanje poslovnih ciljeva i obiteljskih ciljeva- Životni ciklus malog/obiteljskog posla- Obiteljski odnosi i uloge- Najčešća pitanja s kojima se suočavaju mali/obiteljski poslovi- Obiteljska dimenzija malog/obiteljskog posla- Vlasnička struktura malog/obiteljskog posla- Poslovna dimenzija malog/obiteljskog posla

	<ul style="list-style-type: none"> - Nove generacije i nasljeđivanje malog/obiteljskog posla - Značenje nasljeđivanja za održivost i razvoj malog/obiteljskog posla - Prijenos menadžmenta u malom/obiteljskom poslu - Nasljeđivanje vlasništva nad malim/obiteljskim poslom
Prednosti i izazovi malog/obiteljskog posla	<ul style="list-style-type: none"> - Prednosti malog/obiteljskog posla - Neovisnost - Tržišna prilagodljivost - Financijski uspjeh - Sigurnost posla - Zapošljavanje članova obitelji - Izazovi malog /obiteljskog posla - Prednosti tradicionalnih djelatnosti - Odgovornost - Mogućnost propasti - Podložnost fluktuacijama na tržištu - Ovisnost o konkurenciji - Financijska slabost - Nedostatak znanja i stručnosti - Zakonski okvir pokretanja malog/obiteljskog posla
Mali/obiteljski posao koji se može voditi iz kuće	<ul style="list-style-type: none"> - Identitet malog/obiteljskog posla - Postupak osnivanja malog/obiteljskog posla: <ul style="list-style-type: none"> o Osnivanje obrta o Trgovac pojedinac o Osnivanje obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva - Pokretanje malog/obiteljskog posla koji se može voditi iz kuće: npr., uređenje vrtova, čuvanje djece, šetanje ljubimaca, izrada čestitki, agencija za davanje poduke, pansion, catering ili Internet biznis, rođendaonica, osobni pomagač u kupnji - „Shoestring“ marketing malog/obiteljskog posla
Izdatci i primitci vlastitog džeparca Izdatci i primitci obiteljskog proračuna	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam primitaka i izdataka obitelji - Izrada popisa primitaka i izdataka na primjeru vlastitog džeparca - Izrada popisa primitaka i izdataka na primjeru raspoloživog dohotka obitelji - Planiranje i upravljanje izdancima u obitelji - Mogućnosti štednje u okviru ostvarenih primitaka - Proračunske tablice za raspodjelu obiteljskih primitaka i izdataka - Računalni programi za izradu proračunskih tablica (npr. Microsoft Money ili Ace Money Budget) - Izrada obiteljskog proračuna u računalnom programu
Napomena	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet malim</p>

	<p>obiteljskim gospodarstvima, seoskim domaćinstvima, zadrugama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Kružić, Dejan: Obiteljski biznis, RRIF-plus d.o.o., Zagreb, 2004. - Burlingham, Bo: Mali divovi – tvrtke koje su odlučile biti sjajne, a ne velike, Profil, Zagreb, 2009. - Godin, Seth: Plava krava – preporodite svoj posao, budite osobiti, Naklada Ljevak, Zagreb, 2005. - Colin, L. – Colin, L.: Family, Inc., How to Manage Parents, Siblings, Spouses, Children, and In-Laws in the Family Business, Career Press, Franklin Lakes, NJ, USA, 2008. - Leach, Peter: Family Businesses, The Essentials, Profile Books, London, UK, 2007. - Power, Paul: How to Start and Run a Small Business from Home, 2. edition, How-to-books, Oxford, UK, 2009. - Odobreni udžbenici prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Privredni vjesnik, Poduzetnik, Lider, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o zaštiti okoliša, zakon o zaštiti prirode, zakon o zaštiti voda, zakon o šumama, zakon o obrtu, zakon o zadrugama, zakon o trgovačkim društvima, zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva, ...) - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i gradnje, Porezne uprave, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatske agencije za malo poduzetništvo, Agencije za poticanje izvoza, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Fonda za razvoj i zapošljavanje, Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, županijskih razvojnih agencija – npr. Centra za poduzetništvo, DUNEAE, turističkih zajednica, te različitih poslovnih organizacija (www.hnb.hr, www.hgk.hr, www.biznet.hr, www.vlada.hr, www.ijf.hr, www.nn.hr, www.mingorp.hr, www.mfin.hr, www.mvpei.hr, www.porezna-uprava.hr, www.mzopu.hr, www.aztn.hr, www.hrote.hr, www.hamaq.hr, www.apiu.hr, www.fzoeu.hr, www.frz.hr, www.dzs.hr, www.hzz.hr, www.zara.hr, www.efz.hr, www.eiz.hr, www.familybusinessmagazine.com, ...)
Literatura za učenike:	<p>Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p>

Naziv predmeta:	<i>GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj ovog predmeta je razumijevanje suvremenih globalizacijskih tijekova i razvijanje osobnih stavova prema globalizacijskom procesu</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uočiti pozitivne i negativne strane globalizacijskih procesa, - uočiti globalizacijske aktivnosti nastale kao posljedica globalizacijskih procesa, - razumjeti multikulturalno okruženje, - razvijati svijest o važnosti nacionalne prepoznatljivosti, - razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost, - primjenjivati pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE</i>
Prvi razred	
Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti pojam, dimenzije i značaj globalizacijskih procesa 2. Analizirati aktivnosti u globalnom okruženju 3. Opisati multikulturalno okruženje 4. Preispitati odnos Hrvatske i suvremenih globalizacijskih tijekova 5. Prikazati čimbenike nacionalnog identiteta/prepoznatljivosti kao osnova nacionalne konkurentnosti
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Pojam, dimenzije i značaj globalizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam globalizacije - Povijesna uvjetovanost globalizacije - Ekonomska dimenzija globalizacije - Društvena dimenzija globalizacije - Kulturna dimenzija globalizacije - Okoliš kao dimenzija globalizacije - Politička dimenzija globalizacije - Značajke globalizacije - Uzroci i posljedice globalizacije - Pozitivni i negativni učinci globalizacije - Europa kao globalizacijska sila
Rezultati globalizacijskih aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikacije (zračni prijevoz, telekomunikacije, elektronički masovni mediji, globalne publikacije) - Tržišta (globalni proizvodi, globalne prodajne strategije) - Proizvodnja (globalni proizvodni lanci, globalni izvori sirovina) - Novac (globalne valute, bankovne kartice povezane na globalne ATM mreže, globalna gotovina u elektroničkim novčanicama, globalne kreditne kartice) - Financije (globalne mjenjačnice, globalno bankarstvo, globalne mjenice, globalne dionice) - Organizacije (globalne kompanije, globalne udruge civilnog

	<p>društva)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Socijalna ekologija (globalna atmosfera, globalna biosfera, globalna hidrosfera, globalna geosfera) - Svijest/savjest (globalna solidarnost, globalni simboli, svijet kao jedno mjesto)
Multikulturalno okruženje	<ul style="list-style-type: none"> - Identificiranje sličnosti i razlike među ljudima - Spoznaja dimenzija globalnih razlika među ljudima - Tri modela različitosti („Melting Pot“, „Cultural Pluralism“, „Civil Society“) i procjena njihovih snaga i slabosti - Važnost poštivanja različitosti
Hrvatska i globalizacija	<ul style="list-style-type: none"> - Hrvatska u suvremenim globalizacijskim tijekovima - Teškoće malih zemalja – Hrvatske, koje treba prevladati za uključivanje u globalizacijske tijekove - Kriteriji na kojima bi Hrvatska trebala graditi put u globalno društvo: <ul style="list-style-type: none"> o zaštita i očuvanje postojeće razina kvalitete okoliša i prirodnih resursa o sanacija nanesenih šteta na pojedinim lokacijama (onečišćenje rijeka, tla od otpada, onečišćenja zraka od industrijskih pogona i slično) o investiranje u prirodne resurse i sredine u cilju obnove održivog načina organizacije života i gospodarske upotrebe o očuvanje nacionalnog identiteta - Pretpostavke razvitka - Nacionalni identitet - Brendiranje Hrvatske i njenih proizvoda - Glokalizacija
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet nevladinim udrugama za promicanje civilnog društva, nekoj multinacionalnoj korporaciji u neposrednom okruženju) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Andersen, Lars Even: Globalizacija - Zašto ne uspijeva?, Stajergraf, Zagreb, 2003. - Stiglitz, Joseph, E.: Globalizacija i dvojbe koje izaziva, Algoritam, Zagreb, 2004. - Stiglitz, Joseph, E.: Uspjeh globalizacije: Novi koraci do pravednog svijeta, Algoritam, Zagreb, 2009. - Pauković, D. (ur.), Vidović, D. (ur.): Globalizacija i neoliberalizam - refleksije na hrvatsko društvo, Centar za politološka istraživanja,

	<p>Zagreb, 2006.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gilpin, R: Global Political Economy. Princeton University Press., New York, 2003. - Moynagh, M., Worsley, R.: Going Global: Key questions for the 21st Century, A&C Publishers, London, 2008. - Chang, J.: Globalisation, Economic Development and the Role of the State, Zed Books Ltd., London, 2003. - Dicken, P.: Global Shift: Reshaping the Global Economic Map in 21st Century, SAGE, London, 2003. - Friedman, Th. L.: The Lexus and the Olive Tree, Farrar, Straus and Giroux, New York, 1999. - Gill, S. Law, D.: The Global Political Economy, Harvester, London, 1988. - Kanter, R.: World Class, Simon&Schuster, New York, 1995. - Kay, J.: The Truth About Markets. Why Some Nations are Rich, But Most Remain Poor, Penguin Books, London, 2004. - Ohmae, K.: The Invisible Continent. Four Strategic Imperatives of the New Economy, Nicholas Brealey Publishing, London, 2001. - Stiglitz, J.: Globalization and Its Discontents, Norton, New York and London, 2002. - Klein, N.: No logo, VBZ, Zagreb, 2002. - Milardović, A.: Pod globalnim šešišrom, CPI, Zagreb, 2004. - Odobreni udžbenici prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dnevni tisak i poslovni prilozi dnevnog tiska, Privredni vjesnik, Poduzetnik, Lider, zakonski propisi Republike Hrvatske (zakon o zaštiti okoliša, zakon o zaštiti prirode, zakon o zaštiti voda, zakon o šumama, zakon o zaštiti autorskih prava, ...) - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i gradnje, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatske agencije za malo poduzetništvo, Agencije za poticanje izvoza, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Fonda za razvoj i zapošljavanje, Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, multinacionalnih korporacija u neposrednom okruženju, vladinih i nevladinih organizacija za promicanje civilnog društva i ljudskih prava te različitih poslovnih organizacija (www.hnb.hr, www.hgk.hr, www.biznet.hr, www.vlada.hr, www.ijf.hr, www.nn.hr, www.mingorp.hr, www.mfin.hr, www.mvpei.hr, www.porezna-uprava.hr, www.mzopu.hr, www.aztn.hr, www.hrote.hr, www.hamag.hr, www.apiu.hr, www.fzoeu.hr, www.frz.hr, www.dzs.hr, www.hzz.hr, www.zara.hr, www.efz.hr, www.eiz.hr, www.alexandria-press.com, www.dadalos.org, www.globalpolicy.org, www.globalisatonguide.org, www.imf.org, www.kneja.hr, www.maketradeair.com, www.okolis.mzopu.hr, www.rifin.com, www.zarez.hr, www.wds.worldbank.org, www.wto.org
Literatura za	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih

učenike:	<i>nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
----------	---

Naziv predmeta:	<i>UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj ovog predmeta je razumijevanje osnovnih pojmova i razvoj vještina upravljanja u kontekstu ostvarivanja postavljenih organizacijskih ciljeva kroz efikasno korištenje raspoloživim resursima.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti i povezivati menadžerske funkcije i vještine, - prepoznati posebna područja primjene menadžmenta - upravljati razrednim projektom, - razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost, - primjenjivati pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE</i>
Drugi razred	
Kroz ovaj predmet u drugom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opisati pojam i funkcije poslovnog upravljanja 2. Objasniti menadžerske vještine 3. Povezati menadžerske funkcije i vještine: planiranje, organiziranje, upravljanje ljudima, vođenje i nadziranje 4. Interpretirati primjenu menadžmenta u posebnim područjima 5. Izvesti razredni projekt
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Uvod u poslovno upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam upravljanja - Funkcije menadžera - Tehničke vještine menadžera - Vještine rada s ljudima - Konceptijska vještina menadžera - Vještine oblikovanja - Donošenje odluka - Radni učinak organizacije - Timski rad - Upravljanje vremenom - Upravljanje stresom
Menadžerske funkcije	<ul style="list-style-type: none"> - Misija i ciljevi organizacije - Organizacijska struktura - Poslovno planiranje - Upravljanje ljudima - Vođenje - Nadziranje
Posebna područja primjene	<ul style="list-style-type: none"> - Upravljanje događajima - Menadžment u turizmu - Sportski menadžment

	<ul style="list-style-type: none"> - Ekološki menadžment - Upravljanje projektima - Menadžment javnog sektora - Krizni menadžment
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti statističkim uredima, turističkim zajednicama, Hrvatskoj gospodarskoj komori, pojedinim lokalnim poslovnim organizacijama npr. turističkim, proizvodnim, športskim, ekološkim, kulturnim, uslužnim, organizacijama javnoga sektora).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Topchik, G. S. – Belker, L. B.: Menadžer početnik, VBZ d.o.o., Zagreb, 2007. - Certo, S. C. – Certo, S. T.: Moderni menadžment, Mate d.o.o., Zagreb, 2008. - Pande, P. – Holpp, L.: Što je šest sigma?, Mate d.o.o., Zagreb, 2006. - Van Der Wagen, L. - Carlos, B. R.: Event Management - Upravljanje događanjima za turistička, kulturna, poslovna i sportska događanja, Mate d.o.o., Zagreb, 2008. - Noe, R. A. – Hollenbeck, J. R. – Gerhart, B. – Wright, P. M.: Menadžment ljudskih potencijala, Mate d.o.o., Zagreb, 2006. - Perko Šeparović, Inge: Izazovi javnog menadžmenta - Dileme javne uprave, Golden marketing, Tehnička knjiga, Zagreb, 2006. - Nelson, B. - Economy, P. – Blanchard, K.: Managing For Dummies, 2nd Edition, Weiley Publishing Inc., USA, 2003. - Hauc, Anton: Projektni menadžment i projektno poslovanje, M.E.P., Zagreb, 2007. - Omazić, M. A. – Baljkas, S.: Projektni menadžment, Sinergija, Zagreb, 2005. - Lewis, Gerald: Organizational Crisis Management, Human Factor, Auerbach Publication, - Mitroff, I. I. – Anagnos, G.: Managing Crises Before They Happen: What Every Executive and Manager Needs to Know about Crisis Management, AMACOM, New York, USA, 2001. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p>Korisni dokumenti i linkovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Environmental Management Journal, Springer, New York, USA –

	<p>link: http://www.springerlink.com/content/100370/</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harvard Business School Working Knowledge: www.hbsworkingknowledge.hbs.edu - Časopis Fast Company: www.fastcompany.com - Emerald for Managers: http://firstemeraldinsight.com/indeks.htm - The McKinsey Quarterly: www.mckinseyquarterly.com - Managementlearning.com Ltd.: www.managementlearning.com - http://www.manager.hr/
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>OSNOVE TURIZMA</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje općih postavki turizma kao važnog sektora u okviru nacionalnog gospodarstva Republike Hrvatske.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti osnovne pojmove i pristupe izučavanju turizma, - razumjeti vrste i specifične oblike turizma kao sustava unutar nacionalnog gospodarstva, - razumjeti i pratiti suvremene trendove i položaj Republike Hrvatske u globalnim turističkim kretanjima, - razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost, - primjenivati pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>OSNOVE TURIZMA</i>
Drugi razred	
Kroz ovaj predmet u drugom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti osnovne pojmove u turizmu 2. Prepoznati vrste i specifične oblike turizma 3. Analizirati turističku ponudu i potražnju 4. Identificirati obilježja turističke ponude Republike Hrvatske 5. Opisati specifičnosti odabranog oblika u kontekstu raznolikosti turističke ponude Republike Hrvatske
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Osnovni pojmovi	<ul style="list-style-type: none"> - Povijesna perspektiva turizma - Definiranje osnovnih pojmova u turizmu - Vrste i specifični oblici turizma - Turistički motivi - Turističke potrebe
Turističko tržište	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i principi djelovanja - Turistički subjekti - Turistička ponuda - Turistička potražnja - Vrste i specifični oblici turizma - Turistički emitivna i receptivna tržišta - Turistički posrednici - Turistička destinacija – pojam i obilježja
Turističke usluge	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam, vrste i karakteristike - Turistički proizvod- definicija i vrste - Obilježja radne snage u turizmu
Osnovna obilježja turističke ponude RH	<ul style="list-style-type: none"> - Turizam kao sustav unutar nacionalnog gospodarstva Republike Hrvatske - Ekonomski, sociološki, kulturološki, prostorni i ekološki utjecaj odvijanja turističkog prometa i turistički prostor Republike Hrvatske - Obilježja turističke ponude Republike Hrvatske - Obilježja turističke potrošnje Republike Hrvatske - Upravljanje razvojem turizma Republike Hrvatske - Planiranje razvoja i upravljanje kvalitetom turističke ponude

	<p>Republike Hrvatske</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hrvatski turizam u globalnim turističkim kretanjima - Raznolikost turističke ponude i specifični oblici turizma Republike Hrvatske (npr. vjerski turizam, sportski turizam, kulturni turizam, zdravstveni turizam, eko turizam, seoski turizam...)
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet turističkim agencijama, marketinškim agencijama, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj turističkoj zajednici – regionalnim uredima, turističkim objektima u okolici) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Weber, S., Mikačić, V.: Osnove turizma, Školska knjiga, Zagreb, 2000. - Pirjevac, B., Kesar, O.: Počela turizma, Mikrorad i Ekonomski fakultet, Zagreb, 2002. - Goeldner, C.R., Brent Ritchie, J. R.: Tourism, John Wiley & Sons Inc., Hoboken, New Jersey, 2003. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa
Literatura za učenike:	<p>Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.</p>

Naziv predmeta:	<i>RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje i primjena znanja, vještina te razvijanje pripadajuće samostalnosti i odgovornosti potrebne za izvršavanje poslova računovodstva neprofitnih organizacija.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti financijski plan neprofitnih organizacija, - provoditi poslovne promjene neprofitne organizacije u poslovnim knjigama, - povezivati sadržaj poslovnih knjiga s financijskim izvještajima, - uspoređivati podatke iz financijskog plana i financijskih izvještaja, - koristiti usvojene sadržaje u provođenju financijskih aktivnosti neprofitne organizacije, - primjenjivati pripadajuću računovodstvenu terminologiju, - razvijati samostalnost i odgovornost u obavljanju poslova računovodstva neprofitnih organizacija.

Naziv predmeta:	<i>RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA</i>
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Navesti obilježja računovodstva neprofitnih organizacija 2. Identificirati temeljne računovodstvene pojmove neprofitnih organizacija 3. Prikazati financijski plan neprofitnih organizacija 4. Provesti promjene neprofitnih organizacija 5. Napraviti financijske izvještaje neprofitnih organizacija
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Uvod u računovodstvo neprofitnih organizacija	<ul style="list-style-type: none"> - Uvod o neprofitnim organizacijama - Obilježja i vrste neprofitnih organizacija - Osnove računovodstva neprofitnih organizacija - Klasifikacije i kontni plan - Poslovne knjige i isprave
Osnovni računovodstveni pojmovi neprofitnih organizacija	<ul style="list-style-type: none"> - Imovina - Vlastiti izvori - Obveze - Prihodi - Rashodi - Višak prihoda - Manjak prihoda
Financijski plan neprofitnih organizacija	<ul style="list-style-type: none"> - Upravljanje u neprofitnim organizacijama - Programi i aktivnosti neprofitnih organizacija - Procjena prihoda - Plan rashoda
Promjene	<ul style="list-style-type: none"> - Nefinancijska imovina

<p>imovine, rashoda, prihoda i vlastitih izvora</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dugotrajna nefinancijska imovina - Donacije nefinancijske imovine - Financijska imovina - Novac u banci i blagajni - Potraživanja za prihode - Obveze za rashode - Rashodi za radnike - Materijalni rashodi - Naknade troškova radnicima i ostalim osobama izvan radnog odnosa - Rashodi za usluge - Rashodi za materijal i energiju - Prihodi od prodaja roba i pružanja usluga - Prihodi od članarina i članskih doprinosa - Prihodi od donacija - Vlastiti izvori
<p>Financijski izvještaji neprofitnih organizacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vrste financijskih izvještaja neprofitnih organizacija - Načela iskazivanja podataka u financijskim izvještajima - Račun prihoda i rashoda - Bilanca neprofitnih organizacija - Financijski plan i financijski izvještaji neprofitnih organizacija
<p>Napomena</p>	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet neprofitnim organizacijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Literatura</p>	
<p>Literatura za nastavnike:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bajo Jakir, I., Maletić, I., Sirovica, K., Vašiček, D., Vašiček, V.: Računovodstvo neprofitnih organizacija s primjenom kontnog plana i poreznih propisa, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2009. - Bajo Jakir, I., Maletić, I.: Financijsko izvještavanje prema zahtjevima EUROSTAT-a, Zbornik radova konferencije Hrvatski javni sektor – reforma i razvojne perspektive, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2007. - Odobreni udžbenici prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija, Pravilnik o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija - Zakon o računovodstvu, Međunarodni računovodstveni standardi

	<p>MRS, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja HSFI, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja MSFI, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o platnom prometu, Zakon o porezu na dohodak, Pravilnik o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dobit, Pravilnik o porezu na dobit, Stručni časopis Računovodstvo i financije, Stručni časopis Računovodstvo, revizija i financije, Stručni časopis Financije i porezi</p> <p>- Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske udruge banaka, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Porezne uprave, Financijske agencije, Računovodstva i financija, Računovodstva, revizije i financija, komercijalnih banaka i dr. (www.nn.hr, www.mfin.hr, www.porezna-uprava.hr, www.fina.hr, www.hnh.hr, www.rif.hr, www.rrif.hr, www.teb.hr, www.zaba.hr, www.erste.hr, www.uzuvrh.hr, www.smart.hr, www.mzopu.hr),</p>
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>UPRAVLJANJE PRODAJOM</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje suvremene prodaje koja se razvija kao strategija uspostavljanja odnosa i razvijanje partnerstva kako bi se zadovoljile potrebe potrošača/klijenata.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti osobnu prodaju kao sastavni element marketinškog miksa, - upravljati ljudskim resursima kao „prodajnom silom“ i unaprijeđivati vještine osobne prodaje, - primjenjivati koncept savjetodavne prodaje i partnerskog odnosa, - razumjeti strategiju unapređenja prodaje, - razumjeti suvremene prodajne trendove u prodaji, - razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost, - primjenjivati pripadajuću marketinšku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>UPRAVLJANJE PRODAJOM</i>
Treći razred	
Kroz ovaj predmet u trećem razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opisati značenje osobne prodaje u marketinškoj koncepciji poslovanja 2. Analizirati obilježja prodajne sile 3. Ilustrirati pomak od prodajnog prema dugoročnom odnosu s kupcima/korisnicima 4. Analizirati ciljeve i oblike unapređenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima 5. Povezati različite oblike unapređenja prodaje usmjerene posrednicima 6. Opisati suvremene kanale e-prodaje (<i>online</i> prodaja)
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Osobna prodaja kao nastavak marketinškog shvaćanja	<ul style="list-style-type: none"> - Osobna prodaja: definiranje i zadaća, usvajanje marketinškog shvaćanja, vrjednovanje osobne prodaje - Strateško-savjetodavni model prodaje - Distribucijski kanali i mreža distribucijskih tijekova; poslovna logistika - Proces kupovanja i kupčevo ponašanje; razvijanje strategije pridobivanja kupaca, stvaranje baze i razvrstavanja mogućih kupaca, pristupi kupcu/korisniku i pregovaranje o kupčevim/korisnikovim nedoumicama, razvijanje strategije prodajne prezentacije i demonstracije - Zaključivanje prodaje i prodajna partnerstva - Postprodajne aktivnosti
Prodajna sila	<ul style="list-style-type: none"> - Prodajna sila: ljudski kapital, upravljanje sobom i drugima, upravljanje prodajnim timom, pronalaženje i odabir prodavača, motivacija, procjene produktivnosti - Vještine osobne prodaje obrazovanih zaposlenika kao dodatna vrijednost - Radna mjesta u suvremenoj prodaji (prodaja usluga, prodaja za

	<p>trgovca na malo, prodaja za trgovca na veliko, prodaja za proizvođača)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pozitivni vidovi karijere u osobnoj prodaji
Razvijanje strategije uspostavljanja odnosa	<ul style="list-style-type: none"> - Važnost i razvijanje razvijanja strategije uspostavljanja odnosa - Model strateško savjetodavne prodaje - Partnerstvo kao najkvalitetniji prodajni odnos - Strategija uspostavljanja odnosa usmjerena prema četiri osnovne kategorije: kupci, sekundarni donositelji odluka, pomoćno osoblje u tvrtki, menadžer - Prilagođavanje strategije uspostavljanja odnosa; predodžba o sebi kao važna dimenzija uspostavljanja odnosa; verbalne i neverbalne strategije koje dodaju vrijednost; konverzacijske strategije, strategije za razvijanje vlastite ličnosti, stilovi komuniciranja
Unapređenje prodaje usmjereno potrošačima	<ul style="list-style-type: none"> - Značenje, pravila, prednosti i ciljevi unapređenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima planiranja - Razvoj i oblici/metode unapređenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima - Klasifikacija metoda unapređenja prodaje s ciljem generiranja probne kupnje: uzorci, kuponi (vrste kupona); s ciljem poticanja kupovine: sniženja cijena, bonus pakiranja, premije u, na i uz pakiranje, rabat/povrat novca, telefonske kartice, loyalty programi, premije, nagradne igre, natjecanja, igre na sreću, trajno unapređenje prodaje, promocija putem interneta... - Vrednovanje unapređenja prodaje
Unapređenje prodaje usmjereno posrednicima	<ul style="list-style-type: none"> - Planiranje unapređenja prodaje usmjerene posrednicima - Trgovački popusti: temeljni oblici (popusti na dobiveni prodajni prostor, promocijski popust, popusti pri povratu računa, popusti na fakturnu vrijednost) - Poticanje kupovine: kupovina unaprijed, preskakanje, dnevno snižavanje cijena, upravljanje kategorijom proizvoda - Programi pomoći prodavačima - Trgovačka natjecanja i popusti - Trgovački sajmovi i izložbe - Specijalni oblici unapređenja prodaje
Mogućnosti osobne prodaje u informacijsko doba	<ul style="list-style-type: none"> - Telemarketing - On-line prodaja - Upotreba softvera za upravljanje odnosima s kupcima (CRM)
Napomena	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima, i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>

Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Tomašević Lišanin, M.: Poslovni slučajevi iz prodaje i pregovaranja, HUPUP, Zagreb, 2010. - Manning g.L., Reece B.L.: Suvremena prodaja – stvaranje vrijednosti za kupca, 10. izdanje, MATE, Zagreb, 2008. - Kotler, P.: Upravljanje marketingom, MATE, Zagreb, 2008. - Kotler, Ph. I Keller, K.L.: <Upravljanje marketingom, 12. Izdanje, MATE,Zagreb, 2007. - Susac, K.: Tajne uspješne prodaje, Školska Knjiga, Zagreb, 2005. - Gitomer, J.: Mala crvena knjiga prodaje, Mate d.o.o., Zagreb, 2007. - Ružić, D.,Turkalj, Ž., Tomčić, Z.: Razmjenski odnosi u marketingu – organizacija i provedba, Sveučilište J.J. Strossmayera, Ekonomski fakultet Osijek, Osijek, 2002. - Lewicki, R.J., Saunders, D.M., Barry, B.: Pregovaranje – V. izdanje, MATE, Zagreb, 2009. - Odobreni udžbenici prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Časopis za tržišnu teoriju i praksu Tržište - Zakon o trgovini
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje i primjena znanja, vještina te razvijanje pripadajuće samostalnosti i odgovornosti potrebne za izvršavanje poslova sastavljanja i analize financijskih izvještaja.</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evidentirati prihode i rashode obračunskog razdoblja te sastavljati temeljne financijske izvještaje, - razumjeti postupake analize financijskih izvještaja, - izračunati pokazatelje za analizu financijskih izvještaja, - analizirati financijske izvještaje, - evidentirati prihode i rashode obračunskog razdoblja te sastaviti temeljne financijske izvještaje, - primjenjivati pripadajuću računovodstvenu terminologiju, - razvijati samostalnost i odgovornost u obavljanju poslova sastavljanja i analize financijskih izvještaja.

Naziv predmeta:	<i>ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA</i>
Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razlikovati financijske izvještaje 2. Prikazati značenje i postupke analize financijskih izvještaja 3. Provesti horizontalnu analizu financijskih izvještaja 4. Provesti vertikalnu analizu financijskih izvještaja 5. Izvesti analizu financijskih izvještaja pomoću pokazatelja
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Financijski izvještaji	<ul style="list-style-type: none"> - Financijski izvještaji malih poduzetnika - Financijski izvještaji srednjih i velikih poduzetnika
Uvod u analizu financijskih izvještaja	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam analize financijskih izvještaja - Analiza financijskih izvještaja i poslovne odluke - Klasifikacija temeljnih postupaka analize financijskih izvještaja - Proces analize financijskih izvještaja - Bonitet poslovne organizacije
Horizontalna analiza financijskih izvještaja	<ul style="list-style-type: none"> - Komparativni financijski izvještaji - Horizontalna analiza u stabilnim uvjetima - Horizontalna analiza u uvjetima inflacije - Postupak horizontalne analize
Vertikalna analiza financijskih izvještaja	<ul style="list-style-type: none"> - Strukturni financijski izvještaji - Vertikalna analiza u stabilnim uvjetima - Vertikalna analiza u uvjetima inflacije - Postupak vertikalne analize
Analza financijskih Izvještaja	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i značenje pokazatelja u analizi poslovanja - Pokazatelj likvidnosti - Pokazatelj ekonomičnosti

pomoću skupina pokazateljja	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazatelj profitabilnosti - Pokazatelj zaduženosti - Pokazatelj aktivnosti - Pokazatelj investiranja - Sustavi pokazatelja
Napomena	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Popović, Ž., Vitezić, N.: Revizija i analiza, instrumenti uspješnog donošenja poslovnih odluka, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2009. - Žager, K., Žager, L., Mamić Sačer, I., Sever, S.: Analiza financijskih izvješća - 2. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, 2008. - Meigs & Meigs, Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja, Mate d.o.o., Zagreb, 1999. - Antony, R.N., Osnove računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 1995. - Dimitrić, M., Kata, Ž., Vinković Kravaica, A., Kukić, P., Stanković, S., Ribarić Aidone, E.: Praktični vodič kroz računovodstvo, Verlag Dashöfer, Zagreb, 2008 - Odobreni udžbenici prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakon o računovodstvu, Međunarodni računovodstveni standardi MRS, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja HSFI, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja MSFI, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o platnom prometu, Zakon o porezu na dohodak, Pravilnik o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dobit, Pravilnik o porezu na dobit, Stručni časopis Računovodstvo i financije, Stručni časopis Računovodstvo, revizija i financije, Stručni časopis Financije i porezi - Web stranice: Hrvatske narodne banke, Hrvatske udruge banaka, Hrvatske gospodarske komore, Vlade Republike Hrvatske, Instituta javnih financija, Narodnih novina, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva financija, Porezne uprave, Financijske agencije, Računovodstva i financija, Računovodstva, revizije i financija, komercijalnih banaka i dr. (www.nn.hr, www.mfin.hr, www.porezna-uprava.hr,

	www.fina.hr , www.hnh.hr , www.rif.hr , www.rrif.hr , www.teb.hr , www.zaba.hr , www.erste.hr ,)
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavni sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Naziv predmeta:	<i>MARKETING USLUGA</i>
Cilj i zadaće:	<p>Cilj predmeta je razumijevanje marketinga kao uslužne djelatnosti čiji udio u društvenom proizvodu suvremenih gospodarstava neprekidno raste, te specifičnosti primjene i prilagodbi marketinga usluga obilježjima pojedine uslužne djelatnosti (naglasak na bankarski sektor, sektor osiguranja, turizam, obrazovanje...).</p> <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznati važnost i specifičnosti marketinga uslužnih djelatnosti, - razumjeti ponašanje korisnika usluge i upravljanje marketinškim miksom pojedinih uslužnih djelatnosti, - analizirati primjenu i prilagodbu marketinškog instrumentarija u pojedinim sektorima uslužne djelatnosti i neprofitnim organizacijama, - prepoznati važnost izgradnje lojalnosti i stvaranja dugoročnih odnosa s korisnicima usluge, - razvijati vještine kreativnosti, timskog rada, prezentacijskih aktivnosti, istraživati i analizirati te sustavno pristupati rješavanju problema, - primjenjivati pripadajuću marketinšku terminologiju.

Naziv predmeta:	<i>MARKETING USLUGA</i>
Četvrti razred	
Kroz ovaj predmet u četvrtom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opisati specifičnosti usluga i uslužnih djelatnosti 2. Objasniti specifičnosti elemenata marketinškog miksa u uslužnim djelatnostima 3. Analizirati elemente ključne za oblikovanje marketinške strategije uslužnog poduzeća 4. Razumjeti primjenu marketinškog instrumentarija u pojedinim djelatnostima uslužnog sektora 5. Razumjeti primjenu marketinškog instrumentarija u neprofitnim organizacijama
Razrada	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Nastavni sadržaji</i>
Značenje usluga u tržišnom gospodarstvu	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmovno određenje usluge - Klasifikacija i specifična obilježja usluga - Odnos uslužnog poduzeća i korisnika usluge
Ciljna tržišta	<ul style="list-style-type: none"> - Istraživanje ciljnih tržišta - Identifikacija i izbor ciljnih tržišta - Segmentacija tržišta usluge - Pozicioniranje usluge
Kvaliteta usluge	<ul style="list-style-type: none"> - Subjektivnost kvalitete usluge - Zadovoljstvo korisnika usluge i rješavanje nezadovoljstva - Izgradnja lojalnosti - Marketing odnosa (CRM) - Interni marketing - Eksterni marketing

	<ul style="list-style-type: none"> - Interaktivni marketing
Specifičnosti elemenata marketing miksa u uslužnom poduzeću	<ul style="list-style-type: none"> - Proizvod - Cijena - Distribucija - Promocija - Proces - Elementi fizičkog okruženja - Ljudi
Strategije usluga i značenje marke	<ul style="list-style-type: none"> - Strategije usluga - Pojam marke - Elementi vrijednosti marke
Marketing usluga posebnih područja	<ul style="list-style-type: none"> - Specifičnosti marketinga usluga u bankarstvu - Specifičnosti marketinga usluga u osiguranju - Specifičnosti marketinga usluga u turizmu - Specifičnosti marketinga usluga u ugostiteljstvu - Specifičnosti marketinga usluga u telekomunikacijama - Specifičnosti marketinga usluga u izdavaštvu
Marketing usluga neprofitnih organizacija	<ul style="list-style-type: none"> - Ciljevi neprofitnog sektora - Podjela neprofitnih organizacija - Specifičnosti primjene marketinga u neprofitnim organizacijama - Primjena marketinga u funkciji društvenog marketinga s ciljem razvoja programa radi utjecanja na prihvatljivost društvenih ideja
Napomena	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjeti nekoj od uslužnih tvrtki i/ili neprofitnih organizacija - ovisno o geografskom položaju škole) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Literatura	
Literatura za nastavnike:	<ul style="list-style-type: none"> - Ozretić Došen, Đ.,:Osnove marketinga usluga, Mikrorad, Zagreb, 2002. - Kotler, P., Bowen, J.T., Makens, J.C.,: Marketing u ugostiteljstvu, hotelijerstvu i turizmu, Mate d.o.o., Zagreb 2008. - P. Kotler, N.Lee: Marketing u javnom sektoru, Mate d.o.o., Zagreb 2007. - Meler,M: Neprofitni marketing, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 2003. - Meler, M.: Marketing u kulturi, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek 2006. - Pavičić, J.: Strategija marketinga neprofitnih organizacija, Masmedia, Zagreb, 2003.

	<ul style="list-style-type: none"> - Pavičić, J., Alfirević, N., Aleksić, Lj.: Marketing i menadžment u kulturi i umjetnosti, Masmedia, Zagreb, 2006. - Ružić, D.: Marketing u turističkom ugostiteljstvu, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek 2007. - Odobreni udžbenici prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa <p><u>Korisni dokumenti i linkovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Časopis za tržišnu teoriju i praksu Tržište
Literatura za učenike:	Prema <i>Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava</i> Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

1.2.2. Izradba i obrana završnoga rada

Izradba i obrana završnoga rada propisana je Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08., 86/09., 92/10. i 105/10-isp.) i Pravilnikom o izradbi i obrani završnoga rada (Narodne novine 118/09.).

1.2.3. Kadrovski uvjeti

Nastavni predmet	Izobrazba
Osnove ekonomije	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Statistika	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Poslovne komunikacije (prva godina učenja)	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije Magistar prava Magistar politologije Magistar hrvatskog jezika i književnosti
Poslovne komunikacije (druga godina učenja)	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Komunikacijsko prezentacijske vještine	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije Magistar komunikologije Magistar politologije Magistar hrvatskog jezika i književnosti
Računovodstvo	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Marketing	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Bankarstvo i osiguranje	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Tržište kapitala	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Poduzetništvo	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Vježbenička tvrtka	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Društveno odgovorno poslovanje	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije Magistar politologije
Pravno okruženje poslovanja	Magistar prava Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije

Informatika	Magistar inženjer elektrotehnike i informacijske tehnologije Magistar inženjer računalstva Magistar inženjer elektrotehnike Magistar informatike Magistar edukacije informatike Magistar edukacije matematike i informatike Magistar računalstva i matematike Magistar edukacije fizike i informatike Magistar inženjer elektronike i računalnog inženjerstva Magistar inženjer informacijske i komunikacijske tehnologije
Obiteljski posao	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Globalno poslovno okruženje	Magistar politologije Magistar prava Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Uvod u poslovno upravljanje	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Osnove turizma	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Računovodstvo neprofitnih organizacija	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Analiza financijskih izvještaja	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Upravljanje prodajom	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije
Marketing usluga	Magistar ekonomije Magistar poslovne ekonomije

Nastavnici koji u pogledu vrste obrazovanja ne ispunjavaju uvjete utvrđene ovim izmjenama i dopunama posebnog strukovnog dijela nastavnog plana i programa, a zatečeni su u srednjoškolskoj ustanovi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme na dan stupanja na snagu ovih izmjena i dopuna, mogu nastaviti s obavljanjem poslova na kojima su zatečeni ako su ispunjavali uvjete za obavljanje tih poslova prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovogih izmjena i dopuna.

Kadrovski uvjeti za nastavnike određuju se sukladno *Zakonu o visokom obrazovanju*.

1.2.4. Minimalni materijalni uvjeti za izvođenje programa

Nastavni predmet	Oprema
<p>Osnove ekonomije</p> <p>Statistika</p> <p>Komunikacijsko prezentacijske vještine</p> <p>Računovodstvo</p> <p>Marketing</p> <p>Bankarstvo i osiguranje (treća godina učenja)</p> <p>Tržište kapitala</p> <p>Poduzetništvo</p> <p>Društveno odgovorno poslovanje</p> <p>Pravno okruženje poslovanja</p> <p>Uvod u poslovno upravljanje</p> <p>Osnove turizma</p> <p>Računovodstvo neprofitnih organizacija</p> <p>Upravljanje prodajom</p> <p>Analiza financijskih izvještaja</p> <p>Marketing usluga</p>	<p>Grafoskop/projektor, računalo s pristupom internetu, projektno platno</p>
<p>Poslovne komunikacije</p> <p>Informatika</p>	<p>Učionica opremljena uredskim stolovima i stolcima, na svakom radnome mjestu obvezno je jedno osobno računalo s potrebnim softverima, i sljedeća uredska oprema: jedan telefon, tri pisača, jedan fotokopirni uređaj, skener, jedan LCD projektor, projektno platno, ploča, flipchart, uredski materijal, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirnate dokumentacije, mjesto za pohranu i klasifikaciju poslovne dokumentacije, police za pohranu i klasificiranje dokumentacije u elektroničkom obliku, npr. police za CD-ove i sl., kamera, digitalni fotoaparat</p>
<p>Vježbenička tvrtka (treća i četvrta godina)</p> <p>Bankarstvo i osiguranje (četvrta godina učenja)</p>	<p>Učionica opremljena uredskim (bankarskim) namještajem, poželjno je na svakom radnom mjestu imati jedno računalo (minimalno 7 računala), 3 pisača, 1 fotokopirni aparat, 1 LCD projektor, projektno platno, telefon,</p>

	skener, kamera, fotoaparát, faks, IM printer, police i registratori za svu potrebnu dokumentaciju, ploča, flipchart, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirnaté dokumentacije i potreban uredski materijal, odgovarajući softverski program
--	---